

BÁNYÁSZATI
ÉS KOHÁSZATI LAPOK

BÁNYÁSZAT

AZ ORSZÁGOS MAGYAR BÁNYÁSZATI ÉS KOHÁSZATI EGYESÜLET LAPJA
ALAPÍTOTTA PÉCH ANTAL 1868-BAN

A tartalomból:

Az OMBKE 102. Küldöttgyűlése

120 éves az OMBKE

A magyar bányamérők nemzetközi szerepe

A XIV. Bányászati-Kohászati-Földtani Konferencia

118 éves a „Jó szerencsét” köszöntés

2012/4. szám

145.
évfolyam

Az OMBKE alapításának 120. évfordulóját ünneplők az Akadémia lépcsőjén (beszámoló a 31. oldaltól.)

Üdvözöljük a 150 éves Erdészeti Lapokat!

1862-ben, 150 évvel ezelőtt az önálló magyar erdészeti szaknyelv megteremtésének céljával indította útjára *Wagner Károly* és *Divald Adolf*, a Selmecbányai Akadémia két professzora az *Erdészeti Lapokat*. Az Országos Erdészeti Egyesület közlönyeként megjelenő újság néhány háborús évet leszámítva azóta is folyamatosan megjelenik. Napjainkban havi 3000 példányban jut el az olvasókhöz, elsősorban az Országos Erdészeti Egyesület tagságát alkotó szakemberekhez.

Az Erdészeti Lapok alapítás óta megtartott magas tartalmi színvonalát jelzi, hogy főszerkesztője, *Pápai Gábor* 2011-ben az Év Szakújságírója díjat vehette át a Mezőgazdasági Könyvhónap alkalmából.

Az ország legrégebbi agrár újságjaként – az összes folyamatosan kiadott nyomtatott sajtóterméket tekintve pedig a második legrégebbiként – számon tartott lap a XXI. századi igényeknek is megfelel. 150 éves tel-

jes tartalma bárki számára elérhető és szabadon kereshető az interneten, a korábbi évek fejlesztéseinek köszönhetően ugyanis része az Országos Széchenyi Könyvtár digitális archívumának. Az adatbázis és egyéb információk elérhetők a www.erdeszetilapok.hu weboldalon.

A jubileumi év első lapszámát a Mezőgazdasági Könyvhónap január 30-i nyitórendezvényén, Budapesten, a Vajdahunyad-várban mutatták be, ahol *dr. Fazekas Sándor* vidékfejlesztési miniszter beszédében emlékezett meg az évfordulóról. Köszöntőt mondott *Zambó Péter* is, az Erdészeti Lapokat kiadó Országos Erdészeti Egyesület elnöke.

A BKL lapok – a Bányászat, a Kohászat, valamint a Kőolaj és Földgáz – szerkesztőségeinek nevében, közös selmecbányai gyökereinkre is emlékezve gratulálunk az Erdészeti Lapoknak, további sikereket kívánunk mind a Lapnak, mind a kiadó Országos Erdészeti Egyesületnek! Ugyancsak gratulálunk, és jó egészséget kívánunk a most nyugdíjba vonuló *Pápai Gábornak*, aki 1990 óta, több mint 20 éven át töltötte be a felelősségteljes főszerkesztői posztot!

Jó szerencsét!

Üdv az Erdésznek!

TARTALOM

Az OMBKE 102. Küldöttgyűlése (beszámoló, kitüntetettek köszöntése)	2
<i>102nd Delegate Assembly of OMBKE</i>	
Megemlékezés az OMBKE alapításának 120. évfordulójáról	31
<i>Celebrations on the 120th anniversary of the foundation of OMBKE</i>	
Dr. Havasi István – Kurgyis Kata – Hegedűs Réka: A magyar bányamérők hozzájárulása a Nemzetközi Bányamérő Egyesület (ISM) fejlődéséhez	37
<i>Contribution of Hungarian mine surveyors to the development of International Society for Mine Surveying (ISM)</i>	
Dr. Vitális György: Emlékezés a 200 éve született Pettkó János selmeci geológus professzorra	45
<i>In remembrance of geologist professor János Pettkó born 200 years ago</i>	
Livo László: Életünk az energia 5.	47
<i>Energy – our life – part 5</i>	
Réthy Károly: Miszt- és Láposbánya bányászata	50
<i>Historic overview of the mining at Miszt-Láposbánya</i>	
Interjú Várhelyi Rezsővel, a KOBAL nyugalmazott igazgatójával, az OMBKE tiszteleti tagjával	54
<i>Interview with Rezső Várkonyi honorary member of OMBKE</i>	
Az arcképekről	30
Egyesületi ügyek.	53, 58
Hírek	30, 36, 46, 49, 64
Lapszemle	44
Személyi hírek	57

Bányászati és Kohászati Lapok Bányászat

Szerkesztőség postacím: 8301 Tapolca – Pf. 17. E-mail: bkl.banyaszat@t-online.hu

Felelős szerkesztő: Podányi Tibor (tel.: 06-30-2955-718). **A szerkesztőbizottság tagjai:** Bagdy István (szerkesztő), dr. Csaba József (olvasószerkesztő), Kovács Béla (szerkesztő), dr. Gagyai Pálffy András (szerkesztő), Bariczáné Szabó Szilvia, Bircher Erzsébet, dr. Biró József, dr. Dovrtel Gusztáv, Erdélyi Attila, dr. Földessy János, Györfi Géza, dr. Horn János, Jankovics Bálint, Kárpáty Erika, dr. Ladányi Gábor, Livo László, Lois László, Mara Márta-Éva, dr. Mizser János, Sóki Imre, dr. Szabó Imre, Vajda István, dr. Vojuczki Péter

HU ISSN 0522-3512

Bányászati és Kohászati Lapok Kohászat

Szerkesztőség: 1051 Budapest, Október 6. u. 7. III. em. Tel.: 06-1-201-7337 **Levélcím:** 1371 Budapest, Pf. 433, e-mail: bkl.kohaszat@gmail.com

Felelős szerkesztő: Balázs Tamás. **A szerkesztőség tagjai:** dr. Buzáné dr. Dénes Margit, dr. Klug Ottó, dr. Kórodi István, dr. Lengyelne Kiss Katalin, Schudich Anna, Szende György, dr. Takács István, dr. Tardy Pál, dr. Török Tamás

HU ISSN 0005-5670

Bányászati és Kohászati Lapok Kőolaj és Földgáz – Hungarian Journal of Mining and Metallurgy OIL AND GAS

Szerkesztőség: 1027 Budapest, Csalogány u. 3/B **Postacím:** 1255 Budapest 15, Pf. 18. Telefon: 06-1-201-8083 e-mail: montanpress@t-online.hu

Felelős szerkesztő: Dallos Ferencné. **Szerkesztőbizottság:** dr. Csákok Dénes, dr. Fecser Péter, id. Ósz Árpád

Címlap: Selmecbányai Kálvária-templom

HU ISSN 0572-6034

A lapszámot összeállította: Podányi Tibor

Kiadja: az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, 1051 Budapest, Október 6. u. 7. Telefon: 06-1-201-7337

Felelős kiadó: dr. Nagy Lajos elnök

Nyomdai előkészítés: Vorákné Szecsei Mónika

Nyomdai munkák: Press+Print Lapkiadó és Nyomdaipari Kft. Kiskunlacháza

Megjelenik: 2012. szeptember 28.

Belső terjesztésre, kereskedelmi forgalomba nem kerül.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület

102. Küldöttgyűlése

(Budapest, 2012. május 18.)

Az OMBKE a 102. Küldöttgyűlését Budapesten, a Kossuth téri MTESZ Székház kongresszusi termében 2012. május 18-án, 10 óra 30 perces kezdettel tartotta a választmány által meghirdetett, az OMBKE honlapján és az írásos meghívóban közzétett napirenddel.

Az elnökségben helyet foglaltak: *dr. Nagy Lajos* elnök, *Jászai Sándor*, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal (MBFH) elnöke, *Holoda Attila* alelnök, a Magyar Bányászati Szövetség (MBSZ) elnöke, *dr. Lengyel Károly* főtitkár, *Kőrösi Tamás* főtitkárhelyettes, *dr. Gagyi Pálffy András* ügyvezető igazgató, *dr. Tihanyi László*, a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Karának dékánja, *dr. Gácsi Zoltán*, a Miskolci Egyetem Műszaki Anyagtudományi Karának dékánja, *dr. Sohajda József*, a Magyar Őntészeti Szövetség elnöke és *dr. Baksa Csaba*, a Magyarhoni Földtani Társulat elnöke.

Nemzeti himnuszunk eléneklése után *dr. Nagy Lajos* elnök megnyitotta a 102. Küldöttgyűlést és köszöntötte résztvevőit: az egyesület tagságának küldötteit, azon

Zsuzsanna, tagjai: *dr. Lengyelné Kiss Katalin*, *Mende Tamás*, *ifj. Csurgó Lajos*; a *Határozatszövegező Bizottság* elnöke: *dr. Havasi István*, tagjai: *Huszár László*, *Hajnal János*, *dr. Fegyverneky György*, *Pugner Sándor*; jegyzőkönyvvezető: *Dallos Ferencné*; jegyzőkönyv-hitelesítők: *dr. Korompai Péter*, *Hevesi Imre*.

A Küldöttgyűlés az írásban előre megküldött napirendet ugyancsak egyhangú szavazással fogadta el.

Napirend:

- Megnyitó, köszöntések
- A Választmány beszámolója, közhasznúsági jelentés
- Az Ellenőrző Bizottság beszámolója
- Hozzászólások, indítványok
- Alapszabály-módosítás
- Kitüntetések átadása
- 75 éves a magyar olajbányászat (szakmai előadás)
- Határozatok
- Zárszó

A Küldöttgyűlés elnöksége

balról jobbra: *Sohajda József*, *Baksa Csaba*, *Holoda Attila*, *Jászai Sándor*, *Nagy Lajos*, *Lengyel Károly*, *Gagyi Pálffy András*, *Kőrösi Tamás*, *Tihanyi László*, *Gácsi Zoltán*

belül tiszteleti tagjainkat, pártoló tagjainkat, meghívott vendégeinket, a hatóságok képviselőit, partner társadalmi szervezetek képviselőit. Külön köszöntötte az elnökségben helyet foglaló *Jászai Sándort*, *dr. Tihanyi Lászlót*, *dr. Gácsi Zoltánt*, *Holoda Attilát* és *dr. Sohajda Józsefet*. Az egyesület nevében gratulált *dr. Baksa Csabának*, akit a közelmúltban választottak meg a Magyarhoni Földtani Társaság elnökévé. Elmondta, hogy *Rabi Ferenc*, a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének elnöke kimentését kérte.

Dr. Nagy Lajos bejelentette, hogy a *Küldöttgyűlés határozatképes*, mivel a szavazati joggal bíró 163 küldöttből 93 fő megjelent. Az elnök előterjesztésére a Küldöttgyűlés nyílt szavazással, egyhangúlag (ellenszavazat és tartózkodás nélkül) elfogadta a tisztségviselőket. A *Szavazatszámoló Bizottság* elnöke: *Tóthné Medvei*

Dr. Nagy Lajos: „Tisztelt Küldöttgyűlés! Hagyományainkhoz híven a küldöttgyűléseinken szomorú kötelezettségünknek teszünk eleget, amikor a harangjátékot hallgatva tisztelettel megemlékezünk az előző küldöttgyűlés óta eltávozott tagtársainkról. Minden név, amely el fog hangzani, a jelenlévők régi barátját, munkatársát, egyetemi társát, a közösen végzett munka emlékét jelenti. Kérem, hogy állva hallgassuk meg a névsort, kívánva elhunyt tagjainknak utolsó Jó szerencsét!”

Az elhunytak névsorát

dr. Gagyi Pálffy András olvasta fel. A jelenlévők néma felállással emlékeztek, majd megszólalt a klopacska.

Dr. Nagy Lajos tájékoztatta a Küldöttgyűlést, hogy az előző Küldöttgyűlés óta különböző okok miatt a Választmányba delegáltak közül négy személy esetében változás történt:

- az Egyetemi Osztálynál munkahelyváltozás miatt a titkári feladatokat *dr. Márkus Róbert* okl. kohómérnök helyett *dr. Mende Tamás* okl. kohómérnök látja el,
- a Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztálynál *Müller János* okl. olajmérnök tartós külföldi tartózkodása miatt *Nagy Gábor* okl. olajmérnök kapott titkári megbízást,
- a Bányászati Szakosztály *Lóránt Miklós* okl. bányamérnök, tiszteleti tag elhunytá után *Halmai György* okl. bányamérnököt delegálta,

A 101. Küldöttgyűlés óta elhunyt tagtársaink:

<i>Altnéder János</i> okl. kohómérnök	<i>Priegl Pál</i> bányatechnikus
<i>Balog András</i> okl. kohómérnök	<i>Proszk Ervin</i> okl. kohómérnök
<i>Bánfi János</i> okl. kohómérnök	<i>Rauch Ferenc</i> bányatechnikus
<i>Bányász János</i> okl. bányamérnök	<i>Róth József</i> bányatechnikus
<i>Bencsik István</i> okl. bányagépészmérnök	<i>Sármay János</i> okl. bányaművelő mérnök
<i>Dr. Bodnár János</i> okl. bányagépészmérnök	<i>Sátory Sándor</i> okl. bányamérnök
<i>Bognár János</i> technikus	<i>Dr. Schippert László</i> okl. kohómérnök
<i>Dr. Buray Zoltán</i> okl. gépészmérnök	<i>Schultheisz Gyula</i> okl. kohómérnök
<i>Fecskés Mihály</i> okl. bányamérnök	<i>Dr. Simon Kálmán</i> okl. bányamérnök tiszteleti tag
<i>Dr. Ginter-Gondozó György</i> okl. geológus mérnök	<i>Sipos Ákos</i> okl. kohómérnök
<i>Gombás László Géza</i> okl. kohómérnök	<i>Szabics János</i> okl. gépészmérnök
<i>Gordos Pál</i> okl. bányagépészmérnök	<i>Dr. Szabó Ferenc</i> okl. közgazdasági mérnök tiszteleti tag
<i>Jelinek Tamásné</i> okl. gépészmérnök	<i>Szabó László</i> okl. bányamérnök
<i>Karacs Imre</i> üzemmérnök	<i>Sztraka János</i> okl. bányamérnök
<i>Kobolka Alajos</i> okl. bányamérnök	<i>Dr. Takács Ernő</i> okl. bányamérnök
<i>Kőbányai Ferenc</i> bányagazdasági üzemmérnök	<i>Tatár Sándor</i> öntő technikus
<i>Kroszner László</i> technikus	<i>Timár Vilmos</i> okl. kohómérnök
<i>Lohrmann Keresztély</i> okl. bányamérnök, tiszteleti tag	<i>Turcsányi László</i> okl. bányamérnök
<i>Lóránt Miklós</i> okl. bányamérnök, okl. földmérő mérnök, tiszteleti tag	<i>Túri Elemér</i> bányatechnikus
<i>Maár Gyula</i> okl. gépészmérnök	<i>Dr. Vándorfi Róbert</i> okl. geológus
<i>Martin Roland</i> okl. bányatechnikus	<i>Várady Géza</i> okl. közgazdász
<i>Megyei József</i> okl. gépészmérnök	<i>Varró Tibor</i> okl. bányageológus mérnök
<i>Mikus István</i> okl. bányamérnök	<i>Veszprémi József</i> vegyészmérnök
<i>Molnár Nándor</i> okl. kohómérnök	<i>Wikipil József</i> bányatechnikus
<i>Munkácsy Lászlóné</i> gazdasági előadó	<i>Zakó László</i> bányatechnikus
<i>Pataki Ferenc</i> okl. kohómérnök	<i>Zambó Péter</i> okl. olajmérnök, okl. bányamérnök, matematikus
<i>Patyi István</i> okl. kohómérnök	<i>Zentai Kálmán</i> okl. bányamérnök
<i>Pete István</i> okl. bányagépészmérnök	<i>Zólogy Miklós</i> okl. bányamérnök
<i>Pintér István József</i> okl. olajmérnök	<i>Dr. Zsámboki László</i> jogász, könyvtáros, tiszteleti tag

– a Fémkohászati Szakosztály vezetősége *dr. Petrusz Béla* okl. gépészmérnök, tiszteleti tag halála után úgy döntött, hogy a megválasztott alelnökök közül *Csurgó Lajos* okl. kohómérnök képviseli a szakosztályt a következő tisztújításig.

A Küldöttgyűlés egyhangú szavazással megerősítette az ismertett személyek választmányi tagságát.

Dr. Nagy Lajos: Tisztelt Küldöttgyűlés! Úgy gondolom, hogy nagyon nehéz időszakot élünk meg. Nemcsak a szakmánk, a társadalom, nemzetünk is. Országunk gazdasági helyzete nem a legrózsásabb, és nyilván ez a nehéz gazdasági környezet fokozottan és halmozottan jelent hátrányt szakmáinkra. Azt hiszem, hogy amikor zászlónkra tűztük, hogy az egyesület legfőbb, mondhatnám kiemelt feladata kell legyen szakmáink újra helyzetbe hozása, nem döntöttünk rosszul. Eltelt egy év az elmúlt küldöttgyűlés óta, és úgy gondolom, hogy van miről beszélnünk. Óriási eredményeket, áttörést nem tudtunk elérni, de eredendően optimista beállítottságom révén, most is úgy látom, hogy látszódnak apró jelek, amik arra utalnak, hogy talán az az út, amit mi szeretnénk kijelölni szakmáinknak, járhatóvá válik.

A tavalyi küldöttgyűlésen szakmai előadás keretében elhangzott annak a tanulmányoknak a kivonata, amit egyesületünk készített és küldött szét a politikai döntést hozók

körébe, és amire nagyon sok pozitív visszhangot kaptunk, sőt bátorkodom azt mondani, hogy ez a munkánk talán sikeres is volt, hisz még két héttel ezelőtt is hívott fel országgyűlési képviselő, hogy anyagot készítenek a bányászatról a miniszterelnök úr számára, és hozzájárulunk-e, hogy felhasználja.

Szeretném külön kiemelni a szakmánkért tettek sorából a Borsodi Helyi Szervezet önálló kezdeményezését: konferenciát szerveztek Miskolcon a Borsod megyei, illetve az északi régió szénbányászatának jövőképeiről. Ezen a konferencián *Illés Zoltán* környezetvédelemért felelős államtitkár is megjelent, és a környezetvédelmi politikai vezetés részéről is bátorítást kapott a szakmánk.

Mindenki tudja, hogy a Mecsekben évek óta folyik a küzdelem a szénbánya, illetve a széntermelés megindításáért, és azt hiszem, hogy mindnyájan tisztában vagyunk azal, hogy az ország ásványvagyonra és energiaellátása ugyancsak indokolná és alátámasztaná, hogy újra foglalkozzunk a magyarországi ásványvagyonkérdéssel, a magyarországi ásványvagyon hasznosításával, a lehetőségek feltárásával, bemutatásával. Szintén komoly harcot kell vívni a már meglévő és működő bányá-erőmű komplexumban is a fennmaradásért – gondolok itt a Vértesi Erőműre, Márkushegyre –, de a visontai és bükkábrányi külfejtés és a Mátrai Erőmű esetében is ott a szén-dioxid

kvóta okozta bizonytalanság, a tervezett 240 megawattos új blokk építése bizonytalan időre eltolódott.

Tehát mindazok az apró finom rezdülések, amiből optimistán arra lehet következtetni, hogy a politikai szándék, a politikai akarat valahol hátul, legbelül megvan ahhoz, hogy a rendelkezésünkre álló ásványi nyersanyagok felhasználásával könnyítsük, javítsuk a nemzetgazdaság helyzetét, azért nem ok arra, hogy most már hátradőlünk. Változatlanul kiemelt fontosságúnak tartom ezt a területet az egyesület életében. Beszéltünk róla, hogy újra neki kell fogni, a másfél éve készült tanulmányt hozzá kell igazítani az új információkhoz. Újabb lehetőségeket kell a politikának bemutatni, ezt a feladatunkat az egyesületben folyamatosan kell végeznünk, és folyamatosan lobbiznunk kell. Kérjük a döntések hozóit, a gazdaság irányítóit, hogy igenis számoljanak a bányászattal, számoljanak a kohászattal, hisz ezen ágazatok produktuma, termelvénye nélkül elképzelhetetlen a jól működő gazdaság kiépítése, a társadalom megfelelő életminőségének a biztosítása. Én még hozzá szoktam tenni, hogy a szakmaik ma már teljesen mások, mint 50 éve, vagy még régebben. Ma már mind a két szakma a legszigorúbb környezetvédelmi feltételeknek, előírásoknak is meg tud felelni. De a meg tud felelni még nem minden esetben azonos azzal, hogy meg is felel. Tehát sokszor önmagunkban is, a saját gondolatainkban is ilyen irányban át kell rendezni dolgokat, de a lehetőségünk mindenképpen adott ahhoz, hogy a mai technológiával, a mai technikával ténylegesen környezetbarát, környezetkímélő módon tudjunk termelni, gyártani. Naivitásnak tartom, ha valaki azt akarja számon kérni a szakmaikon, hogy semmilyen változást ne okozzunk a környezetben, hisz ahol az ember megjelenik, valamilyen tevékenységet végez, óhatatlanul sérül a környezet, sérti a természet kialakult rendjét. Itt mindig az egészséges határt, a kompromisszumot kell megtalálni, hisz a saját létfenntartásunkhoz szükség van a természettől elvett erőforrásokra, nyersanyagokra, fosszilis energiahordozókra. Mindenképpen tovább kell ezen az úton mennünk, és mindent el kell követnünk azért, hogy tisztán lássanak politikusaink, hogy mit tud adni a bányászat és kohászat az országnak, és azért mit vár cserébe. Mindig azt szoktam mondani, a mi szakmaik soha nem alamizsnából éltek, mi nem koldulni akarunk a politikai hatalomtól. Tiszta feltételeket, tiszta jogi és gazdasági környezetet szeretnénk, amiben az életképes bányászati és kohászati vállalkozások működni tudnak.

Úgy ítélem meg, hogy az egyesületi élet, az egyesületek belüli szakmai fórumok megteremtése, a hagyományörzés tényleg nagyon jól működik. Főtitkár úr a beszámoló kiegészítésében biztos fog számokat is mondani, én csak egyet szeretnék kölcsönvenni: tavaly 130 rendezvénye volt az egyesületünknek, és ebben nagyon sok helyi szervezeti, hazai és nemzetközi konferencia is található. A nemzetközi konferenciák közül szeretném kiemelni a Siófokon megtartott 1. Közép-kelet-európai Nemzetközi Olaj- és Gázipari Konferenciát és Kiállítást, a budapesti Clean Steel Nemzetközi Vaskohászati Konferenciát és az Erdélyi Magyar Műszaki Társasággal április elején közös szervezésben tartott konferenciát. Engedjék meg, hogy szóljak azért a szigetközi napokról, a fémkohászati napokról, a Fazola

napokról, amelyek mind azt a szakmaiságot, ahhoz a szakma felvirágoztatásához szükséges lehetőségeket adják meg számunkra, tagjaink számára, és szükségesek, hogy sikeresebbek tudjunk a továbbiakban is lenni.

Az egyesületi élet kapcsán csak egy fél mondat erejéig kanyarodnék vissza az ország gazdasági helyzetéhez és szakmaik állapotához. Nyilván ez az egyesület finanszírozásában, gazdálkodásában is mutatkozik. Nagyon keményen kell a szakosztályoknak és magának a választmányoknak is dolgozni, hogy az egyesület működtetéséhez szükséges anyagi javakat össze tudjuk szedni. A küldötteken keresztül szeretném minden egyesületi tagunknak megköszönni, hogy a tavalyi évben a tagdíjfizetési kötelezettség teljesítése 97%-os volt. Hihetetlen, milyen fegyelmezettségről tett tanúságot az egyesület tagsága, és mennyire érezte, érezte a tagság, hogy nem könnyű az egyesület anyagi erőforrásait megteremteni a működtetéshez, és ezzel a fegyelmezett hozzáállással is nagymértékben segítette az egyesület talpon maradását. Erről a helyről is szeretném megköszönni az egyesület adminisztrációjának az új székházba való költözés során kifejtett óriási munkáját. Akik jártak már az Október 6. utcában, a Vás- és Acélipari Egyesülés székházában bérelt irodarészünkben, azt hiszem, hogy hasonlóképpen vélekednek. Méltó helyre, elegáns környezetbe került az egyesületünk a Fő utcából, és tényleg nagyon szépen, izléselesen, minden bútort elhelyezve sikerült megoldani az átköltözést.

Erről a helyről is szeretnék gratulálni Szomolányi Tibor tagtársunknak, aki 2011-ben 100 éves volt.

A társszervezetekkel az együttműködés zavartalan. Több együttműködési megállapodás is született. Van, ami ma kerül aláírásra. Mindenképpen szükséges a társszervezetekkel való kapcsolatot, együttműködést ápolni, mert túl kicsi ahhoz a szakmánk, hogy az érdekeket felaprózzuk és a kicsit tízféle irányba húzzuk. Ahhoz, hogy a szakmaik érdekérvényesítő képessége, a szakmaisága ténylegesen megkapja ami megilleti, ahhoz a bányászatban tevékenkedő minden szervezettel, egyesülettel, szakszervezettel és a hatósággal együtt kell működnünk. Az együttműködésnek korrekt, tisztességes alapokon kell történni, és ez az együttműködési fórum, a szakmánkért tett különböző lépések összehangolása adhat reményt arra, hogy ha több oldalról hasonló vélemények kerülnek a politikusok elé komolyabban veszik és jobban átgondolják helyzetünket, illetve a helyzet megoldásával kapcsolatos lehetőségeket.

Végezetül ennek az évnak két nagyon fontos eseményét szeretném megemlíteni, és felhívom a figyelmet is, hogy lehetőleg minél nagyobb számban vegyünk részt rajta. Az első és kifejezetten egyesületünkhöz kötődő jubileum, hogy 120 éves lesz az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, melyet 1892. június 27-én, Selmecbányán alapítottak meg. A 120 éves jubileum méltó megünneplésére készül egyesületünk választmánya: június 21-22-én Selmecbányán egy kisebb konferenciát, megemlékezést, koszorúzást az Akadémia falán elhelyezett emléktáblánál, majd egy ünnepi szakestélyt szervezünk. Péntek délelőtt még folytatva néhány szakmai előadással fejeznék be a konferenciát. Ez a 120 év kötelez is bennünket, lélekben is és külsőségekben is adjuk meg ennek az ünnepnek a méltóságát és legyünk rá büszkék. Sőt – ha jól emlékszem –, már 1786-ban volt itt pár hazai és külföldi cég és szakember, akik megalapították a Bányaművelési Egyesületet (Societät Bergbaukunde), újságot is, ami az egyesületünk előfutárának tekinthető. Ha így nézzük, akkor ez már kétszázhuszon-valahány évet jelent.

A másik fontos évforduló: ebben az évben lesz 250 éves a Selmecbányai Akadémia, aminek a soproni, illetve a miskolci egyetem is egyenes ági leszármazottja. Az évforduló megünneplése, az ünnep szervezése nem egyesületi feladat, de az egyesületünk felajánlotta, hogy nagyon szívesen részt vesz, segít az ünnepség megszervezésében és szeretném, hogy ha októberben akinek módja, lehetősége van, ezen az ünnepségen részt venne Selmecbányán.

Befejezőként azt kívánom, hogy a mai Küldöttgyűlésünk sikeres, eredményes legyen, és mindenkinek azt kívánom, hogy túl a személyes boldogulásán, a tőle elvárható legtöbbet tegye meg azért, hogy szakmaink ténylegesen olyan irányt vegyenek fel, amiből úgy az egyén, mint az egyesületünk profitálni tud.”

Megnyitója után dr. Nagy Lajos felkérte Jászai Sándort, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal elnökét a Küldöttgyűlés köszöntésére.

Jászai Sándor részben a Nagy Lajos által is mondottakra reagálva egyetértett azzal, „hogy a bányászat, mint ágazat lehetőségeket rejt magában, és ebből az államnak is előnye lehet”. De a mostani helyzet csak óvatos optimizmusra ad okot, még nem tisztázódott az állam szerepvállalása, a magántőke lehetőségei. A hivatalos környezetvédelem részéről érzékelhető változással kapcsolatban is óvatos optimizmusra intett. Szükségesnek látja

egy, mind az ipar, mind a környezetvédelem szempontjait elbíráló felső döntési szint kialakítását, hogy tovább lehessen lépni.

Jászai Sándor szerint a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal és a Bányászati és Kohász Egyesület között nagyon régóta szoros kapcsolat alakult ki elsősorban a munkavédelem szakterületén, amit a közös konferenciák is kifejeznek. Ugyancsak van szakmai együttműködés a hulladékgyűjtés és a bányamérés területén is. Majd így folytatta:

„Az említett együttműködésen túl a Hivatal és az Egyesület rendszeresen egyezteteti álláspontját és véleményét a bányászat stratégiai elképzeléseiről, származzon ez az elképzelés bármelyik, akár harmadik féltől. A szakmában az egységes és előremutató véleményre nagy szükség van, mert a fogadókészség és a támogatás is megvan arra, hogy a hazai bányászati lehetőségeket ismét megvizsgáljuk, és hosszú távú célok elérése érdekében kormányzati szintű intézkedésekre tegyünk javaslatot. Jelenleg ez a készletgazdálkodási és hasznosítási cselekvési tervben ölt formát. A cselekvési terv egyik része tartalmazni fogja a hazai ásványgyógyászati potenciál újraértékelését és tartalmazza a bányászat számára elérendő rövid és hosszú távú célokat, valamint az ehhez tartozó intézkedéseket is. Az MBFH ma már egy olyan bányászati és földtani feladatokat ellátó intézményrendszer alapja, amely a hatósági feladatokon túlmenően a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet közreműködésével a hazai ásványi nyersanyag mennyiségének és minőségének újraértékelését, azok kitermeléséhez nélkülözhetetlen modern technológiák alkalmazását komplex módon értelmezni tudja, és a szükséges engedélyezési eljárásokat ennek megfelelően képes lefolytatni.

Tisztelt Küldöttgyűlés! Az elmondottak alapján, a lehető legjobb helyen és az alkalmat megragadva szeretném felvetni azt a javaslatomat, hogy a hivatal és az egyesület együttműködését a jövőben egy írásbeli megállapodás mentén folytassuk tovább, mint ahogy ilyen jellegű megállapodásokat kötöttünk már más szakmai szervezetekkel is. Az MBFH részéről kijelenthetem, hogy szakmai együttműködés terén számíthatnak a hivatalra, és kérem, hogy a bányász szakma szinte minden tagját összefogó egyesületük is támogassa a hivatal és a bányakapitányságok munkáját. Ezzel a zárógondolattal kívánok az OMBKE minden tagjának, a küldöttgyűlésen jelenlévő küldötteknek, valamint az egyesület vezetésének sikeres és eredményes munkát.”

Dr. Nagy Lajos megköszönte Jászai Sándor szavait és örömmel fogadta az együttműködési megállapodásra vonatkozó javaslatát, melyet egy nagyon jó munkakapcsolat megkoronázásaként értékelte. Ezután dr. Gácsi Zoltánnak, a Miskolci Egyetem Műszaki Anyagtudományi Kara dékánjának adott szót.

Dr. Gácsi Zoltán a Műszaki Földtudományi és a Műszaki Anyagtudományi Kar, valamint a Miskolci Egyetem nevében köszöntötte a küldöttgyűlést. Beszámolt arról, hogy az egyetemen is úgy érzékelik, hogy a szakma megítélése már változóban van, de még van tettek-re is szükség. Ugyancsak látszanak már a kezdeti jelei, hatásai annak is, hogy a műszaki és a természettudomá-

nyi képzés a kormányzat részéről támogatott. Jelentős kutatások folynak az Egyetemen, és – ha még nem is elegendő mértékben, de – javult a fiatalok jelentkezési kedve is. A jól képzett szakemberek pedig elengedhetetlenek szakmáink fejlődéséhez. A most folyó jelentős pályázatok a kutatómunkát, és a fiatalok

lokhoz a kutatómunkába való bekapcsolását segítik.

Megemlítette, hogy a Miskolci Egyetemen folyó felújítások miatt most nem augusztusban, hanem május 25-én tartják a jubileumi oklevelek ünnepi átadását mindkét karon. Ugyancsak beszélt az Akadémia 250 éves jubileumi évfordulójáról, amire szintén mind a két kar készül, illeszkedve a selmecebányai rendezvényekhez.

A dékán úr beszédét azzal zárta, hogy *„Mindnyájunknak megvan a szerepe, mindenkinek a maga területén, hogy ennek a szakmának a szépségét, a szakmának a társadalmi hasznát a környezetünkben bemutassuk, erre a saját tevékenységünkkel is fölhívjuk a figyelmet.”*

Dr. Nagy Lajos megköszönte az értékes gondolatokat, és felkérte Holoda Attilát, a Magyar Bányászati Szövetség elnökét üdvözlő szavai elmondására.

Holoda Attila – tekintve, hogy az MBSZ is jubilál – az idén 20 esztendőes fiatalabb testvér nevében köszöntötte a Küldöttgyűlés résztvevőit. Az OMBKE ilyen hosszú fennmaradását, fiatalos lendületét a szakmai lojalitásnak, hűségnek, a „Jó szerencsét” köszöntésben is megnyilvánuló szakmai alázatnak, szeretetnek tulajdonította, ami a bányászatot, a kohászatot jellemzi évezredek óta, és amit külsők nem is értenek, nem is érthetnek meg.

Dr. Nagy Lajos megköszönte **Holoda Attila** érzelmektől sem mentes szép köszöntését. Ezután bejelentette, hogy az OMBKE és a legrégebb magyar természettudományos egyesület, a *Magyarhoni Földtani Társulat* szerződéssel is meg kívánja erősíteni és szabályozni a két rokonszakma közötti további együttműködés kereteit, és átadta a szót **dr. Baksa Csabának**, a Társulat elnökének.

Dr. Baksa Csaba a 164 éves Magyarhoni Földtani Társulat és 1100 tagja nevében köszöntötte a Küldöttgyűlést, és azon keresztül a bányász-kohász társadalmat. *„Ideje annak, hogy írásba foglaljuk ezt a megállapodást, ami a szívünkben és a napi munkákban tulajdonképpen már nagyon régen testet öltött, hiszen a két szakma egymás*

nélkül nagyon nehezen tud létezni, és ezt a nagy öregek 200-300, vagy talán 1000 évvel ezelőtt tulajdonképpen együttesen is művelték. A 250 éves Selmecebányai Akadémia mind a hármunk szakmájának az alma matere.” – mondta. Kitért arra, hogy ma a társadalom nem nagyon ismer bennünket, szakmáinkat, ezért a közös jövőnkért, „a szakma becsületének, társadalmi elismertségének a helyreállításáért” közösen kell tennünk.

Ezután **dr. Nagy Lajos** és **dr. Baksa Csaba** a szerződést nagy taps kíséretében aláírták, majd **Nagy Lajos** felkérte **dr. Lengyel Károly** főtitkárt, hogy a Választmány előre megküldött írásos beszámolójához tegye meg szóbeli kiegészítését.

Dr. Lengyel Károly utalt arra, hogy a küldöttek – ha kis késéssel is – kézhez kapták a választmány beszámolóját, és lapjaink sok eseményről tudósítottak, ezért csak néhány kiemelésre, kiegészítésre szorítkozik. *(A teljes beszámolót lásd a 9. oldaltól. – Szerk.)* Fontosnak tartotta, hogy egyesületünk létszáma 2011-

ben gyakorlatilag nem változott (3047 fő), és hogy sok egyetemi és főiskolai hallgató van az új belépők között. Mindemellert tagságunk fele nyugdíjas, mintegy negyede 70 évesnél, 20%-a 75 évesnél idősebb. A legidősebb – *Szomolányi Tibor* – tagtársunkon kívül köszöntötte egyesületünk két legrégebbi – 68 év óta – tagját, **dr. Horváth László Józsefet** és **dr. Szőke Lászlót**.

Az Egyesület 2011-ben is eseményekben gazdag évet zárt, közel 130 konferenciát, szakmai napot, hagyományápoló baráti találkozót és más megmozdulást tartottak, amelyek közül mindössze hat volt részvételi díjas.

A főtitkár elmondta, hogy a szakosztályok, helyi szervezetek mellett fontos munka folyt a Választmányban is. Ennek egyike a hazai bányászat és kohászat helyzetéről, fejlődési lehetőségéről készült „lobbi anyag”, amely felhívja politikusaink figyelmét szakmáink jelentőségére, fontosságára, a társadalomban betöltött szere-

pére. Erről az anyagról a korábbi hozzászólók is beszéltek. A Választmány több ízben is napirendre tűzte az alapszabállyal kapcsolatos kérdéseket, és arra az álláspontra jutott, hogy nincs olyan felvetés, amely az alapszabály *alapvető* változtatását tenné szükségessé. Az Alapszabály Bizottságnak a Választmány által is jóváhagyott javaslata szerepel a közgyűlés napirendjén. További változtatásokat, a civil szervezetekre vonatkozó új törvényből eredően – különösen a közhasznúságra vonatkozó módosítási kényszer miatt – mindenképpen meg kell tenni majd a következő küldöttgyűlésen.

Tudva, hogy a tagság nagy része a szaklapokon keresztül kapcsolódik az egyesülethez, a Választmány az elmúlt évben is kiemelt figyelmet fordított az idén már a 145. évfolyamát élő Bányászati és Kohászati Lapok megjelenítésére, színvonalának biztosítására. A költségek csökkentése érdekében a BKL Kohászat szerényebb megjelenésű lett azzal, hogy belső oldalai nem kétszínnyomásúak.

Lengyel Károly elmondta, hogy az Egyesület 2011-re szóló gazdasági terve az igen nehéz és jelentős veszteséget hozó 2010 után a bevételek és költségek egyensúlyát tervezte, amit „pozitív nullszaldóval” sikerült teljesíteni. Majd így folytatta: „Ehhez szükség volt a tervezett egyéni tagdíjbevételek kiemelkedően magas, közel 100%-os teljesülésére, a szakosztályok mértéktartó gazdálkodására, a titkárság szigorára, az Ellenőrző Bizottság figyelmére és nem utolsósorban, sőt elsősorban pártoló tagjaink önzetlenségére. Ezúton is köszönöm támogatásukat, és kérem őket, hogy a jövőben is segítsék céljaink megvalósulását. Név szerint is kiemelem a MOL Nyrt.-t, az ISD Dunaferr Zrt.-t, az Omya Hungária Kft.-t, az ISD Power Kft.-t, a NEMAK Kft.-t, a FÉMALK Zrt.-t, az E.ON Földgáz Storage Zrt.-t és a Mecsekérc Zrt.-t. Külön köszönjük az Omya Kft.-nek, hogy az átköltözés költségeit magára vállalta. Fontos tétel volt a személyi jövedelemadóból felajánlott mintegy 2 millió Ft is, mely jelzi tagságunk folyamatos támogatását. Fellélegezhetünk, de nem ülhetünk ölbe tett kézzel, mivel nincs tartalékunk.”

A főtitkár emlékeztetett arra, hogy már egy évvel ezelőtt felmerült, hogy az egyesületnek a Fő utcai székhelyről el kell költöznie, mert az épület tulajdonosa, a MTESZ nem tudta biztosítani a működés alapvető feltételeit sem. Több lehetőség mérlegelése során döntöttek a Magyar Vas- és Acélipari Egyesülés Október 6. utcai székháza mellett, mely rendelkezik minden fontos és szükséges infrastruktúrával és szolgáltatással. Az új székhely méltó környezetet biztosít, elhelyezhető volt az egyesület minden bútora, relikviái, könyv- és irattállománya. Ezután így folytatta:

„Mondandóm vége felé, ahogy egy évvel ezelőtt is, szólnom kell a szakmáinkat érintő múzeumok, kiállítóhelyek és gyűjtemények érdekében. Nagy problémát okoz az állami támogatások jelentős csökkentése, és az ennek következtében elbocsátott szakszemélyzet hiánya. Egyeztettünk a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum vezetőivel, tudjuk, hogy figyelemfelkeltő levelet írt a felügyelő hatóságnak egyesületünk Történelmi Bizottságának vezetője, Tóth János, aki egyben a Magyar Olajipari Múzeum igazgatója

is, a Közép-európai Ipari Örökség Útja Egyesületnek nevében Drótos László alelnök és egyesületünk tájékoztatása alapján dr. Gerhard Sperl, a Közép-európai Vaskultúra Útja Mozgalom elnöke. Egyelőre annyit tudunk, hogy készül egy örökségvédelmi szabályozás, amihez talán mi is adhatunk ötleteket. A választmány a kérdéskörrel kapcsolatban ad hoc bizottság megalakításáról határozott, amelynek feladata egy széleskörű helyzetfelmérés után a hatóság tájékoztatása, és ha lehetséges, a készülő örökségvédelmi szabályozásban érdekeink érvényesítése, de legalább hangsúlyoztatása. Addig is, amíg érdemben nem változik a helyzet, önkéntes munkával, összejöveteleink múzeumi helyszínekre való szervezésével mindnyájunknak segíteni kell munkájukat. Ha múltunk emlékeire mi magunk nem figyelünk, senki nem fogja helyettünk megőrizni azokat.

Az előző küldöttgyűlés határozatainak végrehajtását az írásos beszámoló tartalmazza, így csak egyetlen tényre térek ki. Tegnap kaptuk meg azt a levelet, amelyben a Miskolci Egyetem rektora üdvözlő és támogatja azon törekvésünket, előző küldöttgyűlésünk azon határozatát, amelyben az 1848-49-es forradalom és szabadságharc selmeci kötődésű, az ősi alma materben végzett áldozatainak emlékeit szeretnénk megőrizni.

Végül azt a határozati javaslatot terjesztem elő, mely szerint a 2011. évi közhasznúsági jelentést, a számviteli beszámolót és a mérleget, 100 400 000 Ft mérlegfőösszeggel és 87 000 Ft tárgyévi eredménnyel az egyesület könyvvizsgálójának elfogadó nyilatkozatát figyelembe véve, a választmány a küldöttgyűlésnek elfogadásra javasolja.”

Dr. Nagy Lajos elnök megköszönve a főtitkár szóbeli kiegészítését felkérte Szombatfalvy Rudolfot, az Ellenőrző Bizottság elnökét, hogy az Ellenőrző Bizottság írásban kiadott véleményéhez szóbeli kiegészítését tegye meg.

Szombatfalvy Rudolf elmondta, hogy az Ellenőrző Bizottság április 26-i ülésén megtárgyalta az egyesület 2011. évi gazdálkodási beszámolóját, mérlegét, közhasznúsági jelentését és a könyvvizsgálói jelentését. A megtárgyalt dokumentumokat a Küldöttgyűlésnek elfogadásra javasolja. (A Bizottság jelentése a 14. oldalon található. – Szerk.)

Dr. Nagy Lajos elnök megköszönte az Ellenőrző Bizottság jelentését. Kérdésére, hogy van-e valakinek észrevétele, kiegészítése, javaslata a Választmány beszámolójához, annak főtitkári kiegészítéséhez, illetve az Ellenőrző Bizottság jelentéséhez, nem jelentkezett senki, és írásban sem érkezett indítvány. Így az elnök ezután Csaszlava Jenőt, az Érembizottság elnökét kérte fel, hogy ismertesse a Választmány javaslatát tiszteleti tagok megválasztására.

Csaszlava Jenő: „Tisztelt Küldöttgyűlés! Az OMBKE Választmánya javasolja a Küldöttgyűlésnek, hogy – az egyesületi munka keretében az egyesület céljaiért, hagyományainak ápolásáért, a bányászat és kohászat, valamint a bányászati és kohászati tudományok fejlesztéséért végzett munkájuk elismeréseként, mellyel kivívták a tagság megbecsülését – a következő tagtársakat az egyesület tiszteleti tagjává válassza meg:

Dr. Esztó Péter okl. bányamérnök, állam- és jogtudományi doktor,

Id. Ósz Árpád okl. olajmérnök, okl. menedzser szakmérnök,

Dr. Szűcs László okl. kohómérnök, okl. menedzser, gazdasági mérnök,

Puza Ferenc okl. kohómérnök,

Dr. Csiszár István okl. szakközgazdász.”

Miután nem hangzott el ellenvélemény, a Küldöttgyűlés nyílt szavazással egyhangúan, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta a Választmány javaslatát.

Dr. Nagy Lajos a Küldöttgyűlés nevében átadta a megválasztott személyeknek a tiszteleti tagságot igazoló oklevelet és az egyesület jelvényét ábrázoló arany pecsétgyűrűt.

Ezt követően a szakosztályok javaslatai alapján kiemelkedő egyesületi munkáért kitüntetések átadására került sor. (A kitüntetettek a 18-31. oldalakon mutatjuk be. – Szerk.)

Szünet után az elnök felkérésére **dr. Esztó Péter**, az Alapszabály Bizottság elnöke terjesztette elő az OMBKE alapszabályának módosítására vonatkozó javaslatot: „A választmány ülései között engedett mozgásszabadság keretein belül az Alapszabály Bizottság több alkalommal megtárgyalta a módosítási indítványokat, és ahogy a főtitkári beszámolóban is hallottuk, ütemterv alapján, ezt az anyagot véglegesítve ajánlottuk a Küldöttgyűlés elé. Az írásban megküldött anyagban minden módosítási javaslat megtalálható. Ehhez egyetlenegy kiegészítést tennék. Két helyen még hivatkozik az alapszabályunk két olyan törvényre, amelyiket már hatályon kívül helyeztek. Ezt úgy kell tekinteni, hogy ezt a változást automatikusan átvezzük, és az új, röviden „civil törvény” alapján az arra való hivatkozással fogjuk korrigálni az egységes szerkezetbe foglalt szövegben.”

Dr. Nagy Lajos megkérdezte a küldötteket, hogy kívánna-e észrevételeket tenni az alapszabály módosítására vonatkozó javaslatokkal kapcsolatban. Nem volt ilyen észrevétel. **A Küldöttgyűlés egyhangú szavazással, ellenvélemény és tartózkodás nélkül elfogadta az Alapszabály Bizottság által előterjesztett javaslatot.**

A napirend szerint ezután **Holoda Attila**, az OMBKE alelnöke, a Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály elnöke, a Magyar Bányászati Szövetség elnöke, a MOL Nyrt. Kelet-európai és Ázsiai Termelési Divíziójának igazgatója tartott színes áttekintő előadást a 75 éves magyar szénhidrogén-bányászatról.

Dr. Nagy Lajos megköszönte **Holoda Attila** előadását, és megadta a szót **Nyitrai Dániel** okl. kohómérnöknek hozzászólása elmondására.

Nyitrai Dániel visszautalva **Nagy Lajos** szavaira felhívta a figyelmet arra, hogy a nehéz gazdasági helyzet nem csak szakmáinkra, de különösen erősen rányomja bélyegét a *szakmai múzeumainkra* is. Több lépcsőben kellett létszámleépítéseket végrehajtani, melyek azt jelentették, hogy a múzeumok tevékenysége kritikussá vált. Csökkent a látogatási napok száma, gyűjteménnyé történő visszaminősítések történtek. Az egyesület eddigi erőfeszítései nem tudtak a helyzeten javítani. Kockázatosná vált a kiállított anyagok hosszú távú megőrzése is. Pedig ezek a múzeumok a fiatalok műszaki életre nevelése, érdeklődésük felkeltése szempontjából is fontosak. Ezután bejelentette, hogy ebben az évben is szeretnének megrendezni a *Fazola-napokat*, szeptember 14-15-16-án. Az első napon tudományos konferenciát terveznek az energia és környezet témában, a második és harmadik napra pedig az ipartörténeti szempontból is nagyon fontos 200 éves Hámori-tóval kapcsolatos ünnepséget. Végül megköszönte **Morvai Tibornak** a levelezőlistával kapcsolatos tevékenységét, mely által állandóan, folyamatosan tájékozódni tudunk az egyesület és a szakmáink dolgairól.

Dr. Nagy Lajos megköszönve **Nyitrai Dániel** hozzászólását egyetértett a szakmai múzeumok fontosságával. Mint mondta, bár az egyesületnek nincs anyagi lehetősége ahhoz, hogy azokat anyagilag olyan mértékben segítse, hogy talpon tudjanak maradni, erkölcsi kötelességünk minden módon és mindent elkövetni azért, hogy a múzeumok ebből a lehetetlen helyzetből ki tudjanak lépni.

Clement Lajos okl. kohómérnök, tiszteleti tag a hazai bányászat több száz éves múltjára, az általa létrehozott olyan nem anyagi értékekre is visszatekintve, mint pl. Selmec város 600 éves önkormányzati működése, az első bányász önkéntes betegsegélyező pénztár létrehozása, de mai egyesületi példákat is említve az összefogás fontosságát hangsúlyozta, melyben igen fontos feladat az új, fiatal tagok megőrzése, az egyesületi élet számára.

Több hozzászóló nem lévén, **dr. Nagy Lajos** felkérte a Határozatszövegező Bizottság elnökét, **dr. Havasi Istvánt**, hogy ismertesse a határozati javaslatokat. Az ismertett határozati javaslatokhoz nem volt észrevétel, további javaslat. A Küldöttgyűlés nyílt szavazással külön-külön szavazott az Ellenőrző Bizottság jelentésének, illetve a Választmány beszámolójának és a közhasznúsági jelentésnek elfogadásáról, majd egyben a 4-5-6. számú javaslatokról. *Valamennyi kérdésben egyhangú, ellenszavazat és tartózkodás nélküli határozat született. (A Küldöttgyűlés határozatait egységes szerkezetben lásd alább. – Szerk.)*

A határozatok meghozatalát követően **dr. Nagy Lajos** megköszönte a Küldöttgyűlés résztvevőinek a részvételt, a hozzászólásokat, az értékes gondolatokat, a szervezőknek a szervezést, és a továbbiakban kellemes időtöltést, jó hétvégét és „Jó szerencsét!”

kívánt. A Küldöttgyűlés a Bányász-, az Erdész- és a Kohászhimnuszok eléneklésével zárult.

A Küldöttgyűlés jegyzőkönyve alapján összeállította PT

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület 102. Küldöttgyűlésének határozatai

1. A Küldöttgyűlés egyhangúlag, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta az OMBKE Ellenőrző Bizottságának jelentését.
2. A Küldöttgyűlés egyhangúlag, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta az OMBKE Választmányának a 2011. évről szóló beszámolóját és a közhasznúsági jelentést.
3. A Küldöttgyűlés egyhangúlag jóváhagyta az Alapszabály Bizottság javaslata alapján a Választmány által előterjesztett módosításokat tartalmazó Alapszabályát. Egyúttal felkéri a Választmányt, hogy elemezve a civil szervezetekre vonatkozó új jogszabályi háttérrel, a soron következő Küldöttgyűlésre terjessze elő azokat a módosításokat, amelyek az OMBKE közhasznú minősítését továbbra is biztosítják. A jelenleg elfogadott módosításokat egységes szerkezetbe foglalva tegye fel a honlapra.
4. A Küldöttgyűlés egyhangúlag, ellenszavazat és tartózkodás nélkül akként határozott, hogy az Egyesület 2012. évi tevékenységét továbbra is a selmeci örökség szellemében végezze, amelynek kiemelt eseménye az OMBKE megalakulásának 120 éves évfordulója és alma materünk, a Selmecbányai Akadémia alapításának 250 éves évfordulója.
5. A Küldöttgyűlés üdvözli az Egyesület vezetőségének azokat a kezdeményezéseit, amelyek arra irányulnak, hogy felhívja az ország gazdasági és politikai vezetésének, illetve a közvélemény széles körének a figyelmét a bányászati és kohászati tevékenységgel szembeni eddigi téves megítélésre és az ágazat nemzetgazdasági jelentőségére. Ezt az egyesületi munkát továbbra is folytatni kell, és azt kiemelt fontosságúnak kell tekinteni.
6. A Küldöttgyűlés különösen fontosnak tartja a magyar nemzeti örökség szerves részét képező, a Kárpát-medence és ezen belül a magyar bányászati és kohászati emlékek megőrzését szolgáló ipari műemlékek, szakmai múzeumok és kiállítóhelyek fenntartását, fejlesztését és színvonalas bemutatását a lakosság részére. Ennek támogatása érdekében a Küldöttgyűlés felkéri az Egyesület vezetőségét, hogy keresse meg az illetékes politikai és kormányzati szereplőket.
7. A Küldöttgyűlés egyhangúlag, ellenszavazat és tartózkodás nélkül *dr. Esztó Pétert, id. Ősz Árpádot, dr. Szűcs Lászlót, Puza Ferencet, dr. Csizsár Istvánt* az Egyesület tiszteleti tagjává választotta.
8. A Küldöttgyűlés egyhangú szavazással jóváhagyta a 101. Küldöttgyűlés óta megüresedett választmányi tagsági helyre a szakosztályok által delegált következő személyek választmányi tagságát: *dr. Mende Tamás, Nagy Gábor, Halmai György, Csurgo Lajos*.

Beszámoló az OMBKE 2011. évi tevékenységéről

Az OMBKE 2011-ben a közhasznú társadalmi szervezetekről szóló törvény és az egyesület alapszabályában megfogalmazott előírások szerint működött. Az egyesület célkitűzéseiben előírt rendezvények megvalósultak, szakmai céljaink teljesültek.

A választmány tevékenysége

A választmány a 101. küldöttgyűlés óta négyszer ülésezett. A napirendre került főbb témák az alábbiak voltak:

- a hazai bányászat és a kohászat helyzete, fejlesztésének főbb kérdései;
- az OMBKE gazdálkodása és éves terve;
- közhasznúsági jelentés;
- a 101. Küldöttgyűlés határozatainak végrehajtásából adódó teendők;
- az alapszabály módosításának kérdései;
- a szakmai konferenciák pénzügyi hatékonyságának növelése;
- éves rendezvénynaplár;
- a Selmecbányai Szalamander ünnepség;
- új egyesületi székhely;
- a 2012. évi egyéni tagdíjak megállapítása;

- kitüntetések adományozása;
- felkészülés a 102. Küldöttgyűlésre.

A választmány munkájáról a Bányászati és Kohászati Lapok rendszeresen beszámoltak. A meghozott határozatok mind a lapokban, mind az OMBKE honlapján megjelentek.

Választmányi bizottságok

A választmány munkáját a választmányi bizottságok segítették.

Az Alapszabály Bizottság többször tárgyalt a beérkezett módosítási indítványokról, azokat értékelte és javaslatokat fogalmazott meg, ezek egy része a jelen közgyűlés elé került. A bizottság nem tartotta aktuálisnak az egyesület szervezeti átalakítását célzó javaslatokat.

Az Érembizottság az éves kitüntetési keretszámokra és szakosztályi előterjesztések alapján a személyi kitüntetésekre tett javaslatokat.

A Történeti Bizottság rendszeres ülésein széles körben tárgyalta a szakmatörténeti kérdéseket. Támogatásával jelent meg A magyar bányászat évezredes története IV. kötet.

A Fenntartható Fejlődés Bizottság és az Iparpolitikai Bizottság közreműködésével készült el a „Memorandum” a

bányászat és kohászat előtt álló feladatokról, valamint a gazdasági és politikai vezetőknek szánt lobbizó anyag.

Az Ifjúsági Bizottság az egyetemi és főiskolai hallgatók körében igyekezett az egyesületbe tagokat toborozni, és segíteni az egyesületi rendezvények szervezésében.

Az Etikai Bizottság számára szerencsére ebben az évben sem adódott feladat.

A Kiadói Bizottság áttekintette a lapkiadás helyzetét, határozott az évi két közös szám megjelentetéséről és arról, hogy a jövőben mindegyik lapszámban megjelenik a másik két lapszám tartalomjegyzéke.

A tagság létszámának alakulása

Az egyesület taglétszámának alakulását szakosztályonként az alábbi táblázat tartalmazza.

Szakosztály, Osztály	2011. jan. 1. fő	2011. dec. 31. fő
Bányászati	1 305	1 279
Kőolaj-, Földgáz- és Víznyászati	352	345
Vaskohászati	497	472
Fémkohászati	330	326
Öntészeti	304	275
Egyetemi	292	359
Összesen	3080	3056

Az egyesület taglétszáma az elmúlt évben gyakorlatilag nem változott. Összesen 239 fő lépett be az egyesületbe, akik közül nagy örömmel 84 fő egyetemi, illetve főiskolai hallgató. Az Egyetemi Osztályban és a Dunaújvárosi Helyi Szervezetben a fiatalok a bányász-kohász hagyományok elsajátítása és ápolása mellett elmaradhatatlan szereplői az egyesületi rendezvényeknek, melyek szervezésében és lebonyolításában is rendszeresen közreműködnek. Az egyetemisták egyesület iránti érdeklődését sikerült jelentősen javítanunk, ennek eredményeként az Egyetemi Osztály taglétszáma folyamatosan nő.

Tagságunk több mint fele nyugdíjas, közel 20%-a 75 évesnél idősebb. Legidősebb tagunk *Szomolányi Tibor* gépészmérnök, tavaly köszöntötte őt egyesületünk a 100. születésnapja alkalmából. Kívánunk neki további jó egészséget!

Az egyesület legrégebbi tagjai *dr. Horváth László József* okl. bányamérnök és *dr. Szőke László* okl. kohómérnök. Mindketten 68 éve, 1944-ben léptek be az egyesületbe. A 102. Küldöttgyűlés alkalmával köszöntjük őket és kívánunk nekik jó egészséget!

Rendezvények

Egyesületünk 2011-ben számos központi és helyi rendezvényt szervezett, melyen tagságunk széles köre vett részt. Az egyre szűkebb anyagi és tárgyi feltételek ellenére a korábbi évekhez hasonlóan változatos, esetenként kifejezetten magas színvonalú, tartalmas egyesületi élet folyt a helyi szervezetekben. Közülük sokban szakmai napot, konferenciát, továbbképző előadásokat, élménybeszámolókat, hagyományápoló szakestélyt, baráti és nyugdíjas találkozót szerveztek. Az ide sorolható mintegy 130 rendezvényből összesen hat volt részvételi díjas. Ez egyébként azt mutatja, hogy a szakmáink iránt érdeklődő tagjaink széles köre számára van lehetőség részt venni megmozdulásainkon.

Több helyi szervezet szakmai vagy részben szakmai kirándulással is színesítette éves programját. Ennek révén szakosztályaink tagjai a határon túlra, Horvátországba, Boszniába, Romániába is eljutottak.

A helyi rendezvények több esetben nem csak szakmai összejövetelt jelentettek, hanem közösségformáló szerepet is betöltöttek. Így például tartottak összejövetelt „műszakiak találkozója” vagy éppen „nyugdíjas találkozó” megjelöléssel. Több helyi szervezet közös ebéddel, baráti beszélgetéssel, szakestélyvel búcsúztatta az óévet.

A számtalan rendezvény közül a következőkben csak néhány jelentősebbet sorolunk fel tételesen.

Nemzetközi rendezvények

A 2011. év kiemelkedő eseménye volt az Első Közép- és Kelet-Európai Nemzetközi Olaj- és Gázipari Konferencia és Kiállítás (Siófok).

Az OMBKE Budapesten rendezte meg közel 100 fővel a Clean Technologies (Tiszta Technológiák) nemzetközi vaskohászati konferenciát.

Az OMBKE képviselői részt vettek a 14. Európai Bányász-Kohász Találkozón (Knappen- und Hüttenstag) Hollandiában. Az Európai Bányászati és Kohászati Egyesületek Szövetségének elnöksége ez alkalommal értékelte a 2010-ben Pécsen megtartott Knappentag rendezését, azt az eddig megtartott európai találkozók közül a legkiemelkedőbbnek minősítette és a jövőbeni találkozók megszervezésének példájaként állította. A következő találkozóra 2013-ban Kassán kerül sor.

Az egyesületünk tagsága szempontjából két határon túli, évente megtartott rendezvénynek van immáron kiemelt jelentősége: a Selmecbányai Szalamander ünnepségnek és az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társasággal közösen szervezett Bányászati, Kohászati és Földtani Konferenciáknak.

A Selmeci Szalamander ünnepség mára a határon túli területek legnagyobb magyar szakmai ünnepévé vált. A 2011-ben megtartott szalamander ünnepségen közel 350 fővel vettünk részt. A jó hangulatú felvonulás mellett szokásunkhoz híven megkoszorúztuk a világ legrégebbi műszaki főiskolája professzorainak sírját, és a valaha Selmecbánya főterén állt, egyesületünk választmányi tagjainak egyéni adományaiból rendbe hozott '48-as Honvéd-szobrot.

Részt vettünk a XIII. Bányászati, Kohászati és Földtani Konferencián Gyergyószentmiklóson. Egyesületünk mintegy 100 fővel képviseltette magát, mely alkalommal szakmai kirándulást szerveztünk Székelyföldre.

Képviseltettük magunkat Selmecbányán az Akadémiai Napokon, valamint Rozsnyón a szlovák bányász települések találkozóján.

Főbb hazai rendezvények

Az OMBKE társrendezőként részt vett a központi bányásznap ünnepségen Tökajban, ahol *dr. Nagy Lajos* elnökünk egyesületi elismerést nyújtott át *Pavol Balžankának*, Selmecbánya volt polgármesterének, mely gesztus a jelenlévők körében nagy tetszést aratott. Egyesületünk tagjai szerte az ország bányász településein, a helyi ünnepségeken, mint szervezők és résztvevők megemlékeztek a bányászat mártírjairól.

Az OMBKE 2011-ben is részt vett a Nemzetgazdasági Minisztérium Margit körüti székházának földszinti tanácstermében megrendezett országos központi *Szent Borbála-napi* ünnepségen, ahol hét tagtársunk kapott Borbála-érem miniszteri kitüntetést. Az OMBKE által kezdeményezett Szent Borbála-nap igazi bensőséges hangulatú, a szakmáinkban tevékenykedő szakemberek összetartozásának érzését az egyesület helyi szervezetei által szervezett ünnepségek is tükrözték. Szent Borbála-napi megemlékezést tartottak tagtársaink Budapesten a Szent Gellért-sziklatemplomban, ezenkívül Miskolcon, Pécsen, Tapolcán, Gyöngyösön és

Visontán, Komlón, Dunaújvárosban, Tátabányán, Dorogon, Solton, Szegeden, Füzesgyarmaton, Nagykanizsán.

Az OMBKE a Bányászihmmusz szerzője, *Kunoss Endre* születésének 200. évfordulója alkalmából a szülőházán emléktáblát avatott.

A Bányászati Szakosztály közel száz fő részvételével nagy sikerű konferenciát rendezett „*A magyarországi kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok végleges elhelyezése bányászati módszerekkel*” címmel Bataapátiiban a hulladékok elhelyezésére szolgáló tározó műszaki létesítményének bemutatásával.

Az Öntészeti Szakosztály és a MÖSZ közös szervezésében került megrendezésre a *21. Magyar Öntőnapok* Győrben több mint kétszáz fő részvételével, számos előadással, külön doktorandusz szekcióval, kiállítással, a középiskolás diákoknak formázási bemutatóval, üzemlátogatással, szakestéllyel.

2011-ben is megrendeztük Visegrádon a hagyományos *Munkavédelmi Konferenciát és Fórumot*.

A Fémkohászati és az Öntészeti Szakosztály Mosonmagyaróvári Helyi Szervezete nagy sikerrel rendezte meg a *XVIII. Szigetközi Napokat*.

2011 szeptemberében került sor a már hagyományosnak nevezhető Fazola-napokra Miskolcon. Mind az előkészítésben, mind pedig a lebonyolításban nagy számban vettek részt az Egyetemi Osztály tagjai. A rendezvény népszerűsítette a bányász és kohász szakmát, illetve a műszaki felsőoktatást.

A Fémkohászati Szakosztály a Miskolci Egyetemen szervezte meg a *12. Fémkohászati Napokat*.

A 117 éves „Jó szerencsét!” köszöntés alkalmából emlékülést tartottak Várpalotán a Jó szerencsét Művelődési Központban.

A Dorogi Helyi Szervezet, megalakulásának 90. évfordulójára, több rendezvényt is szervezett.

Az Alföldi Helyi Szervezet a Hajdúszoboszló-36-os fúrás kitörésének 50. évfordulójára történő megemlékezésül koszorúztát és szakestélyt szervezett Nagyhegyesen.

A Borsodi és a Pécsi Helyi Szervezet tagsága részt vett a Miskolci és a Pécsi Bányakapitányság alapításának *100 éves évfordulójára* megrendezett konferenciák és szakestélyek szervezésében.

A Borsodi Helyi Szervezet az észak-magyarországi régió foglalkoztatási helyzetének javítása, az egyes bányászati alapanyagok kitermelhetősége és piaci helyzete témában államtitkári szintű kerekasztal megbeszélést, továbbá a magyarországi, ezen belül elsősorban a borsodi térség bányászatanak jövőjéről szóló „*A szénbányászat jövőképe az észak-magyarországi régióban*” címmel konferenciát szervezett.

A Vaskohászati Szakosztály a hagyományokhoz híven 2011-ben is megtartotta a *Luca-napi szakestélyét*.

A Fémkohászati Szakosztály hagyományaihoz híven 2011-ben is megrendezte március 15-ére emlékezve a hagyományörző szakmai napját és ünnepi vezetőségi ülését.

Székesfehérváron ünnepi szakestélyen emlékeztek meg a KÖFÉM alapításának 70 éves évfordulójáról.

A korábbi évekhez hasonlóan februárban megrendeztük Lillafüreden a hagyományos *Bányász-Öntész Bált*, mely mára gyakorlatilag az egyesület bálja lett.

2011 decemberében megtartottuk a tiszteleti tagok és seniorok hagyományos évzáró találkozóját Budapesten.

A helyi szervezetek által szervezett számos szakmai rendezvény közül a teljesség igénye nélkül soroljuk fel a fontosabbnak ítélt témákat:

- 30 éves a Történelmi Bizottság;
- eszmecsere Márkushegy 35 éves működéséről, a Vértesi Erőmű jelenéről, jövőjéről;

- Hercegovina, Bosznia bauxit-előfordulásai;
- a mecseki szénkutatások, bányanyitások alakulása, a Pécsvasasi külfejtés újraindításának I programterve;
- előadások és eszmecsere az uránkutatásról, a geotermikus energiáról, a tisztaszén technológiáról, a hazai energiapolitikáról és a magyar bányászat helyzetéről, lehetőségeiről, korlátairól;
- a bányászat története;
- tények és tanulságok a vörösiszap katasztrófával kapcsolatban;
- politika a nyersanyag-gazdálkodásban;
- az erőműben történő biomassza-felhasználás lehetőségei;
- a dorogi szénmedence bányanyitási lehetőségei;
- Magyarország kőbányái;
- vita az atomerőművekről, azok tervezéséről;
- egyes bányavárosok, települések fejlesztési tervei, lehetőségei;
- megújuló energiaforrások;
- az úridőjárásról, annak kutatásáról;
- a magyarországi uránkutatás és -bányászat története;
- a szénhidrogén-bányászat, -szállítás, -tárolás, -feldolgozás és -értékesítés során keletkezett talajszennyeződések kutatása, kimutatása, mennyiségének-mértékének meghatározása és kármentesítése;
- a kisbaconi kompresszorállomás;
- 125 éve született dr. Pávai Vajna Ferenc;
- 125 éves a püspökladányi (gázt adó) artézi kút;
- battonyai kutatás, kitérősek;
- a magyarországi szénhidrogén-kútkitörések története;
- 75 éves a magyarországi ipari méretű szénhidrogén-termelés és a bükkszéki I-es kút;
- a dunaújvárosi vaskohászat;
- 100 éves a vasöntés Csepelen.

Bányászati és Kohászati Lapok

Az egyesület lapja az idén 145. évfolyamát megért Bányászati és Kohászati Lapok. A tagság nagy része a szaklapon keresztül kapcsolódik az egyesülethez.

A kiadói jogok és felelősség érvényesítését, továbbá a lapok egységes arculatának megteremtését és a kiadás koordinálását a választmány által megbízott Kiadói Bizottság végzi, melyet a mindenkor főtítkárhelyettes vezet.

A Bányászati és Kohászati Lapok mindhárom szaklapja 2011-ben folyamatosan megjelent. A lapok kiadása összhangban volt a beérkezett cikkállománnyal.

Bányászat	4 önálló, 2 közös szám	366 oldalon
Kohászat	4 önálló, 2 közös szám	368 oldalon
Kőolaj és Földgáz	5 önálló, 2 közös szám	262 oldalon

Az OMBKE saját internetes honlapot (www.ombkenet.hu) működtet, melynek segítségével az egyesület fontosabb hírei, eseményei nyomon követhetőek. 2004-től már a BKL számai is felkerültek a honlapra, és így a nemzetközileg ismert kereső programokkal is megtalálhatók az egyes szakmai cikkek.

Nagy sikerrel működik – főleg a fiatalok körében – a Morvai Tibor által működtetett levelező rovat.

Együttműködések

Az OMBKE Együttműködési szerződést kötött a Magyar Bányászati Szövetséggel. Együttműködési megállapodás jött létre a Bányászati Szakosztály, valamint a Magyar Mérnöki Kamara Szilárdásvány-bányászati Tagozata között. Megújította

együttműködési szerződését az OMBKE és a Szlovák Bányászati Egyesületek Szövetsége.

Az egyesület székhelye

Az egyesület eddigi székhelyéről, a Fő utcai irodaházból el kellett jönnünk, mivel a tulajdonos MTESZ azt már nem tudta tovább üzemeltetni. Az egyesület választmánya, elfogadva a Magyar Vas- és Acélipari Egyesülés ajánlatát, az MVAE tulajdonában lévő Október 6. utca 7. alatt található irodaházba (a volt Marczibányi Palota) költözött. Ez az elhelyezés a Fő utcához képest nemcsak méltóbb környezetet nyújt a 120 éves egyesületünknek, de olcsóbb is, mint a MTESZ irodaháza volt. Az új székhely előnye, hogy rendelkezik az irodaházi infrastruktúrával, szolgáltatásokkal. Az új székhely kulturált lehetőséget teremt a különféle tárgyalások és baráti találkozók megtartására is. Vidéki tagtársak megbeszéléseket szervezhetnek ide. A házban lehetőség van akár 100 fős rendezvény tartására is. A költözés során az egyesület minden berendezését, relikviáit, könyv- és iratállományát átszállítottuk.

Felmerült, hogy az egyesület miért nem választott még olcsóbb megoldást, pl. miért nem költözött a tulajdonában lévő Múzeum krt.-i lakásba. A székhely kiválasztásánál nem a költség minimalizálása volt a legfőbb szempont, hanem a feladatnak megfelelő hely. A Múzeum krt.-i ingatlanban nem lett volna megfelelő tárgyalóhelyiség, a bútor- és iratállomány egy része nem lett volna elhelyezhető, a közelben gépkocsival nem lehet megállni, nincs irodaházi infrastruktúra, és a társasház lakói nem engedték volna baráti találkozók (szakestély) megszervezését. Ezért ez az elhelyezés csak kényszermegoldás lehetett volna.

Az OMBKE 2011. évi gazdálkodása

Az OMBKE 2011. évre szóló terve a bevételek és költségek egyensúlyát tervezte. A 2010-es igen nehéz, súlyosan veszteséges év után ennek eleget tudott tenni, és 2011-ben összességében egy pozitív nullszaldós eredményt (+ 86 E Ft) ért el. Ebben igen nagy szerepet játszottak a szakosztályok, ill. az egyesület vezetői, akiknek sikerült a pártoló cégeknél támogatást elérni. Ugyanakkor az egyesület szervezeti

A bevételek és költségek a következők voltak (E Ft)

BEVÉTELEK	2010. évi tény	2011. évi tény
Egyéni tagdíj	12 141	13 179
Jogi tagdíj	14 830	15 245
SZJA 1%	2 919	2 056
Pályázat	2 300	2 063
Ingatlan bérbeadás	2 966	2 956
Rendezvények	56 003	46 670
Pénzügyi műveletek	844	2 091
Egyéb tevékenységek	3 486	8 680
Egyéb támogatások, BKL	5 000	7 460
TÁRGYÉVI BEVÉTEL	100 489	100 400
KIADÁSOK		
Szakosztályok kvlen költségei	4 036	2 486
BKL	14 131	16 608
Rendezvények	56 403	45 386
Közös költségek	11 237	9 522
Titkárság költségei	17 746	18 723
Egyéb tevékenységek	1 710	4 375
Egyéb	717	2 715
Értékcsökkenés	3 555	499
Kiadások összesen	109 535	100 314
EREDMÉNY	-9 046	86

egységei is nagyfokú takarékoság mellett folytatták tevékenységüket.

A számviteli beszámolót és mérleget a független könyvvizsgáló elfogadta és elfogadásra javasolta. A választmány a közhasznúsági jelentést és a 2011. évi mérleget megtárgyalta és a Küldöttgyűlésnek elfogadásra javasolja (táblázat).

A gazdálkodás egyes főbb elemeihez a következő magyarázatot fűzzük:

- a tagdíjfizetési fegyelem javult az előző évekhez viszonyítva, kiemelkedően jó, 97%-os volt;
- a pénzügyi egyensúlyt nagyban segítették a pártoló tagok támogatásai. Ezek közül is kiemelkedett a MOL Nyrt., az ISD DUNAFERR Zrt., az OMYA Hungaria Kft., az ISD Power Kft., a NEMAK Győr Kft., a FÉMALK Zrt. és a Mecsekérc Zrt. támogatása;
- a személyi jövedelemadóiból felajánlott 2 056 E Ft-os bevétel jelzi a tagság elkötelezett támogatását;
- a pályázatokból befolyó 2 063 E Ft bevétel a Nemzeti Civil Alapítvány, a Munkaügyi és Munkavédelmi Hivatal és a Miskolci Önkormányzat részére beadott pályázatokból származik;
- sajnos elutasították a határon kívüli magyar-magyar, ill. magyar-szlovák kapcsolatok ápolására beadott pályázatainkat;
- az OMBKE tulajdonában lévő Múzeum krt.-i iroda bérbeadásából 2 956 E Ft bevétel származott;
- az árbevételes rendezvények pozitív eredménnyel zárultak;
- a Bányászati és Kohászati Lapok megjelentetési többletköltségeit fedezték a többlet igényeket támaztó hirdető;
- a költségvetési egyensúly megtartásához nagyban hozzájárultak a helyi szervezetek költségtakarékosan megtartott rendezvényei.

Az előző Küldöttgyűlések határozatainak végrehajtása

1.) A 100. Küldöttgyűlés határozott arról, hogy az alapszabály módosításával kapcsolatban a tagság részéről felvetődött javaslatokat az Alapszabály Bizottság vizsgálja meg és tegyen javaslatot a módosításra. Az Alapszabály Bizottság a Választmánynak többször beszámolt az elvégzett munkáról, és ennek alapján javaslatot tesz a Küldöttgyűlésnek az alapszabály néhány részének módosítására. Megjegyzendő, hogy a tagság véleménye, ill. a Választmány állásfoglalása alapján az Alapszabály Bizottság nem tartotta aktuálisnak és levette a napirendről az egyesület szervezeti átalakítását célzó javaslatokat.

Mivel 2011 végén az Országgyűlés új törvényt alkotott a civil szervezetek működéséről, ezért ezen törvény részletes áttanulmányozása és értelmezése alapján, különösen a közhasznúság további érvényesítése tekintetében, a 103. Küldöttgyűlésen további alapszabály-módosítások lehetőségei abból a célból, hogy az egyesület alapszabálya teljes mértékben megfeleljen a törvényi követelményeknek.

2.) A 100. Küldöttgyűlés határozatot fogadott el az 1848-49-es forradalom és szabadságharc selmeci kötődésű, az ősi alma materben képzett bánya- és kohómérnök áldozatok nevének méltó megőrkítésére a Miskolci Egyetemen.

A megvalósítás lehetőségét az egyetemi épület rekonstrukciójának befejezése után az Egyetemtörténelmi Bizottsága vizsgálja. Az OMBKE írásban is megkereste az egyetem rektorát a kezdeményezés támogatása érdekében.

3.) A 101. Küldöttgyűlésen az Ellenőrző Bizottság ajánlásokat tett az egyesület gazdálkodási egyensúlyának megerősítésére. Ezeket az ajánlásokat a Választmány a munkája során megtárgyalta és figyelembe vette:

- a 2011. évi gazdálkodás alapvető szempontja volt, hogy a költségek és bevételek egyensúlyban legyenek. Ennek követésében az éves gazdálkodás nullszaldós eredménnyel zárult;
- a lapkiadás költségeinél lapszámonként vizsgáltuk a költségek és a bevételek arányát. A költségnövekedést eredményező igények esetén az árbevételi oldalon a fedezetet is biztosítottuk. A lapok tartalma elektronikusan is hozzáférhető – némi időeltolódással – az egyesület honlapján;
- a választmány ad hoc bizottsággal megvizsgálta, hogy hogyan lehetne a nyereséget hozó szakmai rendezvények nagyobb körét saját szervezésben végezni. A vizsgálat eredményeként az körvonalazódott, hogy ez az évtizede kialakult piaci viszonyok között korlátokba ütközik. A lehetséges megoldásra jó példa volt az elmúlt évben Bataapátiban megrendezett konferencia szponzorálásának megszervezése. Az EB javaslatára a rendezvények költségeinél ezentúl elszámoljuk a saját munkára alapozott rendezési költségeinket is;
- a közismert okok miatt kieső pártoló tagok támogatásának pótlására az egyesület vezetői, ide értve a szakosztályok vezetőit is, jelentős erőfeszítéseket tettek új pártoló tagok megnyerésére, ill. a régebbi pártoló tagok meggyőzésére. Alapvetően ez biztosította a 2011. év gazdálkodási egyensúlyát;

– az új civil törvény nem teszi lehetővé azon javaslat megvalósítását, hogy a pártoló tagok valamely testület (pl. a választmány) határozati jogosultságú tagjai legyenek. Ez csak egyéni megbízás alapján lehetséges.

4.) A bányászat és kohászat szakmai jelentőségének elfogadtatására vannak kezdeti biztató jelek, de ebben nem lehet gyors és jelentős előrehaladást várni. Az Egyesület elkészítette a szakma nemzetgazdasági jelentőségét és lehetőségeit bemutató ún. „lobbi tanulmányt”, melyet a politikai és gazdasági élet vezetőihez eljuttatott. A jelek szerint a tanulmány több vezető személyt is elgondolkodásra készített.

Kiemelendő a borsodi térségben dolgozó tagjaink aktivitása, akik külön tanulmányt készítettek, ill. kerekasztal konferenciát is szerveztek a térségben e tárgyban felmerülő kérdések megoldására.

5.) Az Egyesület fiatalításában nagy szerepet játszott az Egyetemi Osztály. Egy év alatt 84 új tag jelentkezett az egyetemi hallgatók és a főiskolások közül. A feladat az, hogy végzés után hogyan lehetne őket továbbra is az egyesület keretei között tartani.

Budapest, 2012. május 2.

Dr. Lengyel Károly főtűtő

Az OMBKE Ellenőrző Bizottságának jelentése a 102. Küldöttgyűlés számára

Az OMBKE Ellenőrző Bizottsága 2012. április 26-i ülésén megtárgyalta az Egyesület 2011. évi gazdasági beszámolóját, mérlegét, közhasznúsági és könyvvizsgálói jelentését. A megtárgyalt dokumentumokat a 102. Küldöttgyűlés felé elfogadásra javasolja.

Az Ellenőrző Bizottság feladatát képezi az Egyesület alapszabály szerinti működésének nyomon követése, a közgyűlési és választmányi határozatok teljesítésének figyelemmel kísérése, és ezek kritikai értékelése. Az ülésen megállapítottuk, hogy az Egyesület az alapszabályban rögzített előírások szerint működött az elmúlt időszakban. A közgyűlési és választmányi határozatok teljesítéséről rendszeres beszámolás történik, azok időarányos teljesítése megtörtént.

Az Ellenőrző Bizottság egyetért az alapszabály módosításával, különös tekintettel a civil szervezetekről szóló törvény szerinti szükséges változtatásokra. Ez az Egyesület anyagi támogatását biztosító társaságok szempontjából is kiemelt fontosságú feladatunk.

Az Egyesület Ellenőrző Bizottsága az alábbi megállapításokat és javaslatokat teszi:

1. Az Egyesület minden tagját, a támogatókat, a szakosztályok és az Egyesület vezetőit köszönet illeti meg, hogy a 2010. évi 9 millió forintot vesztés után 2011-ben gazdálkodásunk szerény nyereséget ért el. Kiemelten fontos ezen tendencia folytatása 2012-ben.
2. Előrelépés történt az Egyesület keretében bonyolított rendezvények nyereségtartalma és új rendezvények szervezése vonatkozásában (Szigetközi Napok, Bataapáti).
3. Felül kell vizsgálni az Egyesületnek támogatást adó társaságokkal a támogatások elszámolhatóságának rendszerét, az új civil törvény előírásainak megfelelően.
4. Az Ellenőrző Bizottság egyetért az egyesületi központ elhelyezésének javításával. Az Október 6. utcai elhelyezés nem költségoldali elemzés alapján történt. Javasoljuk a jövőben ilyen súlyú döntés előkészítése során költséghatás elemzésének készítését.
5. Az Ellenőrző Bizottság pozitívan értékeli a 2012. évi gazdasági tervben szereplő szerény bérmegetakarítási szándékot.

6. Támogatjuk és üdvözljük az egyesületi jubileum kapcsán a selmecbányai emlékülés megtartását, de megfontolásra javasoljuk soproni és miskolci helyszínek figyelembevételét az elkövetkező időkre.

7. Javasoljuk az egyetemi oktatás helyzetének fokozott figyelemmel kísérését. Az egyetem mai helyzetéről egyre szomorúbb híreket kapunk, tapasztalataink alátámasztják a helyzet javítását elősegítő javaslatok, tettek napirendre tűzését. Ez a terület fontos az Egyesület jövőbeni tagsága iránti felelősség miatt is.

8. Fokozatosan érdekeltté kell tenni a szakosztályokat az egyesületi bevételek növekedésében (visszaosztás, egyéni és csoportos ösztönzés).

9. Az eddiginél nagyobb súlyt kell helyezni a helyi szervezetekben végzett munkára, ehhez biztosítani kell az anyagi támogatást. Az egyesületi élet alapja a helyi szervezetekben végzett tevékenység. Az egyesületi tagság döntő részének csak a helyi szervezetek rendezvényein való részvételre van lehetősége.

10. További erőfeszítéseket kell tenni szakmai múzeumaink fennmaradásának elősegítésére.

11. Tovább szükséges folytatni az Egyesület életét támogató pártoló tagvállalatok körének bővítését. Ebben érdekeltséget kell kapnia az egyes szakosztályoknak, helyi szervezeteknek.

12. Az Egyesület lobbitevékenységében – melynek keretében az elkészült anyag elküldésre került a döntéshozóknak – folyamatos aktualizálásra van szükség, ennek érdekében a bizottság munkáját javasoljuk továbbvinni.

2012-ben ünnepli Egyesületünk alapításának 120. évfordulóját. Az Egyesület tagsága már sok alkalommal bizonyította hűségét és támogatását az Egyesület további működéséhez. Reméljük, hogy az a jövőben sem lesz másként, ehhez kíván az Ellenőrző Bizottság további együttműködést és fejezi ki köszönetét az Egyesület minden tagjának és a támogatóknak.

Jó szerencsét!

*Szombatfalvy Rudolf sk.
az Ellenőrző Bizottság elnöke*

Az OMBKE 2011. évi közhasznúsági jelentése

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület 1892-ben alakult, 120 éves – 1999. március 10-től közhasznú – egyesület.

Címe: 1027 Budapest, Fő u. 68. Telefon/fax: 1-201-7337
e-mail címe: ombke@mtesz.hu

Bírószági bejegyzésének száma: 13.PK.60.434/1989/16
Közhasznú bírói végzés száma: 416, közhasznú bírói végzés kelte: 1999. március 10.

Célja: tudományos tevékenység – kutatás – ismeretterjesztés – környezetvédelem – kulturális örökség megővése – határon túli magyarsággal kapcsolatos tevékenység

A könyvelés módja: kettős könyvvitel

Adószám: 19815912-2-41

Számviteli beszámoló

Az OMBKE 2011. évi közhasznú mérlegbeszámolóját az egyesület könyvvizsgálója elfogadó nyilatkozatával hitelesítette. 2011. évben is volt vállalkozási tevékenysége, melyet az Egyesület közhasznú céljainak érdekében, azokat nem veszélyeztetve végzett.

I. Közhasznú és vállalkozási

tevékenység bevétele

100 400 E Ft

- egyéni tagdíj (91) 13 179
- jogi tagdíj (92) 15 245
- adomány (93) 845
- rendezvények (95) 39 898
- egyéb támogatások (942-943-945) 15 820
- pályázatok (9411-9412) 2 063
- egyéb bevételek (96) 6 494
- kapott kamatok (98) 2 091
- bérbeadás + BKL hirdetés (97) 4 765

II. Közhasznú és vállalkozási

tevékenység költségei

100 314 E Ft

- általános ktg. (611) 27 301
- szakosztályok működési ktg.-e (71) 3 840
- bizottságok működési ktg.-e (718-719) 2 204
- rendezvények (75) 45 387

- lapkiadás + pályázat (76-74) 17 964
- ráfordítások (8) 2 715
- bérbeadás ktg. = (612-77) 903

Az OMBKE 2011. évi eredménye

	Összesen	Közhasznú	Vállalkozás
Bevételek	100 400	95 635	4 765
Költségek	100 314	99 411	903
Összesen	86	-3 776	3 862

Tájékoztató az alábbiakban felsorolt költségek alakulását ismertetjük:

- A) Személyi jellegű ráfordítás 22 228 E Ft
  - bérköltség 13 753
  - személyi jellegű egyéb 4 343
  - bérjárulékok 4 132
- B) Kapott támogatások 18 618 E Ft

I. Költségvetéstől

- SZJA 1% 2 056
- Pályázatok 2 063
- NCA 200
- OMMF 1 363
- Miskolci Önkormányzat 500
- Egyéb

II. Jogi személyiségű gazdasági társaságtól

- Adomány 14 499

C) 2011. évben beszerzett eszközök értéke 161 E Ft

D) Az Egyesületnek befektetett pénzügyi eszköze nincs.

E) Az Egyesület vezető tisztségviselőinek nem nyújtott költségtérítést.

F) Az OMBKE 2011. évi közhasznú tevékenységét a 102. Küldöttgyűlésre készült választmányi beszámoló tartalmazza.

Budapest, 2012. április 05.

Dr. Gagy Pálffy András
ügyvezető igazgató

Az OMBKE Alapszabályának módosítása

A 102. Küldöttgyűlés az Alapszabályt az alábbiak szerint módosította. (Az eredeti szövegrészt *más betűtípussal, kurzíválva* közöljük, az új szöveget normál betűvel. – Szerk.)

1. § (3) bekezdés: Az egyesület székhelye Budapest, 1027 Fő utca 68. 1051 Október 6. u. 7.

2. § (1) bekezdés g) pont:

g) a bányász- és kohász emlékek, társadalmi hagyományok ápolása, a tagság emberi kapcsolatainak előmozdítása;

g) az emberi értékek, köztük különösen

– a nemzeti és társadalmi hagyományok ápolása, a tagság emberi kapcsolatainak, a közösségi élet szervezésének előmozdítása;

– a bányász és kohász hagyományok, a Selmecbányai Akadémia szellemi örökségének, valamint a montanizmi-

kához fűződő Alma Mater hasonló értékeinek és a Szent Borbála-kultusz megőrzése, ápolása.

3. § (5) bekezdés a) pont:

a) Az egyesület egyéni tagjai sorába a jelentkezőt két tag vagy a helyi szervezet ajánlására az illetékes szakosztály vezetősége veszi fel. A felvételi kérelemről a szakosztály vezetősége a kérelem beérkezését követő szakosztály-vezetőségi ülésen köteles dönteni.

a) Az Egyesület egyéni tagja lesz az a jelentkező, aki a szakosztály és a helyi szervezet megjelölésével a jelentkezési lapján az OMBKE alapszabályát elfogadja és a jelentkezés évében a tagdíját befizette. A jelentkezőt az Egyesület egyéni tagjai sorába az OMBKE helyi szervezetének vezetősége veszi fel, amely tényről a helyi szervezet vezetősége tájékoztatja az illetékes szakosztály vezetőségét és az Egyesület ügyviteli szervezetét.

3. § (6) c) pont első mondata:

c) Azt a tagot, aki egy éven át tagdíjfizetési kötelezettségének nem tesz eleget, az illetékes szakosztály vezetője a tagok sorából törli.

c) Azt a tagot, aki tagdíjfizetési kötelezettségének egy éven túl, kétszeri írásbeli felszólítás ellenére sem tesz eleget, az egyesület törli a tagok sorából.

7. § (1) bekezdés jelenlegi c) pontja d) pontra változik, és ezzel egyidejűleg a jelenlegi d) pont c) pontra változik *(csak sorrendváltás)*.

9. § (2) bekezdés f) pontja

f) a tiszteleti tagok választása;

f) a Választmány előterjesztésére a tiszteleti tagok választása;

9. § (2) bekezdés h) pontja hatályát veszti

h) a közhasznúsági jelentés elfogadása;

9. § (2) bekezdés i) pontja

i) a megelőző időszakról szóló beszámoló értékelése, jóváhagyása, az egyesület gazdálkodási elveinek kijelölése;

i) a megelőző időszakról szóló választmányi beszámoló értékelése, jóváhagyása, az egyesület gazdálkodási elveinek kijelölése;

9. § (2) bekezdés k) pontja

k) a választmány és az Ellenőrző Bizottság beszámolójának megtárgyalása, határozathozatal a fő feladatokról;

k) az Ellenőrző Bizottság jelentésének megtárgyalása, határozathozatal a fő feladatokról;

9. § (3) bekezdés első mondata

(3) Rendes küldöttgyűlést évente, tisztújító küldöttgyűlést háromévenként kell tartani.

(3) Rendes küldöttgyűlést évente, tisztújító küldöttgyűlést az előző tisztújítást követő harmadik naptári évben kell tartani.

9. § (6) bekezdés

(6) A küldöttgyűlés szavazati jogú képviselői: a 3 (három) éves ciklusra a szakosztályok minden 20 tag után egy-egy szavazati jogú küldöttet delegálhatnak.

(6) A küldöttgyűlés szavazati jogú képviselői: a küldöttgyűlésbe a szakosztályok minden 20 tag után egy-egy szavazati jogú küldöttet delegálnak. A teljes keretbe – a tiszteleti tagokon kívül – beleértendők a szakosztályvezetőség azon tagjai is, akiket a szakosztály részéről delegáltak. A küldöttgyűlésen megjelent tiszteleti tagok szavazati joggal vehetnek részt a küldöttgyűlésen.

10. § (2) bekezdés

(2) A választmány tagjainak száma 27 fő. A választmány tagjai: az elnök, az exelnök, a főtítkár, a főtítkárhelyettes, a szakosztályok és osztályok elnökei és titkárai, valamint a szakosztályok által a következő irányelvek szerint választott választmányi tagok: a szakosztályok a 3 éves ciklus idejére 300 tag fölött 150 tagonként egy személyt jelölhetnek a választmányba úgy, hogy 75 tagnál nagyobb töredék esetén újabb egy választmányi tag jelölhető. Ha a tisztújító küldöttgyűlés időpontjában az előző irányelvek szerint meghatározott választmányi létszám 27 főtől eltérne, akkor a választmány létszámát az alapszabály módosításával kell rögzíteni.

(1) A választmány tagjainak száma 27 fő. A választmány tagjai: az elnök, az exelnök, a főtítkár, a főtítkárhelyettes, a szakosztályok és osztályok elnökei és titkárai; 150 tagnál kisebb létszámú osztály esetében az osztály elnöke, továbbá a szakosztályok által a következő irányelvek szerint választott választmányi tagok: a szakosztályok (osztályok)

a választás évében 300 tag fölött 150 tagonként egy személyt jelölhetnek a választmányba úgy, hogy 75 tagnál nagyobb töredék esetén újabb egy választmányi tag jelölhető. 150 tagnál kisebb létszámú osztály esetében ha a tisztújító küldöttgyűlés időpontjában az előző irányelvek szerint meghatározott választmányi létszám 27 főtől eltérne, akkor a választmány létszámát az alapszabály módosításával kell rögzíteni.

10. § (3) bekezdés b) pontja

b) az egyesület munkaprogramjának, éves költségvetésének és pénzügyi mérlegének jóváhagyása;

b) az egyesület munkaprogramjának, éves költségvetésének és beszámolójának (mérlegének, közhasznúsági mellékletével együtt) jóváhagyása;

10. § (3) bekezdés l) pontja

l) a szakosztály-vezetőségek tagtörlési határozatai ellen benyújtott fellebbezések elbírálása;

l) a helyi szervezet határozatai ellen benyújtott fellebbezési kérelmek elbírálása;

10. § (6) bekezdés második mondata

A választmányi ülésen a szakosztályok elnökeit és titkárait távollétükben a küldöttgyűlés által megerősített helyetteseik szavazati joggal képviselhetik.

A választmányi ülésen a szakosztályok és az osztályok elnökeit és titkárait távollétükben a választott helyetteseik szavazati joggal képviselhetik.

11. § (3) bekezdés

(3) Gyakorolja a munkáltatói jogot az egyesület alkalmazottai felett.

(3) Gyakorolja a munkáltatói jogokat az egyesület ügyvezető igazgatója felett.

13. § (1) bekezdés utolsó mondata: „A főtítkárhelyettes hangozolja össze a területi szerveződéseket.” hatályát veszti.

15. § (4) bekezdés:

(4) A szakosztályi küldöttgyűlés résztvevői:

szavazati joggal a 3 éves ciklusra választott küldöttek: helyi szervezetenként három tag, minden 15 tag után további egy-egy tag, valamint a helyi szervezetekhez nem tartozó minden 10 tag után egy-egy tag, továbbá a választmányba delegált szakosztályi tagok, a szakosztály-vezetőség tagjai, valamint a szakosztályhoz tartozó tiszteleti tagok,

tanácskozási joggal az egyesület tagjai és a meghívottak.

(4) A szakosztályi küldöttgyűlés résztvevői:

szavazati joggal a megválasztott küldöttek: helyi szervezetenként három tag, minden 15 tag után további egy-egy tag, továbbá a választmányba delegált szakosztályi tagok. A szakosztályi küldöttgyűlésen szavazati joggal vesznek még részt a szakosztály-vezetőség tagjai, valamint a szakosztályhoz tartozó tiszteleti tagok,

tanácskozási joggal az egyesület tagjai és a meghívottak.

16. § (1) bekezdés második mondata

Évenként legalább négy alkalommal szakosztályvezetőségi ülést kell tartania, amelyet a szakosztály elnöke hív össze.

A szakosztály vezetősége szükség szerint, de évente legalább egy alkalommal ülésezik, amelyet a szakosztály elnöke hív össze.

16. § (2) bekezdés:

(2) A szakosztály-vezetőség tagjai: az elnök, az alelnök, a titkár, a titkárhelyettes, a helyi szervezetek elnökei és titkárai, a meghatározott feladatok ellátására megválasztott vezetőségi tagok, a szakosztály szaklapjának felelős szerkesztője, az egyetemi összekötő, valamint a szakcsoportok vezetői és titkárai.

(2) A szakosztály-vezetőség tagjai: az elnök, az alelnök(ök), a titkár, a titkárhelyettes, a helyi szervezetek elnökei és titkárai, a meghatározott feladatok ellátására megválasztott vezetőségi tagok, a BKL szakági szaklap felelős szerkesztője, az egyetemi összekötő, valamint a szakcsoportok vezetői és titkárai.

16. § (3) bekezdés b) pontja:

b) tagok felvétele, ill. a tagsági viszony törlése;
b) a tagdíj-befizetési mulasztás miatt történő törlést kivéve (3. § (6) bek. c) pont) a tagsági viszony törlése;

17. § (3) bekezdés második mondata:

A titkár felelős a szakosztályi taglétszám-nyilvántartás naprakész vezetéséért.

A titkár köteles biztosítani a szakosztály és helyi szervezeteinek közreműködését az egyesület ügyviteli szervezete által vezetett tagnyilvántartás ellenőrzéséhez.

23. § (1) bekezdés

(1) Az Etikai Bizottságot szükség esetén a választmány hozza létre, a munkáját az etikai kódexben foglalt működési szabályzata alapján végzi.

(1) Az Etikai Bizottságot a választmány hozza létre, a munkáját az „OMBKE Etikai Kódex” működési szabályzata szerint végzi.

23. § (2) bekezdés

(2) A választmány által egy-egy ciklusra felkért választ-

mányi bizottságok munkájukat a vonatkozó általános működési szabályzat szerint végzik.

(2) A választmány által egy-egy ciklusra vagy meghatározott feladatra létrehozott bizottságok a választmányi bizottságok általános működési szabályzata szerint végzik munkájukat.

25. § (1) bekezdés b) pont:

b) Az ügyvezető igazgató hatásköre az egyesület működtetéséhez szükséges szervezési, ügykezelési, pénzügyi és könyvelési feladatok ellátására terjed ki, e feladatokat az irányítása alatt álló hivatali ügyintézők bevonásával végzi el. Kiemelt kötelezettsége az egyesület gazdálkodásának folyamatos karbantartása.

b) Az ügyvezető igazgató hatásköre az egyesület működtetéséhez szükséges szervezési, ügykezelési, pénzügyi-számviteli, létszámnyilvántartási és információ-szervezési feladatok ellátására terjed ki. E feladatokat az irányítása alatt álló ügyintézők és megbízottak bevonásával végzi el. Kiemelt kötelezettsége az egyesület költségvetésével történő hatékony gazdálkodás.

25. § (1) bekezdése a következő, új g) ponttal egészül ki:

g) Munkáltatói jogot gyakorol az egyesület alkalmazottai felett.

Budapest, 2012. május 18.

A 102. Küldöttgyűlés kitüntettjei

Az egyesület tartós anyagi és erkölcsi támogatásának elismeréseképpen

„OMBKE PLAKETT” kitüntetésben részesült:

DAVID TOTH

ügyvezető igazgató
NEMAK Győr Kft.

Mivel Toth igazgató úr a Küldöttgyűlésen nem tudott megjelenni, a kitüntetést dr. Katkó Károly alelnök adta át. (Jobb oldalon a kitüntetett.)

A Küldöttgyűlés – az egyesületi munka keretében az egyesület céljaiért, hagyományainak ápolásáért, a bányászat és kohászat, valamint a bányászati és kohászati tudományok fejlesztéséért végzett munkájuk elismeréseként, mellyel kivívták a tagság megbecsülését –

az egyesület TISZTELETI TAGJÁVÁ megválasztotta:

Dr. Esztó Péter

okl. olajmérnök, állam- és jogtudományi doktor

1943-ban született Budapesten. A gimnáziumi érettségi után 1967-ben a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Bányamérnöki Karán bányamérnöki (okl. olajmérnök), majd 1983-ban a Miskolci Egyetem Állam- és

Jogtudományi Karán jogi diplomát szerzett.

1967-1977 között, az Országos Kőolaj- és Gázipari

Tröszt alföldi üzemeiben, különböző mérnöki beosztásokban (gyakornok, üzemegység-vezető, üzemszervező) dolgozott. 1978-1983 között a Szolnoki Kerületi Bányaműszaki Felügyelőségen szerzett első fokú bányahatósági gyakorlatot. 1983-1993 között az Országos Bányaműszaki Főfelügyelőségen (OBF) bányahatósági főmérnök, osztályvezető, főosztályvezető, majd 1992-től az OBF elnöke. 1990-1993 között miniszteri biztostként feladata volt a bányászati és gázipari szakigazgatás szervezeti és hatásköri reformjának, valamint a piaci viszonyokat szolgáló új törvények szakmai előkészítése. 1993-1999 között és 2002-2007 között a Magyar Bányászati Hivatal államtitkár besorolású elnöke. 1999-től 2002-ig a PRÍMAGÁZ Hungária Rt. szakmai tanácsadója, illetve biztonságtechnikai igazgatója.

A bányászati és gázipari szakigazgatás korszerűsítésével, valamint a magyar bányajogi és gázipari szabályrendszer EU-csatlakozással kapcsolatos jogharmonizációs feladatainak ellátása érdekében széleskörű szakmai kapcsolatokat épített ki.

Állami kitüntetései: *Kiváló Újító* ezüst fokozat (1970), *Magyar Köztársasági Érdemrend* középkeresztje (1994), *Nagy Arany Kereszt az Osztrák Köztársaság Szolgálatáért* (1997).

Tudományos és oktatói munkát a Miskolci Egyetemen, mint meghívott előadó 1991-től végez, 1995-től az Egyetem Rektori Tanácsa döntése alapján címzetes egyetemi docens.

2007-től a Magyar PB Gázipari Egyesületnek elnöke, a MTESZ Ellenőrző Bizottságnak elnöke.

Az OMBKE-nek 1966 óta tagja. 1967-1977 években az OMBKE Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztálya Hajdúszoboszlói Csoportjának titkára, 1993-1997 között a Bányászati Szakosztály Budapesti Helyi Szervezetének elnöke, 2009-től az Alapszabály Bizottság elnöke. Egyesületi kitüntetései: *Mikoviny Sámuel-emlékérem* (1995), *Szent Borbála-érem* (1996), *Sóltz Vilmos-emlékérem* (2006).

id. Ösz Árpád

okl. olajmérnök,

okl. menedzser szakmérnök

1946-ban született Attalán. A Zsigmond Vilmos Kőolajbányászati és Mélyfűróipari Technikumban szerzett technikus oklevelet 1964-ben, a Nehézipari Műszaki Egyetemen okl. olajmérnökként végzett 1969-ben,

és 2004-ben szerzett okleveles menedzser szakmérnöki diplomát a Veszprémi Egyetemen.

1969. július 29-e óta dolgozik a hazai és nemzetközi olajiparban, különböző beosztásokban a fűrészi területen, 2006 óta nyugdíjas, azonban azóta is folyamatosan dolgozik a MOL-ban.

Tagja az olajmérnökök nemzetközi szervezetének, az SPE-nek. Tagja volt a TIT-nek, részt vett a hazai és nemzetközi szabványosításban az MSZT, a CEN, az ISO és az API bizottsági tagként. A MTESZ Jász-Nagykun-Szolnok megyei szervezet elnöke. Oktatott szakmunkás iskolában, technikumban, szakmunkás és technikus továbbképzéseken, egyetemeken. Rendszeres előadó volt hazai és külföldi szakmai konferenciákon, közel száz szakmai publikációja jelent meg itthon és külföldön.

Az OMBKE-nek 1971 óta tagja. Az Alföldi Fűrészi Helyi Szervezetnek 12 évig volt a titkára, 1994-2007 között a Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály (KFVSz) elnöke, illetve az OMBKE alelnöke volt. 2007 óta a KFVSz alelnöke. Számos egyesületi rendezvény szervezője. Több mint 25 éve tagja a BKL Kőolaj és Földgáz szakmai lap szerkesztő bizottságának.

Számos kitüntetés birtokosa: *Magyar Köztársasági Ezüst Érdemérem* (2007), *Szent Borbála-érem* (1996), *MOL Tudományos Díj* (2009), *Szabványosítási Érdemérem* (2004), *MTESZ Szolnok megyei Emlékérem* (1982), *DIT-NAFTAPLIN Emlékérem* (1986), *Péchy Antal-emlékérem* (1982), *OMBKE Plakett* (1990), *Zsigmond Vilmos-emlékérem* (1997), *z. Zorkóczy Samu-emlékérem* (2007), *Sóltz Vilmos-emlékérem* (2011).

Dr. Szücs László

okl. kohómérnök,

okl. menedzser,

gazdasági mérnök

1948-ban Legyesbényén született. Diplomáját 1972-ben szerezte meg a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen. Ugyanitt védte meg 1996-ban doktori értekezését. 1995-ben a Budapesti

Műszaki Egyetemen menedzser gazdasági mérnök diplomát is szerzett.

Aktív tevékenységét a Dunai Vasműnél fejtette ki 1972-2006 között. Olvasztáregédttől a vezérigazgató-helyettesig haladt előre a ranglétrán nyugdíjazásáig. Néhány társával együtt nevéhez is köthető a nyersvasgyártás fennmaradása a Dunai Vasműnél. Számos szakmai cikke, publikációja jelent meg. Szakmai konferenciák, szimpóziumok előadója, résztvevője.

Szakmai kapcsolatot épített ki az utánpótlás nevelése érdekében a Miskolci Egyetemen, a Budapesti Műszaki Egyetemen és a Dunaújvárosi Főiskolával. Szakmával összefüggő tevékenysége: Fejér Megyei Ipari Kamara Nehézipari Osztály elnökség tagja, MVAE Igazgatótanács tagja, majd elnöke, MVAE elnöke, Dunaújváros Megyei Jogú Város Városüzemeltetési és Környezetvédelmi Bizottság szakértője, a Dunaferr Műszaki Gazdasági Közlemények főszerkesztője (jelenleg is).

Az OMBKE-nek 1973 óta tagja. A Vaskohászati Szakosztály Dunaújvárosi Helyi Szervezetének vezetője tagja, 1998-2006 között a szakosztály elnöke, választmányi tag.

Folyamatosan elkötelezett, magas színvonalon végzett szakmai és egyesületi munkája elismeréseként számos kitüntetésben részesült: *Kiváló Kohász* (1981), *Kiváló Dolgozó* (1976, 1978, 1980, 1989, 1994, 2000), *Ministeri Elismerő Oklevél* (1998), *Év Menedzsere* (2001), *Szent Borbála-érem* (2002), *Borovszky-díj* (2006), *Kerpely Antal-emlékérem* (1997), *Debreczeni Márton-emlékérem* (2004).

Puza Ferenc

okl. kohómérnök

1945-ben született Püspöktemetőben. 1964-ben érettségizett a Miskolci Kohóipari Technikumban, majd a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen szerzett 1969-ben kohómérnöki diplomát. 1973-ban kohóipari gazdasági mérnöki oklevelet szerzett.

A KÖFÉM-ben üzemmérnök, technológus, üzemvezető, majd anyaggyártásközpont vezetője, ügykezelési főosztályvezető-helyettes, majd az ALCOA-ban informatikai menedzser. Ezt követően a Szababattányi Közraktárban igazgató, majd a SZIMFÉK Rt.-nél üzletvezető. 1998-tól 2004-ig a MEGAPACK Kft. ügyvezető igazgatója volt. Jelenleg nyugdíjas.

Az OMBKE-nek 1967-től tagja. 1972-től folyamatosan a székesfehérvári csoport vezetőségének tagja, ahol számtalan rendezvénynek szervezője, főszervezője. Egyik elindítója a „turisztikai programmal bővített szakmai tanulmányutaknak”. Több választási ciklusban a Fémkohászati Szakosztály elnökségének tagja, két cikluson át a Szakosztály alelnöke, illetve a választmány tagja. Több alkalommal tagja különböző egyesületi bizottságoknak. Jelentős a szakmai és ipartörténeti munkássága, melynek keretében segítette az Alumíniumipari Múzeum létrehozását és működését.

Egyesületbeli tevékenységét *Szent Borbála-érem* (2008), *Sóltz Vilmos-émlékérem* (2007), *z. Zorkóczy Samu-émlékérem* (1996), *OMBKE Centenárium Emlékérem* (1992) kitüntetésekkel ismerték el.

Dr. Csizsár István

okl. szakközgazdász

1939. augusztus 7-én született Győrött. 1959-től a Tatabányai Bányák Vállalat dolgozója. Egyetemi tanulmányait a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem levelező tagozatán végezte, 1966-ban okleveles közgazda képesítést nyert. 1968-ban

szerezte meg az egyetemi doktori címet. A Közgazdasági Egyetem szervezés vezetés szakán szakközgazdász kurzust végzett. 1967-ben a vállalat központjában közgazdasági munkakörököt látott el. 1970-től osztályvezető, 1980-tól közgazdasági főosztályvezető, majd 1986-tól gazdasági vezérigazgató-helyettes. 1985-től az Igazgatóság tagja és titkára volt. Részt vett a tatabányai szénmedence kimerülése következtében szükségessé vált át- és továbbélési programok kidolgozásában. Szakmai munkája nagy részét a válságkezelés képezte. 1993-tól a Tatabányai Szénbányák FA. felszámoló biztosa, majd nyugdíjazásáig a HALDEX Rt. vezérigazgatójaként dolgozott.

Az OMBKE tagja 1980 óta. A Bányászati Szakosztály Tatabányai Helyi Szervezetének egyik legaktívabb tagja. Vezérigazgatói megbízatása alatt a Bányászati Szakosztály Tatabányai Helyi Szervezetének elnöke volt, öt cikluson keresztül vezetőségi tagként is segítette a helyi szervezet munkáját.

Évtizedek óta tart kiemelkedő ismeretterjesztő, szakmai és bányásztörténeti előadásokat. 1993-ban kezdeményezője és alapítója a Tatabányai Bányász Hagományokért Alapítványnak, mely kuratóriumának elnöki teendőit azóta is ellátja. Nevéhez fűződik a 100 éves tatabányai bányászat szakmai történetét tartalmazó monográfia szerkesztése, kiadása. Számos szakmai témájú és kiemelkedő bányászati személyiség életútját megörökítő könyvet, kiadványt jelentetett meg, köztük a „Bányászat a képzőművészetben” c. alkotást. Kezdeményezője és részese volt a Szent Borbála-szobor, a Bányász Kegyeleti Emlékmű és az első csille szén felszínre hozatala 100 éves évfordulóját megörökítő emléktábla létrehozásának. Több bányászati ipari emlékmű megör-

zését, helyreállítását segítette elő. Kiterjesztette a tatabányai bányász hagyományok ápolásának támogatását önkormányzati szintre. Számos bányásztörténeti témájú iskolai vetélkedő megszervezésével a tanuló ifjúságot is bevonta a hagyományok megőrzésébe.

Egyesületi tevékenységét *Szent Borbála-érem* (1993), *OMBKE Plakett* (1994), *Péchy Antal-émlékérem* (2010) kitüntetésekkel ismerték el.

CHRISTOPH TRAUGOTT DELIUS- EMLÉKÉREM kitüntetésben részesült:

Dr. Izsó István

okl. bányamérnök, jogász

1955-ben született Miskolcon. 1981-ben végzett bányamérnökként a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen, majd 1994-ben jogi diplomát szerzett a Miskolci Egyetemen.

A Borsodi Szénbányák Szuhavölgyi Bányáüzemében dolgozott különböző beosztásokban. 1987-től a miskolci Kerületi Bányaműszaki Felügyelőség, majd Bányakapitányság köztisztviselője, kormánytisztviselője. 1992-től a Miskolci Bányakapitányság vezetője. 1994-től a bányajog tantárgy meghívott oktatója a Miskolci Egyetemen, címzetes egyetemi docens.

Az Egyesületnek 1979 óta tagja, az OMBKE Borsodi Szervezetének vezetőségében tevékenykedik. Három éven át az OMBKE Jogi és Érdekvédelmi Bizottságának volt a vezetője.

A bányászat- és bányajog-történeti kutatások témakörben számos publikációja jelent meg. Kiemelkedő elismerést érdemlő munkája „A magyar bányászat évezredes története” IV. kötetének elkészítése.

MIKOVINY SÁMUEL-EMLÉKÉREM kitüntetésben részesült:

Dr. Tihanyi László

okl. olajmérnök

1949-ben született Makón.

Az integrált földgázellátó rendszerek tervezésének és üzemeltetésének, a csővezetékes gázszállítás kockázatelemzésének, a föld alatti gáztárolásnak, a földgázszállító rendszerek, föld alatti tárolók modellezésének, a földgázpiaci szabályozás és földgáz-kereskedelem elismert hazai szakértője. Egyetemi tanulmányai befejezése óta a Miskolci Egyetem alkalmazottja, jelenleg a Kőolaj és Földgáz Intézet igazgatója, a Műszaki Földtudományi Kar dékánja. Habilitált, egyetemi tanár, aki a Széchenyi Professzori Ösztöndíjat is elnyerte. Számos országban járt tanulmányúton, amelynek értékes tapasztalatait integrálta oktatói munkájába is. Több tanszéki tárgy gondozója, előadója, a kari doktori iskola egyik meghatáro-

zó létrehozója. Számos szakmai szervezet munkájában vesz, illetve vett részt. Jelentős publikációs tevékenységet folytat.

Az OMBKE tagja 1974 óta. Az Egyesületben, az Egyetemi Osztályban hosszú évek óta kiemelkedő tevékenységet folytat, kari vezetőként pedig az Egyetemi Osztály, a kar hallgatóságának mindenkor készséges támogatást nyújt.

Sankovics László

bányaipari technikus

1938-ban született Gyöngyösön. Az OMBKE tagja 1971 óta. A Bányászati Szakosztály Mátrai Helyi Szervezetének aktív és lelkes tagja. Sok évtizedes tagsága alatt aktívan vett részt az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület helyi és országos rendezvényeinek szervezésében, lebonyolításában.

KERPELY ANTAL-EMLEKÉREM

kitüntetésben részesült:

Dr. Éva András

okl. gépészmérnök

1946-ban Budapesten született. 1960-64 között a Bánki Donát Gépipari Technikumba járt, ezt követően a BME-n tanult, és 1969-ben végzett a Gépészmérnöki Karon.

1969-1971 között az Alumíniumárugyárban technológus mérnökként termékgyártási eljárások kidolgozását végezte. 1971-1996 között a Fémipari Kutató Intézetben (majd a jogutód ALUTERV-FKI Kft.-ben) dolgozott tudományos munkatársként, majd tudományos laborvezetőként a félgyártmánygyártás és az anyagvizsgálat területén. 1983-tól már alkalmazástechnikai főmérnök, majd később információs menedzser az alumíniumipari fejlesztések döntés-előkészítései, tanulmányok, szakértői munkák készítése területén. Egyetemi doktori címet szerzett a BME-n. 1996-2006 között (nyugdíjba vonulásáig) a VIVIDUS Kft. társtulajdonosaként alumíniumipari információs adatbázis építésben, döntés-előkészítő tanulmányok írásában és szakértői anyagok készítésében vett részt. 1986-1994 között az ENSZ Iparfejlesztési Szervezet (UNIDO) szakértőjeként részt vett négy regionális alumíniumipari fejlesztési projekt kidolgozásában. 1973-tól a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karának címzetes egyetemi adjunktusaként aktívan részt vett az Anyagtudomány és Technológia Tanszék oktatási tevékenységében. Szerzőként, társszerzőként 36 szakkikk, tudományos közlemény megjelentetése és 2 szakkönyv megírásában való közreműködés fűződik nevéhez.

Az OMBKE tagja 1976 óta. A Fémkohászati Szakosztály budapesti csoportjának vezetőségi tagjaként ki-

emelkedő tevékenységet folytat. Számos szakmai szervezet munkájában vett és vesz részt, az ICSOBA magyar tagozatában 1995-ig a szervező titkári funkciót látta el.

ZSIGMONDY VILMOS-EMLEKÉREM

kitüntetésben részesült:

Boncz László

okl. bányamérnök

1957-ben született Szattán. A Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen 1981-ben szerzett bányageológus mérnöki diplomát, 1990-ben pedig az ENI Enrico Mattei Főiskolán (Milánó) közgazdaságtan-vállalatirányítási diplomát is szerzett.

1981-től a Kőolajkutató Vállalatnál tervező-értelmező geológusként dolgozott. 1991-től a Geofizikai Kutató Vállalat területfelelőseként a CH-földtani modell fejlesztését, kutatási javaslatok és tervek készítését végző team munkáját irányította a Nagykunság-Hajdúság területen. 1993-tól a MOL Rt. KTÁ Kutatási Főosztály Geológiai Tervezési és Értelmezési Osztály csoportvezetőjeként irányítja a projektekben megvalósuló kőolaj- és földgázkutató tevékenységet a Tiszántúlon. 1995-től a Hazai Kutatási Üzletág észak- és kelet-alföldi régióvezetője. Feladata a Paleogén-medence kőolaj- és földgázkutatásának irányítása, geológiai-geofizikai értelmezési és tervezési feladatok ellátása.

Az OMBKE-nek 1981 óta tagja. 2007-től a Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály Alföldi Helyi Szervezetének alelnöki funkcióját tölti be. Aktívan vesz részt a helyi szervezet vezetőségi és egyéb munkáiban, képviseli a szakosztályt szakmai rendezvényeken.

WAHLNER ALADÁR-EMLEKÉREM

kitüntetésben részesült:

Dr. Káldi Zoltán

okl. bányamérnök

1966-ban született Mór. 1990-ben végzett a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen, mint okleveles bányaművelő mérnök. Végzését követően a Veszprémi Szénbányák Balinkai Bányáüzemében kezdett dolgozni mint aknász. Ezt követően különböző beosztásokat töltött be a bányánál, majd a Bakonyi Erőmű Rt.-nél. 2003. október 1-jétől a bányafejlesztésnél dolgozik. 2006. január 1-jétől veszprémi bányakapitány-helyettesként, majd 2006. március 1-jétől az MBFH Bányászati, Gázipari és Építészeti Főosztályának vezetőjeként végzett munkát. 2010. július 14-től neveztek ki a Veszprémi Bányakapitányság vezetőjének.

1996-ban a Pénzügyi és Számviteli Főiskolán szak-

okleveles közgazdász, 2002-ben a Janus Pannonius Tudományegyetemen jogász diplomát szerzett, majd 2007-ben letette a jogi szakvizsgát is.

Az OMBKE-nek 1994 óta tagja. Elnöke a Veszprémi Helyi Szervezetnek. Számos egyesületi szakmai rendezvény előadója.

Hideg József

okl. bányamérnök

1956-ban született. 1981-ben a Nehézipari Műszaki Egyetemen bányamérnöki diplomát, 1999-ben a Pécsi Tudományegyetemen közgazdasági szakokleveles menedzseri oklevelet szerzett. A Mecseki Ércbányászati Vállalatnál, majd a Mecsekurán Kft.-nél aknász, szellőztetési mérnök, biztonságtechnikai főmérnök. 1998-tól a Mecsekérc Rt.-nél főmérnök, 2004-től vállalati kapcsolatok menedzser.

Tagja a Magyar Nukleáris Társaságnak, a Magyar PR Szövetségnek, a Magyar Mérnöki Kamarának. Az OMBKE-nek 1979 óta tagja. A Mecseki Helyi Szervezet elnöke. Kiemelkedő szervező munkát végzett a 13. Knappentag és 2011-ben a bátaapáti konferencia megszervezésében.

Glevitzky István

okl. bányagépész és
bányavillamosági mérnök,
okl. bányamérnök

1948-ban született Nyírbátorban. A Miskolci Egyetem elvégzése után a Borsodi Szénbányánál Feketevölgyön és a Bányaműszaki Főfelügyelőségen dolgozott. Dorogra kerülve a

Lencsehegyi Bányauzem vezetője, majd a vállalat vezérigazgató-helyettese volt. Rendszeresen publikált a Bányászati és Kohászati Lapokban, szabadalmat kapott az „Endogén bányatüzek előrejelzése” című újításáért.

Az OMBKE tagja 1967 óta. Az egyesületi életben évtizedek óta aktívan részt vesz. Segíti a nemzetközi kapcsolatok kiépítését és fenntartását. 2010-től a Doregi Helyi Szervezet elnöke. Kiemelkedő munkát végzett a helyi szervezet 90 éves évfordulója méltó megünneplésében.

Fodor Krisztina

okl. kohómérnök

1957-ben született Budapesten. Az OMBKE Öntészeti Szakosztály Csepeli Helyi Szervezetének 1978 óta tagja. Szakmai tevékenységét a Csepel Metall Vasöntöde Kft.-nél végzi. A Csepeli Helyi Szervezetnek több cikluson keresztül a titkára

volt. Jelenleg a helyi szervezet elnökeként tevékenykedik. Fontos szerepe van abban, hogy a helyi szervezet aktívan működik. Meghatározó személye a helyi szervezetnek.

z. ZORKÓCZY SAMU-EMLÉKÉREM kitüntetésben részesült:

Dr. Sohajda József

okl. kohómérnök

1955-ben született Cigándon. Kohómérnöki oklevelét 1978-ban, gazdasági mérnöki oklevelét 1985-ben, doktori fokozatát 1986-ban szerezte a Miskolci Egyetemen. 1978-80 között az egyetem Öntészeti Tanszékén, 1980-tól a Csepel Művek vasöntödéjében dolgozott különféle műszaki és gazdasági vezetői beosztásban. 2001-től az öntöde ügyvezető igazgatója. Számos előadás, szakcikk hazai szerzője, külföldi szakfolyóiratban publikál és konferenciákon vesz részt.

Az OMBKE tagja 1975 óta. Alapító titkára a Vasöntészeti Szakcsoportnak. Az Öntészeti Szakosztály vezetőségének 1985 óta tagja, egy cikluson keresztül alelnöke, két cikluson keresztül (2001-2007) elnöke és az OMBKE alelnöke.

Jelenleg a Magyar Öntészeti Szövetség elnöke. Elnökként hozzájárul a Szövetség és az OMBKE kapcsolatának elmélyítéséhez.

Koltayné Tátrai Ildikó

közgazdasági technikus

1939-ben született Budapesten. 1974-ben került a Kohó- és Gépipari Tervező Intézetbe, majd kohászati vállalatok beruházási munkáival foglalkozó hazai és külföldi cégeknél dolgozott. Rendszeresen szervezte és rendezte a külföldi vállalatok magyarországi bemutatkozását és szimpóziумait. A Budapesti Nemzetközi Vásáron a kohászati pavilonban bemutatott kiállítások és rendezvények szervezésében is részt vett.

Az OMBKE-nek 1987-ben lett a tagja. Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület programjaiban szervezőként, rendezőként több éven keresztül dolgozott. A KOGÉPTERV-nél létrejött helyi szervezet alapító tagja. Az OMBKE Vaskohászati Szakosztálya Budapesti Helyi Szervezetében évek óta aktív és szorgalmas vezetőségi tagként tevékenykedik.

EGYESÜLETI PLAKETT kitüntetésben részesült:

Hatvani István

bányatechnikus

1948-ban született Bakonycsernyén. Az OMBKE tagja 2006 óta. A Bányászati Szakosztály Bakonyi Helyi

Szervezeténél aktívan tevékenykedik. A Bakonyi Erőmű Rt. nyugdíjasa, aki Kisgyónban, majd Balinkabányán tanulta a szakmát, hogy később technikusként az ő keze alatt tanulhassanak a fiatalok. A bánya bezárását követően szűkebb hazájában, Bakonycsernyén jelentős szerepet játszott abban, hogy Balinka-

bánya termelő eszközeiből egy szabadtéri múzeum nyílthasson, majd egy emlékszoba is létrejöhessen a régi dokumentumok felhasználásával. Évről évre mindig valami újat tesz azért, hogy a településen a bányászati hagyományok maradandók, kézzelfoghatók legyenek a fiatalok számára is.

Domokos R. István

okl. villamosmérnök,
gázipari szakmérnök

Kőrösréven született 1956-ban. A középiskola elvégzése után a Temesvári Műszaki Egyetemen 1981-ben szerzett gyengeáramú villamosmérnöki diplomát. Tanulmányait később a Miskolci Nehézipari Műszaki

Egyetemen folytatta, ahol 1996-ban mérnök-menedzseri, majd 1999-ben gázipari szakmérnöki oklevelet szerzett. Szakmai tevékenységét az egyik legnagyobb hazai gázellátó telephelyen, a Beregdaróci Kompresszorállomáson látja el, ahol több évtizede különböző mérnöki beosztásokban (üzemtechnológus mérnök, üzemvezető, kompresszorállomás-vezető) fejleszt és irányítja a gázipari objektum zavartalan működését.

OMBKE-tag 2003 óta. A Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály Gázszállítási Szakcsoport titkáráként aktívan részt vesz a szakosztály tudományos és hagyományápoló összejövetelein. Szervezi a szakcsoport tevékenységét. Munkájában kiemelt hangsúlyt fektet a bányász hagyományok ápolására, szervezi a szakcsoport kapcsolatait a határon túli szakmai szervezetekkel.

Szakály Miklós

okl. bányamérnök

Móron, 1934-ben született. Bányamérnöki diplomáját 1958-ban szerezte Sopronban. Egy rövid időszaktól eltekintve szakmai munkásságát a várpalotai szénmedencében folytatta. Volt felelős műszaki vezető bányauzemben, a brikettgyárban és a várpalotai vállalat Veszprémhez csatolása után termelési főosztályvezető a Veszprémi Szénbányánál. Nyugdíjasként is Várpalotán él, a szakma szeretetétől és tiszteletétől övezve. Az OMBKE tagja 1959 óta. A Bányászati Szakosztály Veszprémi Helyi Szervezet vezetőségi tagja, a rendezvényeken részt vesz és szervezi a várpalotaiakat. Szakmai kvalitásai mellett emberileg is közkedvelt, köztiszteltetben álló ember.

okl. bányamérnök

Szente Tünde

alakítástechnológus
üzemmérnök, tanár,
okl. szociológus

1962-ben született Dunaújvárosban. Az OMBKE Vaskohászati Szakosztály Dunaújvárosi Helyi Szervezet tagja 1988 óta. Egyik szakterülete a műszaki értelmiség életpályájának a kutatá-

sa. Éppen ezért Dunaújvárosban és a Dunai Vasműnél, majd a Dunaferri Dunai Vasmű Részvénytársaságnál és jelenlegi nevén, az ISD Dunaferri Zrt.-nél pályája kezdetétől visszaemlékezéseket, interjúkat, televíziós riportokat készít a műszaki, gazdasági és humán értelmiség jeles személyiségeivel. Irányításával készült el, s jelenleg is készül jó néhány üzem-, vállalat- és helytörténeti kiadvány. A dunaújvárosi egyesületi élet lelkes szervezője, aktív résztvevője.

Balogh Csaba

geológus technikus

1946-ban Szőnyben született. Az OMBKE tagja 1982 óta. A Bányászati Szakosztály Tatabányai Helyi Szervezeténél 1982 óta aktívan tevékenykedik. Két cikluson keresztül a vezetőség tagja volt. A helyi szervezet rendezvényein nemcsak mint részt-

vevő, hanem aktív közreműködőként, szervezőként is részt vesz. Ötleteivel, javaslataival nagyban segíti a közösség munkáját. Folyamatosan képviseli az egyesületet a nemzetközi bányász rendezvényeken. Tevékenységével segíti az emberi kapcsolatok erősítését, a bányász hagyományápolást, a bányászatban foglalkoztatottak szakmai összetartozásának és összefogásának fenntartását. A bányászati, ipartörténeti emlékek megőrzésében, az emlékhelyek kialakításában, állaguk megőrzésében gyakran vállal feladatokat. A tatabányai Szabadtéri Bányászati Múzeum Alapítvány kuratóriumának elnöke, a Szent Borbála Alapítvány kuratóriumának a tagja.

Huszics Zoltán

okl. kohómérnök

1977-ben szerzett a Dunaújvárosi Műszaki Főiskolán üzemmérnöki oklevelet, amelyet 1987-ben Miskolcon a Nehézipari Műszaki Egyetemen okleveles mérnök képesítéssel egészített ki. 1977-től Várpalotán dolgozik (Inotai Alumíniumkohó, jelenleg INOTAL Zrt.) különböző vezetői beosztásokban.

Az OMBKE tagja 1976 óta. A Fémkohászati Szak-

osztály Inotai Szervezetének lelkes szervezője. A helyi szervezet életében aktívan vesz részt, mint a helyi csoport tagja, később vezetőségi tagja, jelenleg pedig, mint titkára. Folyamatosan részt vállal a csoport rendezvényeinek szervezésében, lebonyolításában. Egyik szerzője az „Inota 50 éves” könyvnek.

Dobóczki István

okl. kohómérnök

1958-ban született Mosonmagyaróváron. A MOFÉM Zrt. műszaki főmérnöke. 2001 óta OMBKE-tag, az Öntészeti Szakosztály helyi szervezet meghatározó személye, vezetőségi tagja. A helyi szervezet aktív tevékenységének elősegítője, a szigetközi rendezvény egyik szervezője. Jelentős szerepe van abban, hogy a MOFÉM Zrt. a helyi szervezetet támogatja mind anyagi, mind technikai eszközök biztosítása révén.

Ferenczi Tibor

okl. kohómérnök

1965-ben született Miskolcon. 1988-ban szerzett kohómérnöki oklevelet a Nehézipari Műszaki Egyetemen, Miskolcon. Jelenleg a Miskolci Egyetem Műszaki Anyagtudományi Karának Metallurgiai és Öntészeti Intézetében dolgozik mint mérnök-tanár.

A Kar és az OMBKE helyi rendezvényein fáradhatatlanul segít a szervezésben és a rendezvények lebonyolításában. A hallgatók feladatokba történő bevonásában végzett munkája példaértékű. Kiemelkedő érdemeket szerzett az elmúlt években – többek között – a Fazola-napok és a Fémkohász Szakmai Napok megrendezésében. Az alapítástól kezdve a Born Ignác Alapítvány kuratóriumi tagja, valamint gazdasági vezetője.

OMBKE-tag 2012 óta.

Pusztafalvi Gábor

okl. bányamérnök

Pécsen, 1936-ban született. A pécsi Cséti Ottó Bányatechnikum elvégzése után, 1960-ban diplomázott Miskolcon. 1965-ben bányagazdasági mérnöki végzet-

séget szerzett. A Mecseki Szénbányászati Trösztben távlati fejlesztési, műszaki fejlesztési csoportvezető, beruházási osztályvezető-helyettes, osztályvezető, később a Szállítási Üzem vezetője, majd nyugdíjazásáig a Külfejtési Üzem vezetője.

Az OMBKE tagja 1957 óta.

Minden munkahelyén és beosztásában aktívan segítette a helyi OMBKE szervezet tevékenységét. Nyugdíjazása után a helyi nyugdíjas bányász szakszervezetben dolgozott, az elmúlt évtől a Mecszei Bányász Nyugdíjas Alapszervezet titkára. Részt vesz a Pécsi Bányászattörténeti Alapítvány hagyományőrző tevékenységében, az ő területe a városi bányász szervezetek közötti kapcsolatok ápolása, fejlesztése. Tevékenysége alapján az Alapítvány Kuratóriumának is a tagja lett. Az elmúlt évben sokat tett a helyi bányásznap ünnepségek koordinálása, a város és a civil szervezetek közti összhang javítása érdekében.

Markó István

okl. bányamérnök

1951-ben született Sümegen.

Az OMBKE tagja 1975 óta. A Bányászati Szakosztály Borsodi Helyi Szervezetének vezetőségi tagjaként aktívan vesz részt a szakosztály és helyi szervezet rendezvényeinek előkészítésében és lebonyolításában. Kiemelt

hangsúlyt fektet a bányász hagyományok ápolására.

Demeter Lajos

okl. kohómérnök

1950-ben született Szerencsen.

Az OMBKE tagja 1989 óta. Az Öntészeti Szakosztály vezetőségi tagjaként, az Apci Helyi Szervezet elnökeként kimagasló szakmai elhivatottsággal látja el feladatát. Az Apci Helyi Szervezetnek több cikluson keresztül volt és jelenleg is elnöke. Fontos szerepe van abban, hogy a helyi szervezet aktívan tevékenykedik, meghatározó személye a helyi szervezetnek.

EGYESÜLETI OKLEVÉL kitüntetésben részesült:

- Balla Andrea** okl. gázmérnök, Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály
- Bana Barnabás Tamás** egyetemi hallgató, Egyetemi Osztály
- Bombicz János** egyetemi hallgató, Egyetemi Osztály
- Csillahó Tamás** főiskolai hallgató, Vaskohászati Szakosztály
- Dr. Kertész Botond** okl. geográfus, Bányászati Szakosztály
- Fóris Imre** víz-gáz szerelő, Öntészeti Szakosztály
- Gábris Tibor** okl. olajmérnök, Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály
- Grünwald Mátyás** okl. bányamérnök, Bányászati Szakosztály
- Holoda Gergely** egyetemi hallgató, Egyetemi Osztály

Kovács Zoltán technikus, Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály
Majercsák László egyetemi hallgató, Egyetemi Osztály
Mihaldinecz Réka érettségi, Vaskohászati Szakosztály
Molnár Márk technikus, Bányászati Szakosztály
Pogonyi Tibor főiskolai hallgató, Vaskohászati Szakosztály
Radics Kálmán vájár, Bányászati Szakosztály
Szabó Ilona Réka főiskolai hallgató, Vaskohászati Szakosztály
Szegediné Szabó Katalin okl. vegyészmérnök, Bányászati Szakosztály
Vida János okl. bányamérnök, Bányászati Szakosztály

Balla Andrea

*Bana Barnabás
Tamás*

Bombicz János

Csilláhó Tamás

Dr. Kertész Botond

Fóris Imre

Gábris Tibor

Grünwald Mátyás

Holoda Gergely

Kovács Zoltán

Majercsák László

Mihaldinecz Réka

Molnár Márk

Pogonyi Tibor

Radics Kálmán

Szabó Ilona Réka

*Szegediné Szabó
Katalin*

Vida János

60 éves egyesületi tagságért SÓLTZ VILMOS-EMLÉKÉREMBEN részesült:

Bányászati Szakosztály

Bakos Péter okl. bányamérnök
Dr. Bocsi Ottó okl. bányamérnök
Fiskál Lőrinc okl. bányagépészmérnök
Markó Imre okl. bányamérnök
Pálfy Gábor okl. bányamérnök
Papp János okl. bányamérnök
Sült Tibor okl. bányamérnök
Dr. Szádeczky-Kardoss Gyula okl. bányamérnök
Szonntag József okl. bányaművelő mérnök
Dr. Tamásy István okl. bányamérnök

Turcsányi Mihály okl. bányamérnök
Dr. Vékény Henrik okl. bányamérnök

Fémkohászati Szakosztály

Horváth György okl. kohómérnök

Öntészeti Szakosztály

Szilágyi Imre okl. gépészmérnök

Egyetemi Osztály

Dr. Tarján Iván okl. bányagépészmérnök

Bakos Péter

Dr. Bocsi Ottó

Fiskál Lőrinc

Markó Imre

Pálfy Gábor

Papp János

Sült Tibor

Dr. Szádeczky-Kardoss Gyula

Szonntag József

Dr. Tamásy István

Turcsányi Mihály

Dr. Vékény Henrik

Horváth György

Szilágyi Imre

Dr. Tarján Iván

50 éves egyesületi tagságért SÓLTZ VILMOS-EMLÉKÉREMBEN részesült:

Bányászati Szakosztály

Bérces Józsefné okl. földmérő mérnök
Czene Géza okl. bányamérnök, munkavédelmi szak-
mérnök
Hermann György okl. bányamérnök, munkavédelmi
szakmérnök
Kovács Béla okl. bányamérnök
Dr. Krisztián Béla gépészmérnök
Mátrai Árpád okl. bányamérnök
Mendly Lajos okl. földmérő mérnök
Mérai Károly okl. bányamérnök
Novák Sándor okl. bányamérnök
Nyerges Andor földmérő üzemmérnök
Örvényesi Ferenc okl. bányamérnök
Pikli Károly okl. bányamérnök
Podhorányi László okl. bányamérnök
Szakál Antal okl. bányamérnök
Tasnádi Tamás okl. bányamérnök
Dr. Varga József okl. bányagépészmérnök
Véber Ferenc okl. bányamérnök
Vincze József okl. bányamérnök

Zachár Gyula földmérő mérnök

Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály
Dr. Juhász József okl. mérnök, geológus

Vaskohászati Szakosztály

Baranyai Róbert okl. kohómérnök
id. Hevesi Imre okl. kohómérnök
Korponay Gyula okl. kohómérnök
Monostory László vegyészmérnök
Rédei András okl. kohómérnök

Fémkohászati Szakosztály

Héjjas Mátyás okl. kohómérnök
Jakab István okl. kohómérnök
Sas István gépésztechnikus

Öntészeti Szakosztály

Árkovits Elemér okl. kohómérnök

Egyetemi Osztály

Dr. Vőneky György okl. bányagépészmérnök

Bérces Józsefné

Czene Géza

Hermann György

Kovács Béla

Dr. Krisztián Béla

Mátrai Árpád

Mendly Lajos

Mérai Károly

Novák Sándor

Nyerges Andor

Örvényesi Ferenc

Pikli Károly

Podhorányi László

Szakál Antal

Tasnádi Tamás

Dr. Varga József

Véber Ferenc

Vincze József

Zachár Gyula

Dr. Juhász József

Baranyai Róbert

id. Hevesi Imre

Korponay Gyula

Monostory László

Rédei András

Héjjas Mátvás

Jakab István

Sas István

Árkovits Elemér

Dr. Vőneky György

40 éves egyesületi tagságért SÓLTZ VILMOS-EMLÉKÉREMBEN részesült:

Bányászati Szakosztály

Bársony László okl. bányaművelő mérnök
Büdi Miklós okl. bányamérnök
Czoma Csaba okl. gépészmérnök
Csaba Dezső tanár
Dr. Ferencsin Imre okl. bányagépészmérnök, villamosmérnök
Dr. Gál István okl. bányamérnök
Guth Ferenc okl. bányamérnök
Horváth József okl. olajmérnök
Kammel Péter okl. bányamérnök
Kárpát Csaba okl. bányamérnök
ifj. Ladányi András okl. gépészmérnök
Dr. Mizser János okl. bányamérnök
Nagy József okl. bányamérnök, munkavédelmi szakmérnök
Dr. Nagy Lajos okl. bányamérnök
Nyíró Tamás okl. bányamérnök
Rácz Gyula okl. bányagépészmérnök
Szabados László bányatechnikus

Szabó Aladár okl. bányagépészmérnök
Szabó Csaba tanár
Szilágyi Gábor okl. geológus mérnök
Szóts Tibor okl. bányamérnök
Tóth Tibor okl. bányagépészmérnök
Varga József bányagazdasági üzemmérnök
Varga Mihály okl. bányamérnök
Verbőczy József okl. geofizikus

Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály

Farkas Zoltán olajbányász, mélyfúró technikus
Horváth József olajipari technikus
Horváth Ottó vegyigépész üzemmérnök
Solti Károlyné okl. olajmérnök
Somorjai József okl. olajmérnök

Vaskohászati Szakosztály

Barcsik László okl. villamosmérnök
Boross Péter okl. kohómérnök
Cseh Sándor okl. gépészmérnök

Dr. Darvas Zoltán okl. gépészmérnök
Dévényi Lászlóné okl. kohómérnök
Dömötör Zsolt kohásztechnikus
Dr. Hanák János okl. kohómérnök
Handa Ferenc okl. kohómérnök
Hetényi István alakítástechnológus, üzemmérnök
Horváth István okl. villamosmérnök
Horváth Tamás okl. kohómérnök
Kállai Gábor okl. kohómérnök
Kovács Mihály okl. kohómérnök
Králik Gyula alakítástechnológus, üzemmérnök
Lehoczki József kohásztechnikus
Leszl Béláné kohásztechnikus
Marosváry István okl. kohómérnök
Pöstényi Balázs okl. gépészmérnök
Réti Vilmos okl. kohómérnök
Szekeres István okl. gépészmérnök
Villányi Károly technológus

Fémkohászati Szakosztály
Hajnal János okl. kohómérnök
Károly János alakítástechnológus, üzemmérnök
Munka László okl. kohómérnök
Nagy Antal gépipari technikus
Temesszentandrás Guidó okl. kohómérnök

Öntészeti Szakosztály
Katkó Károly okl. kohómérnök
Kuczogi Gyula okl. üzemmérnök
Mattyasovszky Miklós okl. gépészmérnök
Dr. Sándor József okl. kohómérnök
Szablyár Péter okl. kohómérnök

Egyetemi Osztály
Dr. Csőke Barnabás okl. bányamérnök
Dr. Zergi István okl. bányaművelő mérnök

Bárszony László

Bűdi Miklós

Czoma Csaba

Csaba Dezső

Dr. Ferencsin Imre

Dr. Gál István

Guth Ferenc

Horváth József

Kammel Péter

Kárpát Csaba

ifj. Ladányi András

Dr. Mizser János

Nagy József

Dr. Nagy Lajos

Rác Gyula

Szabados László

Szabó Aladár

Szabó Csaba

Szilágyi Gábor

Szóts Tibor

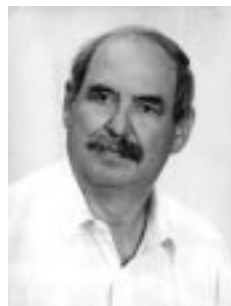
Tóth Tibor

Varga József

Varga Mihály

Verbőczy József

Farkas Zoltán

Horváth József

Horváth Ottó

Solti Károlyné

Somorjai József

Bacsik László

Boross Péter

Cseh Sándor

Dr. Darvas Zoltán

Dévényi Lászlóné

Dömötör Zsolt

Dr. Hanák János

Handa Ferenc

Hetényi István

Horváth István

Horváth Tamás

Kállai Gábor

Kovács Mihály

Králik Gyula

Lehoczki József

Leszl Béláné

Marosváry István

Pöstényi Balázs

Réti Vilmos

Szekeres István

Villányi Károly

Hajnal János

Károly János

Munka László

Nagy Antal

*Temesszentandrás
Guidó*

Katkó Károly

*Mattyasovszky
Miklós*

Dr. Sándor József

Szablyár Péter

Dr. Csóke Barnabás

Dr. Zergi István

Az arcképekről

Tisztelt Tagtársak!

Az OMBKE hagyományai szerint mindannyiunknál eljön az az idő („sokadik” születésnap, jubileumi tagság, egyesületi kitüntetés stb.), amikor az egyesületi lapokban az egyesület fényképes köszöntéssel kíván tisztelni az illető tagtárs előtt.

Ez a tiszteletre méltó hagyomány azonban megkívánja az ünnepeket közreműködését is – nevezetesen nyomdai megjelenítésre alkalmas fénykép küldését. Ehhez szeretnék most segítséget nyújtani több éves szerkesztői tapasztalataim (benne 11 küldöttgyűlési közös szám) alapján, hogy a megjelent fénykép tényleg azt fejezze ki, ami a köszöntés célja: *tiszteletünket és megbecsülésünket*.

Nem is olyan régen – 10-15 évvel ezelőtt – még szigorú felteteleknek kellett megfelelnie a nyomdai feldolgozásra kért fényképeknek: 6 × 9 cm-es méret, fekete-fehér kivitel stb. Ma már a digitális nyomdatechnika, és a képfeldolgozó-képjavító szoftverek korában ezek a követelmények közel sem ilyen kötöttek, de túl kicsi (3,5 × 4,5 cm-nél kisebb), életlen, maszatos képből ma sem lehet jó nyomdai megjelenítést készíteni.

Szeretném felhívni a figyelmet néhány tipikus hibára:

Sérülések:

- a gemkapoccsal a levélhez tűzött fényképbe a kapocs mélyen belevág, mire az a szerkesztőségbe ér,
- a nylon, celofán tasakocskába csomagolt kép – különösen, ha az frissen előhívott új kép – a tasakhoz hozzátapadhat (főleg a képes fele!),
- a kép hátára erős rányomással írt név az első oldalon is meglátszik.

Fényképezési hibák (különösen otthon/munkahelyen készült képeknél):

- az arc ne töltsse ki az egész képet, legyen egy kis háttér és egy kevés a mellkasból is (az is előfordult már, hogy a fejtető, hajkorona levágásra került!),
- rossz megvilágítás miatt az arc egyik fele árnyékos, vagy a túl világos háttér előtt az arc sötét (és gyakran hatalmas árnyék a falon), vagy túl sötét, esetleg zavaros a háttér (a köny-

vespolcot stb. csak akkor tudjuk eltávolítani a képről, ha az nem olvad egybe az illető hajával, arcával, ruhájával),

- elönytelen szögből történő fényképezés (különösen önfényképezésnél fordul elő): eredménye pl. „csúcsos” fej, orrlukak premier plánban,
- nem megfelelő öltözék.

Régi képek:

- valahonnan kivágott, fakó, piszkos, szöszös kép,
- fénymásolat, ill. normál papírra nyomtatott kép nem használható.

Digitális képek:

Ma már talán minden családban van digitális fényképezőgép, és sokszor egyszerűbb – olykor az egyetlen lehetőség – otthon elkészíteni a képet, semmint profi fényképészhez menni, de ilyenkor figyelni kell a fényképezési hibáknál leírtakra, a megfelelő felbontásra, végül pedig arra, hogy a szerkesztőségbe az eredeti, tömörítetlen képet kell elküldeni, nem annak ad absurdum 15-50 kilobájtos változatát, még ha az a képernyőn kielégítőnek is látszik. Inkább legyen a kép több megabájtos, a nyomda profi szoftvere és személyzete ebből a legjobbat tudja kihozni. Életlen képet azonban semmilyen szoftverrel nem lehet utólag élesíteni.

Nem érkezik be fénykép:

Sajnos a küldöttgyűlés kitüntetettjeinek minden évben jelentős hányadát (30-40%-át!) többször is fel kell kérni, hogy küldjenek fényképet. (Ehhez nem fűznék kommentárt.)

Tisztelt Tagtársak! Ezúton is köszöntök minden mostani és jövőbeli kitüntetettet, kérem és köszönöm, hogy az Egyesületünk céljának megfelelően segítsék a szerkesztőség munkáját!

Jó szerencsét!

Podányi Tibor

BKL Bányászat felelős szerkesztő

Bányász, kohász, erdész szakmai emléktúra

Az idén 11 éves közös múltra visszatekintő „Úgy is egyszer” Bányász, Kohász és Erdész Asztaltársaság 16 fős csapata az éves programjához igazodóan, 2012. április végén a Mátra és a Bükkalja szakmatörténeti emlékeit kereste fel. A találkozóhely Heves központjában, a Népművészeti és Házipari Szövetkezet telephelyén lévő múzeum és mintaboltban volt, melyet a kérésünkre nyitottak ki, lévén hogy csak május elsején van a hivatalos nyitás. A már a szkíta-hun és avar korban is lakott hely mai népművészeti motívumai a törökidulást követő XVIII. századi újratelepítés nyomait viselik.

Utunk során *Markazon*, a Szent István parkban 2007-ben felállított Szent Korona-emlékművet tekintettük meg, amely Györfi Lajos szobrász alkotása és hazánk legnagyobb bronzból öntött Szent Korona-ábrázolása, mely korona a Tarnóci Kőbánya Kft. által adományozott és kifaragott andezit talapzaton áll. Domszólóra érkezve megemlékeztünk a környék középkori vasbányászatáról, amely a Bükk más helyein is létezett, így a Felsőtárkány-Bükkzsérc mellett lévő ma is Vasbánya-hegynek nevezett lelőhelyen.

Kisnánán a Hátsó-Tarnóci kőbányából kikertült, 15 millió éves, 400 kg-os opál ásványt vettük szemügyre, mely természete miatt lehetett volna, ha gépi kivájáskor össze nem törik. A frissen helyreállított várban a vár történetének 3D-s filmbemutatóját és a sokfelé elhelyezett kronoszkópokon megjelenített

A kisnánai opál

korhű képeket csodáltuk meg. A vasművesség helyi múzeumban – néhai Szőke Lajos kovácsmester műhelyében – a számos alakító szerszámmal és a fűjtatóval ismerkedtünk. Időhiány miatt bejelentkezésünk ellenére a Tarnóci Kőbánya Kft. andezitbányáját és törő-osztályozó művét nem tudtuk útba ejteni.

(Folytatás a 36. oldalon.)

Megemlékezés az OMBKE alapításának 120. évfordulójáról

Selmecbánya, 2012. június 21.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület a megalakításának 120. évfordulójáról 2012. június 21-én délután, Selmecbányán, az Akadémia Kémia Palotájának amfiteátrumában közel százhusz fő részvételével ünnepség keretében emlékezett meg. Az ünnepségen az OMBKE tagjain kívül részt vettek a szlovák bányászati egyesületek és szövetségek vezetői, az Európai Bányász és Kohász Egyesületek Szövetségének elnökségi tagjai, a Selmeci Bányász Hagyományörző Egyesület képviselői és Selmecbánya polgármestere. Minden résztvevő az alkalomra készült jelvényt kapta emlékül.

Elnökség

Az elnökségben helyet foglaltak: *dr. Nagy Lajos*, az OMBKE elnöke, *Nadežda Babiaková*, Selmecbánya polgármestere, *Jászai Sándor*, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal elnöke, *Holoda Attila*, a Magyar Bányászati Szövetség elnöke, *Jaroslav Malchárek*, a Szlovák Bányászati Szövetség elnöke, *Mikuláš Beránek*, a Szlovák Bányász Hagyományörző Egyesület főtítkára, *dr. Lengyel Károly*, az OMBKE főtítkára, *Kőrösi Tamás*, az OMBKE főtítkárhelyettese és *dr. Gagyi Pálffy András*, az OMBKE ügyvezető igazgatója.

Nemzeti himnuszunk eléneklése után *dr. Nagy Lajos* üdvözölte a megjelent ünneplőket, a szlovák, osztrák és német vendégeket. Kiemelten is köszöntötte *Nadežda Babiakovát*, Selmecbánya jelenlegi és az ünneplők

Nagy Lajos köszöntője

között helyet foglalt *Pavol Balžankát*, Selmecbánya korábbi polgármesterét, majd a következő szavakkal nyitotta meg az ünnepséget:

„Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Vendégeink!

120 éve, hogy itt, Selmecbányán közfelkiáltással megalapították az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületet. Bár ez az esemény a selmecbányai Akadémia megalapítását 130 évvel követte, talán nem véletlen, hogy az Egyesület és az Akadémia mindig szorosan kapcsolódott egymáshoz. Az Egyesület megalapításában jelentős szerepet kaptak az Akadémia Professzorai, Hallgatói.

Egyesületünk már az alapítási célokban, az alapszabályban megfogalmazta a mindmáig időtálló feladatait:

- *a szellemi erők egységbe tömörítése, összefogása,*
- *a bányászat és kohászat fejlődésének elősegítése,*
- *a bányászat és kohászat hatékonyabb megismertetése a társadalommal,*
- *a selmeci hagyományok őrzése, ápolása, átadása az utánunk jövő generációnak.*

Mind-mind olyan cél, ami a mai napig ott van Egyesületünk zászlaján.

Szaktáink megítélésében az évszázadok során jelen volt a társadalom hol egekbe magasztaló, hol sárba tipró szemlélete, mely szélsőséges megítélések között végeztük az adott kor társadalmá számára elengedhetetlen, létfontosságú munkánkat. Már az Akadémia megalapítását is az inspirálta, hogy a bányászatban, a kohászatban már nem lehetett a megszokott, évszázadok óta alig változott módon gazdaságosan termelni. Ki kellett alakítani egy olyan szellemi kapacitást, olyan szemléletet, amely gyökeresen más volt, mint a korábbi évszázadok elméleti, gyakorlati módszerei.

Ezért sem véletlen, hogy Egyesületünk Selmecbányán alakult, és az sem véletlen, hogy megalakulását az Akadémia szellemisége, tudományos szerepe által támogatott és eredményesen működő bányászati, kohászati vállalkozások pozitívan fogadták, és rövid időn belül kialakult egy olyan szervezet, amely a bányászat és kohászat működési területein országossá vált. Az sem véletlen, hogy az Egyesület alapítói által megfogalmazott célok között az első helyen áll a szellemi erők egységbe tömörítése. Elődeink jól tudták, hogy szakmáink csak folyamatos technológia-fejlesztéssel, az adott kor követelményeihez igazodó termelési módszerekkel tudnak sikeresek, eredményesek lenni.

Ezek az akkor megfogalmazott célok ma is aktuálisak. Ahhoz, hogy szakmáink fejlődését elő tudjuk segíteni, alapvetően fontos szakmáink szellemi erejének összefogása, a reális lehetőségek bemutatása és innovációs tevékenységünk, technológiáink fejlesztése. A ma embere nem fogadja el a korábban használt és megszokott, természeti és épített környezetünket károsító bányászati, kohászati technológiáinkat, ugyanakkor igényli, hogy az ásványi nyersanyagok, az energia, a kohászati termékek elérhető áron kerüljenek piacra. A technológiai fejlesztés, modernizálás

és az olcsóság látszólag ellentmondanak egymásnak, de szakmai hozzáértéssel, kreativitással ez megoldható és ezen keresztül a környezet terhelése is jelentősen csökkenthető, ami a harmadik célkitűzésünk fontos alapköve. Tudniillik ezen keresztül szakmáink irányában a társadalmi elfogadottság javítható, s hozzájárul a jobb megismerésükhöz.

Mindig fontos célja volt Egyesületünknek, hogy a selmeci hagyományokat, a selmeci szellemiséget megőrizzük, átadjuk az utánunk jövő nemzedéknek. De mit is jelent ez a selmeci szellemiség? Megítélesem szerint ez egy viselkedési forma, az egymás iránti feltétel nélküli önzetlen segítség, bizalom, szakmakultúra és a szakmánk iránti elkötelezettség, szakmáját tisztelő és értő baráti társaság nagyon erős kisugárzása. A hosszú évtizedek során Egyesületünk tagsága kialakította a maga írott és íratlan belső törvényei alapján azt az értékrendet, amelynek elfogadása, betartása mindig alapvető követelménye volt a bányász-kohász közösséghez való tartozásnak. Ez az értékrend, amely mindig hitt a tisztességes munkában, a bizalomban, a barátságban – és meg is követelte ezeket –, ma is alapja a kölcsönös megbecsülésnek, az egymás iránti értő szándéknak, és elégséges ahhoz, hogy egymást nem ismerő emberek is barátokká, nyíltá tudnak válni, ha kiderül egymásról, hogy a selmeci gyökereink közösek. Ez az érték, amit Egyesületünk tagsága az elmúlt 120 évben kialakított, és ezen érték alapján való összetartozás, ami Egyesületünket, szakmáinkat mindig átsegítette a nehéz időszakokon.

Órizzük meg ezt a kivételes adottságunkat, és legyen felelősségünk és egyben feladatunk ezen érték szerint élni, dolgozni és utódainknak átadni, hogy még számos ilyen kerek évfordulót ünnepelhesünk. Jó szerencsét!”

Dr. Nagy Lajos bevezető szavai után Nadežda Babiaková üdvözölte az ünnepség résztvevőit. Beszédében kiemelte Selmecebánya történeti és kulturális jelentőségét, a hagyományápolás szükségességét. Kitért arra, hogy 2012-ben ünnepli a város az Akadémia megalakításának 250. évfordulóját, és októberben mindenkit szeretettel várnak a „Vivat Akadémia” rendezvényekre, valamint a Szalamander ünnepségre. Fontosnak tartotta az együttműködést, melynek már nem szabnak gátat az országhatárok. Sok sikert kívánt a további együttműködéshez az OMBKE-nek. (A polgármester asszony szavait Werner Norbert, a Gömöri Bányász Hagyományőrző Egyesület képviselője tolmácsolta.)

Jászai Sándor néhány mondatban köszöntötte a 120 éves egyesületet, és további sikereket kívánt mind a szakmai munka, mind a hagyományörzés területén.

Az üdvözlő szavak elhangzása után dr. Nagy Lajos az együttműködés elismeréseképpen a 120 éves évforduló alkalmával az OMBKE jelvényével díszített emlékérmeket és elismerő okleveleket adott át az együttműködő szervezetek vezetőinek:

Jászai Sándor, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal elnöke,

Ing. Jaroslav Malchárek, CSc, a Szlovák Bányászati Egyesület elnöke,

Ing. Ján Hrabovský, a Szlovák Bányász Hagyományőrző Egyesület elnöke,

Nadežda Babiaková, Selmecebánya polgármestere,

Dr. Dušan Vilim, a Szlovák Bányászati Egyesület főtítkára,

Ing. Mikuláš Beránek, a Szlovák Bányász Hagyományőrző Egyesület főtítkára,

Ing. Erik Sombaty, a Szlovák Bányászati Egyesület alelnöke,

Ing. Ján Totkovič, a Mikovinyi Sámuel Középiskola igazgatója,

Ing. Arpád Kavečanky, a Gömöri Bányász Hagyományőrző Egyesület elnöke.

(Ján Hrabovský külföldi tartózkodása, Arpád Kavečanky pedig betegség miatt az emlékérmeket később vette át.)

A kitüntetések átadása után dr. Gagyi Pálffy András tiszteleti tag, az OMBKE ügyvezető igazgatója mondott ünnepi beszédet. (A beszédet a beszámoló után teljes terjedelmében közöljük. – Szerk.)

Az ünnepség a „Tisztelet a bányász szaknak” elnevelésével zárult, majd az ünneplők az egyetemisták által vitt egyesületi zászlót és a Selmeci Egyesület klopacsáját követve zárt sorokban elindultak az Erdészeti Palotához. Felhangzott a „Ballag már a vén diák” és a „Szép kis város Selmecebánya” ének is.

Az ünneplőket az Erdészeti Palota előtt a Selmecebánya-Hodrusbányai Hagyományőrző Egyesület egyenruhába öltözött énekkara várta, akik szlovákul elénekelték a Bányászhimnuszt. Az Erdészeti Palota falán az OMBKE megalapítást megőrkítő magyar nyelvű emléktáblánál dr. Nagy Lajos és Jászai Sándor, a szlovák nyelvű emléktáblánál Jaroslav Malchárek, dr. Dušan Vilim, Mikuláš Beránek és Erik Sombaty helyezte el a nemzeti színű szalaggal díszített koszorút. A német nyelvű emléktáblánál az Európai Bányász és Kohász Egyesületek Szövetsége elnökségi tagjai, Kurt Wardenga alelnök, Helmuth Hribernigg főtítkár és Dietmar Richter kincstárnok helyezte el a koszorút. A koszorúzást követően a jelenlévők elénekelték a Kohász- és a Bányászhimnuszt.

Koszorúzó

Az ünnepség végén dr. Dušan Vilim, a Szlovák Bányászati Egyesület főtítkára köszöntötte a 120 éves OMBKE-t, megköszönte a szlovák és magyar egyesületek közötti baráti együttműködést, megköszönte a kitüntetéseket, reményét fejezte ki a barátság folytatására és meghívta az OMBKE-t a 2013 júniusában Kassán tartandó Európai Knappentagra.

Korsóavató

Végezetül a szlovák énekkar intonálásával felhangzott a „Gaudeamus igitur...”

Az ünnepség után a 120 évvel, illetve a 10 évvel ezelőtti alkalmakhoz hasonlóan közös fénykép készült az ünnepelőkről az Akadémia előtti lépcsőn. *(Fénykép az első belső borítón.)*

Az ünnepi megemlékezés este szakestéllyel zárult a Grand Matej éttermében. Az igen jó hangulatú, fegyelmezett és méltóságteljes szakestélyt a 90 éves Dorogi Helyi Szervezet szervezte. A szakestély tisztségviselői: elnök *Glevitzky István*, a háznagy *Salczinger György*, kontrapunkt *Törő György*, cantus praeses *dr. Pataki Attila*. Az ünnepi szakestélyre készített korszón a 120 évvel ezelőtti alapítókról készített fotó látható „120 év a hazáért, a szakmáért, a barátságért” felirattal, mely korszót *dr. Korompay Péter* avatta fel komoly és vidám szövegekkel.

Ezt követően *Glevitzky István*, a szakestély elnöke felmutatott egy ezüst serleget a következőket mondva: „74 évvel ezelőtt *Róth Flóris* elnök *Esztergomban* egy serleget ajándékozott az egyesületnek azzal, hogy jeles 'ünnepi lakomákon' az egyesület valamely illusztris tagja az egyesület érdekét előmozdító ünnepi beszéd kíséretében e serleggel a kezében emelje és őrítse ennek tartalmát *Péch Antalra* emlékezve. Jelen jubileumi alkalommal, különösképpen azért is, mert *Péch Antal* városában, *Selmecbányán* még nem hangzott el serlegbeszéd, felkérem *dr. Nagy Lajos* elnököt, hogy komoly pohár keretében ismertesse gondolatait és tartsa meg a *Péch Antal* serlegbeszédét!”

Dr. Nagy Lajos a felkérésnek eleget téve mondta el serlegbeszédét és őrítette ki a sörrel teli serleget. *(A beszédet alább teljes terjedelmében közöljük. – Szerk.)*

A szakestély vidám történetek elmondása és selmeci nóták éneklése után szakmai himnuszaink eléneklésével zárult.

G.P.A.

120 év a hazáért, a szakmáért, a barátságért
Dr. Gagyi Pálffy András ünnepi beszéde

Tisztelt Elnök Úr! Kedves Vendégeink! Tisztelt ultra-szupra Veteranisszimusok! Barátaim!

Szakmaínk ősi alma materének falai között nehéz megilletődés nélkül szólni, visszaemlékezni arra a 120 évre, mely azóta telt el, hogy 1892. június 27-én neves elődeink *Selmecbányán* megalapították az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületet.

Számtalan egyesületi publikáció különböző részletességgel ismerteti az Egyesület megalakulásának előzményeit és körülményeit, így azok sokak számára közismertek lehetnek. A 120 évre emlékezve azonban talán nem haszontalan röviden felújítani ismereteinket, emlékezni az eseményekre.

Egyesületünk szellemi előhírnökének tekintheti az 1786-ban *Born Ignác* által alapított *Sozietüt der Bergbaukunde* néven a világ első, egyúttal nemzetközi műszaki egyesületét. Talán ezt a tényt egyszer az alapszabály preambulumban is meg lehetne említeni a selmeci gyökerekkel együtt. *Born Ignác* halálával azonban száz évet kellett várni arra, hogy a bányászoknak és a kohászoknak olyan szervezete legyen, mely országos és magyar.

Kossuth Lajos (jogász, újságíró, politikus) pénzügyminiszterként már 1848. május 15-én javasolta, hogy alakuljon országos tudományos egylete a bányászoknak. 1848. október 21-én főleg a *Selmecbányán* végzetekből meg is alakult az első magyar tudományos egyesület, a Magyarhoni Földtani Társulat, melynek *Selmecbányai Csoportjába* tömörültek a bányászati-kohászati tudomány művelői. Később, 1881-től a Magyar Mérnök Egyleten belül alakult a Bányászati és Kohászati Szakosztály.

A kiegyezés után, 1868-ban *Péch Antal* megalapította az idén 145. évfolyamát megélt Bányászati és Kohászati Lapokat, melynek kiadója az OMBKE megalakulását követően az Egyesület lett, és amelyet egyesületünk tagjai az egyesület alapításától a mai napig tagsági jogon kapnak kézhez. A Lapoknak, majd később az OMBKE-nek is vezérlő szerepe volt a magyar szakmai nyelv megeremtésében, elterjesztésében és ápolásában. Ma a korábbi német kifejezések helyett a bányászatban olyan szép szavaink vannak, mint: főte, fedő, fekü, homlok, feltörés, aknász, közbenle, gyámlyuk, fészke, csorga, ereszke, sikló. Valószínűleg a kohász szakmában is így van ez.

A BKL élesztője volt az OMBKE megalakulásának, hiszen annak hasábjain szorgalmazta *Kerpely Antal*, *Borbély Lajos* és *Farbaky István* egy önálló egyesület megalapítását. Az alapítás azonban főleg az alapszabály körüli viták miatt elhúzódott. A vita akörül forgott, hogy az egyesület csak a szakmai tudományos ügyekkel foglalkozzon, vagy a vállalkozók, tulajdonosok részvételével képviselje az ipar érdekeit is? Végül is a kiterjesztett cél mellett foglaltak állást, mellyel az addig más véleményen álló *Borbély Lajos* vezérigazgató is egyetértett, és mint az ipar képviselője alelnöki rangot is kapott.

1892. június 25-26-27-én *Selmecbányán* örömmünnetet ültek. Az Akadémia új épületének, az Erdészeti Palotának felavatására ide érkezett *Wekerle Sándor* pénzügyminiszter vezetésével a kormány több tagja, országgyűlési képviselők (köztük *Tisza István* is) és a bányászat és kohászat több vezető személyisége. A vendégek 400 fáklyás és 1700 bányász kíséretében vonultak be az állomásról (a mai Szalamander felvonulás útvonalán) a *Farbaky* professzor világszabadalma segítségével

fényárba borított városba. (Ezen szabadalom felhasználásával világították ki annak idején a Bécsi Operaházat.)

Június 27-én az új akadémiai épület nagytermében ült össze a Bányászati és Kohászati Irodalmat Pártoló Egyesület közgyűlése, melyen *Sóltz Vilmos* elnök bejelentette, hogy az ülés egyetlen célja az országos egyesületté alakulás. *Sóltz Vilmos* fogalmazásában az OMBKE célja: „a magyar bányászati és kohászati irodalom fejlesztése, a szakemberek tudományos törekvéseinek pártolása, a szakismeretek terjesztése és a magyar bányászat és kohászat érdekeinek előmozdítása”. A gyűlés szünni nem akaró éljenzéssel fogadta a javaslatot, melynek alapján az egyesület megalakulását megtörténtnek lehetett kinyilatkoztatni.

A selmeci ünnepi hangulat – melyhez hasonlóra azóta sem volt példa – nem az OMBKE megalapítása kapcsán jött létre, hanem *Farbaky* és *Sóltz* professzorok ragadták meg az ünnepi alkalmat az egyesület megalapítására. A kormány látogatása annak volt köszönhető, hogy a fémek (ezüst) csökkenő világpiaci árát ellensúlyozandó a kormány pénzhez juttassa a bányászatot és kohászatot, és felismerve a bányászat nemzeti jelentőségét, megalapozzon közép- és hosszú távú beruházásokat.

Az egyesület első elnökének *Teleki Géza* grótot, a Magyar Állami Kőszénbánya Rt. elnökét, nagybányai országgyűlési képviselőt választották meg. Az egyesületet ténylegesen vezető ügyvezető alelnökké *Sóltz Vilmos* akadémiai professzort, további alelnökké az ipart képviselő két személyt, *Lukács László* bányatulajdonos miniszteri tanácsost (későbbi miniszterelnököt) és *Borbély Lajos* vezérigazgatót választották meg. Az egyesület védnökéül *Wekerle Sándor* pénzügyminisztert kérték fel (aki más, a magyar bányászat és Selmecebánya számára hasznos programja lévén az alakuló ülésen nem vett részt, de a megalakulással nemcsak egyetértett, hanem a későbbiekben is támogatta szakmánkat). Tiszteleti tagnak *Farbaky Istvánt* és *Pécs Antal*t választották. Mindketten országgyűlési képviselők is voltak.

Az első választmányi ülésen titkárnak *Cseti Ottó* professzort bízták meg.

A közgyűlésről készült jegyzőkönyv hálás szavakkal emlékezik meg azokról, akik lelkesedésükkel sikerre vitték az egyesület ügyét. A lelkes tagságról az épület előtti lépcsőn készült fénykép közismert. Most is készüljön fénykép a következő 120 évre!

Az alapítást követő egy éven belül, 1893-ban megalakult az első *vidéki osztály*, az OMBKE Kőrmöcbányai Osztálya. Ezt követően rendre alakultak a vidéki osztályok, 1941-ig összesen 16. Idén lesz 115 éve, hogy megalakult a Borsod-gömöri Osztály, 110 éve a Selmecebányai Osztály, 100 éve a Zólyom-nyitrai Osztály.

Az OMBKE életének felétől a létszám jelentős növekedésével, és az iparirányításhoz igazodva a vidéki osztályok helyett szakmai osztályokra tagozódott az egyesület. Ez évben lesz 60 éve, hogy megalakult a Fémkohászati, valamint az Öntödei Szakosztály. Jelenleg az egyesület tagsága 42 helyi szervezetben tevékenykedik.

Az egyesületnek az alapításkor 543 személyi tagja és 36 intézményi tagja volt. Az I. világháborút követően,

bár az ország elvesztette a bányászatának és kohászatának jelentős részét, a tagság 730 főre növekedett. A szocialista iparfejlesztéssel párhuzamosan tagságunk létszáma rohamosan nőtt, és 1986-ban elérte a 8823 főt. A rendszerváltást követő visszafejlesztések és a privatizálás következtében jelenleg a 60 évvel ezelőtti létszámmal azonos, kb. 3000 tagunk van. A mi szakmaink iránt érzett felelősségünk, hogy fiatal és új tagok bevonásával őrizzük meg ezt a nagy múltú egyesületet.

Büszkék vagyunk arra, hogy az egyesület fennállása óta 41 tagtársunkat választották a *Magyar Tudományos Akadémia tagjának*, 33 tagunk volt a *magyar kormány tagja* miniszteri, miniszterhelyettesi, államtitkári beosztásban, ebből négy egyesületi tag kormányfő is volt. Kiemelkedő szakmai munkásságáért 80 OMBKE-tag kapott *Állami-, Kossuth,* illetve *Széchenyi-díjat*.

Az elmúlt 120 év alatt felsorolhatatlanul sok országos és nemzetközi jelentőségű rendezvény, konferencia, kiállítás és kiadványok sora, szakvélemények és a nemzetközi szervezetekben való aktív részvétel fémjelzi az egyesület tevékenységét.

Létszámában, szerveztségében, gazdálkodásban a szintén selmeci gyökerű Országos Erdészeti Egyesülettel együtt ma az OMBKE az első öt műszaki egyesület között tudhatja magát, melyet erősít a tagság összetartozását is eredményező hagyományápolási tevékenység.

Az egyesület alapításakor nem volt cél a hagyományápolás. A német eredetű diákhagyományokat, diákszokásokat a világ első műszaki felsőfokú oktatási intézményének, a Selmecebányai Akadémiának diákjai éltették. Az Akadémia alapításának 250 éves évfordulóját idén ősszel ünnepeljük. Vivat Akadémia!

Nagyapám selmeci hagyatékában kutatva találtam rá egy 1905-ben Selmecebányáról írt regényre, melynek célja a selmeci hagyományok megörökítése, mondván, hogy azok feledésbe mentek. A regény az OMBKE megalakulását megelőző időben játszódik, s ebben a főszereplők szomorúan állapítják meg, hogy megszűntek és elfelejtődnek a régi jó hagyományok, és bezárt a szakestélyeknek (sachtagok) helyt adó kocsmá (a Sacht) is.

Nos, azóta eltelt több mint 120 év, és az OMBKE tagsága selmecebányai kötődése okán is magáénak vallotta, és kicsit korszerűsítve, leporolva ezeket a hagyományokat folytonosan ápolja. Ma már ezek nemcsak diákszokások, hanem a szakmainkban tevékenykedők összetartó erejét, a barátságok ápolását szolgáló hagyományok. Itt kell megemlítenem két barátunkat – *dr. Pataki Attilát* és *Kiss Csabát* –, akik az utóbbi években, mondhatni évtizedekben igen sokat tettek azért, hogy szakestélyeink vonzóak legyenek.

Nagy örömeinkre szolgál, hogy ma már több közelálló szakma és felsőfokú intézmény is átvette hagyományainkat. Székesfehérváron múlt héten öröm volt nézni, mennyi fiatal vett részt az immáron 51. bányamérő konferencián és a szakestélyen. Budapesten az Óbudai Egyetem Gépészmérnöki Kara az egyik fő szervezője a vaskohászok Luca-napjának. A tudományos rektorhelyettes a budapesti szervezetünk elnöke, és a közelmúltban kaptunk egy invitációt a selmeci hagyományok

Dr. Gagyi Pálffy András ünnepi beszédét mondja

alapján szervezett gyűrűavató szakestélyre, melyet a Budapesti Műszaki Egyetem közlekedésmérnök hallgatói tartottak.

A hagyományápolás területén az OMBKE elévülhetetlen érdeme, hogy hosszú évtizedek után, 23 éve újra-élesztette a Szent Borbála-kultuszt, majd kezdeményezte a Szent Borbála állami kitüntetés alapítását. Kezdeményezésünkre ezt a kitüntetést 10 éve a kohászok is megkaphatják.

Itt, Selmecebányán nem lehet nem megemlíteni, hogy évről évre több száz fővel részt veszünk a Szalamander ünnepségen, melynek során megkoszorúzzuk nagy szakmai elődeink sírjait, tagságunk adakozásával felújítottuk a '48-as Honvéd-szobrot, és táblát állítottunk az OMBKE megalapításának emlékére.

Bár a hagyományápolás egyesületünk tevékenységének fontos részévé vált, de ez nem jelenti az eredeti széleskörű szakmai, szakmai érdekvédelmi céljaink feladását. Nem fogadjuk el azt az időnként megjelenő törekvést, mely az OMBKE-t egyszerűen csak hagyományápoló szervezetként szeretné jellemezni. Az egyesület megalakulásakor az OMBKE az egyének és vállalkozások nevében egyaránt képviselte a szakmát. Tagjai között voltak magyar királyi hivatalok és városok is. Elődeink hosszú viták után végül felül tudtak kerekedni egyéni törekvéseiken, és az ipar vezetői is belátták, hogy egységben az erő. Egységre, összefogásra ma is szükség van.

A rendszerváltás után elszaporodott külön-külön szervezetek differenciáltan, árnyaltan, többféle szempontból és különböző érdekek mentén érzékelik és artikulálják szakmáink speciális problémáit. Ez segített szélesebb közösséget megszólítani. Ugyanakkor elvész az összefogásban rejlő erő, szétforgácsolódik az anyagi és szellemi bázis.

Szakmáink jelenét és jövőjét alapvetően meghatározó kérdésekben nagyon szükséges lenne az összehangolt, véleményformáló, lobby erő. A bányász-kohász szakma érdekérvényesítő klaszterében az OMBKE katalizátor lehetne, hiszen tagsága minden szervezetben előfordul, és emberi, baráti kapcsolatai, hagyományai predesztinálják az összefogás megszervezésére. Különösképpen szükséges lenne az összehangolt véleménynyilvánítás a hazai erőforrások reális megítélése tekintetében.

Igazunk vagy vélt igazunk igazolásához és a szakmai és politikai közvélemény megváltoztatásához azonban meg kell kísérelni sorainkba szervezni és megnyerni közgazdászokat és politikusokat, újságírókat, akik a saját közegük nyelvén tudnak érvelni. Egyesületünk jövője is azon múlik, feljűk mennyire tudunk nyitottak lenni.

Az, hogy egyesületünk a történelmi viharokat átélve, változó politikai és gazdasági környezetben 120 év elteltével is működik, a selmeczi szellemnek tudható be. Miben rejlik ez a szellemiség? Erre az egyesületünk által szervezett Bányász–Kohász–Erdész Találkozó k hármas jelszava ad feleletet: *szakmaszeretet, hazaszeretet, barátság*. Egyesületünk tevékenysége tehát így jellemezhető: 120 év a szakmáért, a hazáért, a barátságért. Bízunk Istenben, hogy a következő 120 évben is így lesz!

Végezetül ezen a helyen meg kell említenünk, hogy most ünnepli a *Szlovák Bányászati Egyesület a megalakulásának 20. évfordulóját*. Ez az egyesület is a selmecebányai hagyományokra épül. Köszönjük, hogy részvételükkel megtisztelték ünnepségünket! Eddigi tevékenységüket elismerés illeti. Közös a múltunk, közös a jövőnk! Közös a felelősségünk a selmeczi szellem megőrzésében! Kívánom, hogy ezen felelősség vállalásával egyesületeink érjenek el szakmai sikereket, és ápolják a barátságot! *(Ezen mondatok szlovákul is elhangzottak.)*

Vivat prescat floreat OMBKE! Vivat Selmecebánya!
Glück auf! Zdar Boh! Jó szerencsét!

Pécb Antal serlegbeszéd

(Elmondta dr. Nagy Lajos, az OMBKE elnöke)

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Vendégeink!

Megemlékezni és ünnepelni jöttünk ma, meglehetősen szép számban magyarországi bányászok és kohászok Selmecebányára. Selmecebányára, amely bölcsője és éltetője a magyar bányászatnak, kohászatnak és a bányász-kohász képzésnek. S bölcsője az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületnek is, amelyet 120 évvel ezelőtt, az Akadémia falai között, közfelkiáltással alapítottak meg.

Az akkori időkből ránk maradt levéltári anyagokból tudjuk, hogy az Egyesület megalakításának komoly előzményei, előkészületei voltak, és végül is a bányászatban dolgozó bányatisztek, az akadémia tanárai, hallgatói közösen vettek részt az alapításban. Gondolatilag is szép, hogy a szakmát művelők, a szakmát oktatók és a szakmai örökséget átvevők közösen gondolják úgy, hogy szükséges az összefogás, a világos célok megfogalmazása, hogy kellően lehessen a szakmánk érdekeit képviselni, közösen meghatározott feltételek mellett legyen irányító testület, amely felügyeli, összefogja, sok esetben meghatározza a célok eléréséért végzendő munkát. S ennek az izgalmas, sokszor komoly felelősséget támasztó feladatnak a végrehajtására a legmegfelelőbb formának az Egyesületet tartották elődeink.

S a 120 éves jubileum a bizonyítéka, hogy helyes döntés volt az Egyesület megalapítása, és ez a hosszú működési idő mutatja, hogy Egyesületünk az alapításakor maga elé tűzött célok megvalósításáért követke-

zetesen dolgozott a 120 év alatt, mely rendkívül hosszú idő még egy Egyesület életében is.

Ezalatt az egész világra meghatározó történelmi események zajlottak le Európában, amiből hazánk sem tudott kimaradni. Az egyetemi oktatás a Selmeci Akadémiáról átkerült Sopronba, majd Miskolcra. Szakmáink az állam felügyelte magánszférából a szocialista tulajdonú, közvetlen állami irányítás alá kerültek, majd a politikai fordulatot követően az újabb magántulajdon kialakulása, ill. a nagy bányászati és kohászati állami cégek felszámolása, bezárása szinte a működés határára sodorta szakmánkat. A történelmi és politikai viharok mellett szakmáink megítélése, társadalmi fontossága is változott, hullámzott az elmúlt 120 évben. S fentiekén túl, megjelent az új kihívást megtestesítő, az élhető környezetünket mindenáron védő és a fenntartható fejlődést biztosító nem mindig a realitás talaján állók csoportja.

Az Akadémiát a bányászatban és kohászatban használt technológiák elavultsága, a gazdaságtalan működtetés hozta létre, hogy ezen a helyzeten a szellemi erők összefogásával felül tudjanak kerekedni szakmáink. Mai helyzetünkben ismét csak akkor tudunk megbirkózni a gazdaságosság, környezettudatosság, a fenntartható fejlődés kihívásával, ha ismét egységbe tömörítjük szellemi kapacitásunkat, összefogunk és kihasználjuk az Akadémia utódjaként működő Miskolci Egyetem szellemi háttérét. S ehhez, ennek a feladatnak a koordinálásához Egyesületünk ma is minden tekintetben megfelel. Éljük lehetőségeinkkel és dolgozzunk együtt a szakmai felemelkedésért!

S van az Egyesületnek egy olyan erkölcsi tőkéje, amit senki soha nem vitatott el. Ezt pedig a tagság testesíti meg, amely a mindennapok során a barátság, az egymást segíteni akarás, a bizalom fogalmaiban ölt testet. 120 év után is ugyanilyen erős maradt ez az összetar-

Dr. Nagy Lajos Péch Antal serlegbeszéde

tó kapocs, és ez ad hitet, reményt ahhoz, hogy Egyesületünk, ahogy szakmáink is, túléli a mai kor nehézségeit, és megújulva, megerősödve szolgálja tovább a tagság és szakmáink érdekeit.

S talán itt kell pár másodpercre megállnunk, és tiszteletünket kifejezni elődeinknek. Nem csak az alapítónak, hanem mindazoknak, akik 120 éven keresztül tettek Egyesületünkért. Hálásak lehetünk, hogy megtartották és továbbadták a selmeci örökséget, az Egyesületet, és igazán az lesz a köszönet feléjük, ha mi is tisztelegéssel tesszük a dolgunkat, és megőrizzük, továbbadjuk utódainknak ezt a kincset, amit Egyesületnek nevezünk, és oly kevés ember mondhatja róla, hogy tulajdonosa. Jó szerencsét!

(Folytatás a 30. oldalról.)

Vérpelétén a hagyomány szerint Mátyás király által is meglátogatott kovácsműhelyt néztük meg, amely a búbos kemenchéhez is hasonlítható hevítőjéről híres, amit a helyiek a környék legnagyobb „kohójának” tartanak. A településen ma is űzik a díszkovács ipart. A siroki vártúra után *Egerbe* érkezünk, ahol az Egererdő Zrt. egykori vezérigazgatójával, *Schmotzer András* okl. erdőmérnök barátunkkal is találkoztunk, aki a cég jelenlegi helyzetéről és az általa vezetett szilvásváradai erdészeti múzeumról tartott ismertetőt. Az egri vár gyors megtekintése után a Kopcsik-féle harangöntő műhelyt látogattuk meg.

Szálláshelyünkre, *Szomolyára* érkezve a híres szomolyai rövidszárú fekete cseresznyéből főzött ízes pálinka és cseresznyés pite közé foglalt vacsoránkat költöttük el. Ezt követően a Daróci-Nagy Szőlőbirtok és Pincészet gazdáinak, dr. Nagy Lajos OMBKE elnöknek és kedves, borászattal foglalkozó feleségének meghívására pincelátogatáson vettünk részt. A kertben felállított, fából faragott Szent Borbála-szobor koszorúzása után a finomabbnál finomabb borok hatására is zengtek a selmeci-soproni-miskolci nóták.

Másnap a Vén-hegyoldali *kaptárkövekhez* – melyek legnagyobbikát Királyszekének nevezték el – vezetett az utunk,

majd Bogácsra gyalogolva szemrevételeztük erdőmérnök társaink kalauzolásával az erdők tavaszi ébredését, és sajnos látnunk kellett a sok kipusztult erdei fenyő foltot is. Innen ismét autókön folytattuk utunkat Cserépfalu és Cserépváralja falvakba. A Cserépvárhoz közeli Mangó tetőn a legnagyobb, kúp alakú, 13 m-es magasságú kaptárkőhöz mentünk, melyen 25 db „kaptárnak” nevezett bevéssés van, ahol az ilyenkor szokásos ismertetést és fényképezést követően, ebéd, majd egy rövid bogácsi fürdés után a „szomolyai remete”, a 2011-es év Borászok Borásza, *Kaló Imre* erdész-borász meghívásának tettünk eleget. Ebben a turulmadár védőszárnyai alá helyezett régi picében közel 18 féle bort kóstolgatva vettünk részt Imre barátunk borbemutatóján. A vacsorát követően pihenéssel készültünk emlékutunk másnapi befejező szakaszára, Recskre.

Recsken a Művelődési Ház és Bányászati Múzeumban *Hugyecz János* barátunk elevenítette fel az egykori Lahóca-hegyi ércbányászat történetét, és a környék rendkívül gazdag potenciális érlelőhelyének felkutatási helyzetét. A közel egy órás előadás után vettük szemügyre a kiállítás felteve őrzött tárgyait. Elköszönve vendéglátónktól társaságunk tagjai egymástól is búcsút véve, ki-ki elindult hazafelé.

Dánfy László

A magyar bányamérők hozzájárulása a Nemzetközi Bányamérő Egyesület (ISM) fejlődéséhez

DR. HAVASI ISTVÁN okl. bányamérnök, tszv. egyetemi docens, KURGYIS KATA egyetemi hallgató, HEGEDŰS RÉKA egyetemi hallgató Miskolci Egyetem Geodéziai és Bányaméréstani Tanszék

Az OMBKE Bányamérő Szakcsoportja 2011. június 8-10. között tartotta meg az 50. Jubileumi Bányamérő Továbbképző és Tapasztalatcsere rendezvényét Sopronban. E jeles esemény szolgált alapul arra, hogy értékeljük és méltassuk a Szakcsoport, a magyar bányamérők nemzetközi munkásságát is, amelyhez a Nemzetközi Bányamérő Egyesület kongresszusi kiadványait és a Szakcsoport archív anyagait használtuk fel. A tanulmány áttekinti az OMBKE Bányamérő Szakcsoportjának szerepét az ISM létrehozásában és működésében, a magyar bányamérők hozzájárulását a nemzetközi bányamérés dinamikus fejlődéséhez.

Bevezetés

A magyar bányamérők már a kezdetektől fogva igen aktívan vettek részt a Nemzetközi Bányamérő Egyesület (a továbbiakban ISM) megalapításában, a szervezet létrehozását követően pedig a szakmai munkában. Ezt a tevékenységet a szakmai szervezet elnöksége már többször elismerte, sőt a 2007-es XIII. ISM kongresszuson Georgiev, K., korábbi bolgár ISM elnök előadásában külön is méltatta a magyar bányamérők szerepét az ISM fejlődésében. Az ISM életében a ma már történeti tényeknek tekinthető események alapján megállapítható, hogy mi magyarok a *Bányamérő Szakcsoport* korábbi képviselői, delegáltjai révén jelentősen tudtuk segíteni a nemzetközi bányamérés fejlődését. Reméljük, hogy ez a megállapítás a jövőre nézve is érvényes lesz. E cikk szerzőiként – visszaemlékezve az 50. Jubileumi Bányamérő Továbbképző és Tapasztalatcsere rendezvényen elhangzottakra is – úgy gondoltuk, szükség van ennek a nemzetközi hozzájárulásnak a tömör áttekintésére, a korábbi események rövid felidézésére.

A Szakcsoport szerepe az ISM létrehozásában és tevékenységében

Az 1960-as évek végén jelent meg az igény az iránt, hogy a bányamérés területén dolgozó szakemberek nemzetközi rendezvényeket szervezzenek. Az első nemzetközi konferenciát a csehszlovák bányamérők 1969 augusztusában, Prágában szervezték meg. A szakmai esemény a bányamérők körében nagy érdeklődést váltott ki, és megindultak a tárgyalások a rendszeres kapcsolatok kiépítésére, továbbá egy nemzetközi szervezet létrehozásának gondolata is felvetődött. A témában a konferencia keretében összehívott tanácskozáson 16 országból 43 szakember vett részt. Az együttműködés létrehozásával egyetértő országok egy-egy képviselőjéből ún. alapító bizottság alakult, amelynek feladata a

nemzetközi szervezet kialakításával kapcsolatos előkészítő munka megindítása és végzése volt. Az alapító bizottságban 9 ország képviseltette magát ismert szakemberekkel, a Szovjetunió és Lengyelország később írásban jelentette be egy-egy delegáltját, a bizottság titkári teendőit pedig Svagr, V. (Csehszlovákia) látta el. A magyar bányamérést Klemencsics István képviselte. Az alapító bizottság határozatai a következő három fontos kérdésre irányultak:

- a nemzetközi együttműködés továbbvitele érdekében a második nemzetközi konferencia megszervezése (a feladatot az *OMBKE Bányamérő Szakcsoportja* vállalta magára),
- a nemzetközi szervezet alapszabály tervezetének előkészítése (megvitatása a II. Nemzetközi Konferencián, Budapest, 1972),
- egy munkabizottság választása az alapszabály összeállítása és egyeztetése érdekében (tagjai Kangas, K., Klemencsics I., Svagr, V. és Vosen, H. lettek).

Az említett munkabizottság 1969-1972 között különböző országokban négyszer is ülésezett, és a legutolsó budapesti találkozáson már az alapító bizottság tagjaitól és más szakértőktől beérkező véleményeket (szám szerint 57-et) dolgozta fel. Ezután összeállította, és az érintett országoknak szétküldte az alapszabály-tervezetet, majd pedig előkészítette az együttműködés megtárgyalását a budapesti konferencia idejére.

Az együttműködésre és a nemzetközi szervezet létrehozására irányuló tárgyalásokra a II. Nemzetközi Konferencia keretében, Budapesten, 1972. június 6-án került sor. A megbeszélésen az alapító bizottság tagjai mellett minden résztvevő ország szakértői és delegáltjai (20 ország 52 képviselője) voltak jelen. A tanácskozáson a határozatok az alábbi fontos kérdéseket érintették:

- az alapszabály tervezetének irányelvként való elfogadása (véglegesítés a következő évek gyakorlati tapasztalatai alapján),

- a konferenciák helyének és idejének kellő időben való rögzítése az azokra való időbeni felkészülés végett (Ausztria, 1976; NSZK, 1979),
- a létrehozandó szervezet és a Bányászati Világkongresszus kapcsolatának tisztázása,
- a nemzetközi szervezet létrehozása, érdekében alapító bizottság (öttagú ügyvezető elnökség) megválasztása. Elnök: *Spickernagel, H.* (Ausztria); elnökhelyettes: *Bukrinszkij, V.* (Szovjetunió); főtítkár: *Klemencsics, I.* (Magyarország); tagok: *Kangas, K.* (Svédország) és *Savelsberg* (NSZK). Az ügyvezető elnökség munkáját az egyes országok elnökségi tagjai segítették. Jelenleg is minden országnak egy szavazati jogú elnökségi tagja van, ezenkívül a munkabizottsági elnököknek van még szavazati joguk. A megválasztott ügyvezető elnökség fő feladatát a továbbiakban a harmadik kongresszus szervezése és a szervezet hivatalos megalakítása jelentette.

1972 és 1976 között 10 elnökségi ülés volt – általában évi két alkalommal szakmai szimpózium keretében –, közülük az utolsóra a kongresszus idején (1976. június 30.) Leobenben került sor. Ezen ülésen döntöttek az elnökség tagjai a szervezet létrehozásáról, amelyet aztán a közgyűlés elé is terjesztettek. Még ugyanazon a napon, a közgyűlésen az alapító határozatot 14 ország képviselői aláírták. Hivatalosan tehát ez a nap tekinthető az ISM megalakulásának. Módosítva lett az alapszabály is, ugyanis az elnökség tagjai a későbbiekben már nem választás útján, hanem a kongresszusokhoz kapcsolódó automatizmus révén kerültek a tisztségükbe. Így az elnök *Vösen, H.* (NSZK) a következő kongresszust szervező ország képviselője lett, az egyik alelnök az aktuális konferenciaszervező, *Spickernagel, H.* (Ausztria), a másik pedig az V. kongresszust rendező bolgár *Georgiev, G.* lett. Ez a rendszer 9 évre vonatkozó előtervezést tett lehetővé, és a mai napig változatlanul így működik. 1976 után tehát létrejött az ISM szervezete, az alapszabályt is véglegesítették, megalakult öt munkabizottság (5 db). Ezek ma is léteznek, csak szak-

mai területükben történtek a fejlődés igényelte kisebb változások, továbbá *Yu* professzor (Kína) vezetésével létrejött egy új, hatodik munkabizottság is.

Az ISM rövidítés már 1969-től él, bár a kezdeti időszakban az International Symposium on Mine Surveying angol kifejezés fedte le ezt a nevet, a nemzetközi konferenciákra utalva, később a szakmai szervezet megalakulása után (1976-tól) változott meg a mozaikszó jelentése International Society for Mine Surveying-re, amely már a nemzetközi szakmai szervezetre utal.

Az ISM 1969 és 2010 között 14 konferenciát/kongresszust tartott (1. táblázat).

Magyar előadások és előadók az egyes kongresszusokon

I. ISM Kongresszus, Prága, 1969

A rendezvény kiadványköteteinek száma: 3. Azokban 60 előadás szerepel. A feldolgozóskor csak az I. kötet állt a rendelkezésünkre. A konferencia magyar előadásainak száma: 3. Ezek a következők:

- *Tárczy-Hornoch Antal*: Nyitott giroszkópikus sokszögvonal végpontjának koordináta-középpontja (német),
- *Halmos Ferenc*: A giroteodolitos mérési technika fejlődése a bányászati iparágban (4 nyelvű összefoglaló),
- *Martos Ferenc*: Föld alatti kőzettrétegek mozgása vízbetörések hatására (német).

II. ISM Kongresszus, Budapest, 1972

A konferencia kiadványköteteinek száma: 5. Azokban 92 előadás található. Ezekben a következő magyar előadások szerepelnek:

- *Tárczy-Hornoch Antal*: A magyar bányamérés története (német),
- *Halmos Ferenc*: Giroteodolit-mérések információtartalmának vizsgálata (német),
- *Hoványi Lehel, Múlasovszki Béla, Kolozsvári Gábor*: Az önálló bányászati hálózatok fejlesztésének néhány kérdése (magyar),

1. táblázat:

Az ISM konferenciák áttekintése

Sorsz.	Helyszín	Dátum	Megjegyzés
I.	Prága Csehszlovákia	1969. augusztus 26-30.	Kiadvány (3) 3 előadás
II.	Budapest Magyarország	1972. június 6-10.	Kiadvány (5) 12 előadás
III.	Leoben Ausztria	1976. jún. 28. – júl. 3.	Kiadvány (4) 14 előadás
IV.	Aachen Németország (NSZK)	1979. szeptember 24-29.	Kiadvány (4) 15 előadás
V.	Várna Bulgária	1982. szeptember 19-25.	Kiadvány (5) 10 előadás
VI.	Harrogate Nagy-Britannia, Anglia	1985. szeptember 9-13.	Kiadvány (2) 9 előadás
VII.	Leningrád Szovjetunió	1988. június 28. – július 2.	Kiadvány (13) 9 előadás
VIII.	Lexington Amerikai Egyesült Államok	1991. szeptember 23-27.	Kiadvány (1) 3 előadás
IX.	Prága Csehország	1994. június 18-22. (25. évforduló!)	Kiadvány (1) 2 előadás
X.	Fremantle–Perth Ausztrália	1997. szeptember 2-6.	Kiadvány (1) 3 előadás
XI.	Krakko Lengyelország	2000. szeptember 4-9.	Kiadvány (2) 1 előadás
XII.	Fuxin–Peking Kína	2004. szeptember 24-28.	Kiadvány (1) 2 előadás
XIII.	Budapest Magyarország	2007. szeptember 24-28.	Kiadvány (1) 4 előadás
XIV.	Sun City Dél-Afrika	2010. szeptember 20-24.	elektronikus kiadvány* 1 előadás

* pendrive és internet

- *Janositz János*: Geodéziai-bányamérési információk értékelése (magyar),
- *Hoványi Lehel*: A bányamérő szolgálat néhány alapvető bányászati geometriai feladata (magyar),
- *Kiss Ferenc*: Párhuzamos perspektíva szerkesztéséről (magyar),
- *Cziglina Vilmos*: Az előzetes védelem fejlődése a bányakárok ellen (magyar),
- *Hansági I.*: Összefüggés a fejtés geometriája és a kőzet szilárdsága között a Kirunai vasércbányában (magyar),
- *Kesserű Zsolt*: Építményekben kárt okozó felszíni elmozdulások előrejelzése vízszintsüllyesztés által előidézett kőzetmozgások esetén (angol),
- *Kocsis Norbert*: Van-e az egyes építményeknek az építési szabályzatokban meghatározott olyan szabatos alapértéke, amelyre a kőzetmozgási vagy más bányászati okozatú járulékos igénybevétel szuperponálódik? (magyar),
- *Masszi D.*: Egyenáramú geoelektromos mérési eljárások alkalmazása kis mélységben lévő bányajaratok külszínről történő felkutatására (magyar),
- *Somosvári Zsolt*: Külszíni mérési eredmények szerepe a fedüösszlet elmozdulásainak mechanikai modell analízisének (magyar).

Az előzőeken kívül külön kiadványban megjelentetett referátumokat állított össze *Feigly Béla* és *Konrád Ödön* az I. témakörből; *Halmos Ferenc* a II. témakörből, *Alpár Gyula* a III. témakörből, *Hoványi Lehel* a IV. témakörből és *Staudinger János*, *Klemencsics István*, *Farkas Béla* és *Tasnádi Tamás* az V. témakörből.

A konferencia szervezőbizottságának vezetését: *Klemencsics István* (elnök) és *Farkas Béla* (titkár) látta el. A szervező bizottság tagjai pedig *Bérces Józsefné*, *Horváth Imre*, *Jobb József*, *Kőhalmi Gábor*, *Lóránt Miklós*, *Ormos Károly*, *Pikli Károly*, *Rozgonyi Tibor* és *Wisnovszky Károly* voltak. Az egyes munkacsoportok irányítását *Alpár Gyula*, *Bányai Bálint*, *Bérces József*, *Czuczor Ernő*, *Feigly Béla*, *Fónay Valér*, *Kolozsvári Gábor*, *Markay István*, *Staudinger János*, *Székelly Kálmán*, *Zólogy Miklós* és *Tasnádi Tamás* végezték.

III. ISM Kongresszus, Leoben, 1976

A szimpózium kiadványköteteinek száma: 4. Azokban 111 előadás található. A feldolgozáskor csak 3 kötet (1, 3, 4) állt a rendelkezésünkre. Bennük a következő magyar előadások találhatók:

- *Füst Antal*, *Szép Ilona*: Ásványlelőhelyek tektonikai problémáinak mennyiségi értékelése (angol),
- *Barsi Gellért*, *Bérces József*: A lézertechnika gyakorlati alkalmazása a Tátabányai Szénbányákban (német),
- *Feigly Béla*, *Széles Lajos*: A geofizika a bányászati geológia szolgálatában (német),
- *Halmos Ferenc*: A giroteodolitos mérések automatizálásának lehetőségei különös tekintettel a geodéziai és bányamérési feladatokra (angol),
- *Jobb József*: Lézeres mérések tapasztalatai a Mecseki Ércbányászati Vállalat bányájában (német),

- *Hoványi Lehel*, *Füst Antal*: Ásvány-előfordulások optimális megkutatása (német),
- *Wisnovszky Károly*: Kőzetmozgások előrejelzése változó tektonikai formációs területeken (angol),
- *Ormos Károly*, *Horváth Imre*, *Hegedűs Gyula*: Bányászati tevékenység hatása függőleges aknák környezetében, és az ehhez kapcsolódó bányamérési feladatok (német),
- *Cziglina Vilmos*: Bányászati tevékenység okozta károk építőipari törmelékanyagának hasznosítása, tekintettel a környezetvédelemre (kétnyelvű összefoglaló),
- *Feigly Béla*, *Fónay Valér*: Bányamérési módszerek használata magas épületek építéséhez kapcsolódó geodéziai problémák megoldására (kétnyelvű összefoglaló),
- *Hoványi Lehel*, *Kolozsvári Gábor*: Metróállomások mozgólépcsőinek ellenőrző mérései (német),
- *Kőhalmi Gábor*: A Béke Barlang bányamérési munkái (német),
- *Sébor József*: Néhány észrevétel a budapesti metró építése által okozott talajsüllyedési jelenségek utólagos elemzéséhez (német),
- *Roller Béla*, *Kesserű Zsolt*: Végeselem módszer alkalmazása alábányászott fedőrétegek kutatásakor változó anyagi jellemzők esetén (német).

IV. ISM Kongresszus, AACHEN, 1979

A rendezvény kiadványköteteinek száma: 4. Azokban 120 előadás található. A feldolgozáskor csak 3 kötet (2, 3, 4) állt a rendelkezésünkre. Bennük a következő magyar előadások szerepelnek:

- *Feigly Béla*: Bányamérők tevékenysége a magyar bányászatban (német),
- *Ormos Károly*: Magyar bányamérő műszerek a XVI. századból (német),
- *Hoványi Lehel*, *Füst Antal*: Ásványelőfordulások optimális kutatása (német),
- *Ágfalvi Mihály*, *Kádár István*, *Tánczos L.*, *Pikli Károly*: Bányászati alappont-hálózatok számítása IBM-5110 típusú asztali számítógéppel (német),
- *Czellár András*, *Földesi János*: A földi fotogrammetriai mérési eljárások alkalmazása a kőbányászatban (német),
- *Fónay Valér*: A lézerrel szerzett tapasztalatok Magyarországon, és annak jövőbeli alkalmazási lehetőségei (német),
- *Halmos Ferenc*: A giroteodolitos föld alatti és külszíni nagypontosságú azimut-meghatározás eredményei (német),
- *Kis Papp László*: Talajmozgások vizsgálata a földi fotogrammetria módszereivel (orosz),
- *Nemes Miklós*: A bauxitkutatás geológiai feladatai Magyarországon (német),
- *Pikli Károly*: A magyar bauxitbányászatban alkalmazott korszerű bányamérési módszerek és műszerek (orosz),
- *Sárközy Ferenc*: Bányászati mérési hálózatok komplex optimális tervezése (német),

- *Tárczy-Hornoch Antal*: Két függőleges akna közötti vágat kihajtásának iránymegadása giroteodolittal (német),
- *Bérces József, Soproni J., Imre G.*: Függőspálya alá-fejtése 1500 m hosszban Tatabányán (német),
- *Horváth Imre, Hegedűs Gyula*: Kőzetmozgásokkal kapcsolatos kérdések a lejtős és meredek telepi fejtéseknél (német),
- *Klemencsics István, Farkas Béla*: A bányászat és a területrendezés kapcsolatai a magyar szénbányászatban (német).

V. ISM Kongresszus, Várna, 1982

A konferencia kiadványköteteinek száma: 5. Azokban 161 előadás található. A feldolgozáskor csak 3 kötet (1, 2, 5) állt a rendelkezésünkre. Bennük a következő magyar előadások vannak:

- *Ormos Károly*: Kiváló magyar földmérők és bányamérők a 15-18. század idején (német),
- *Perger István*: Giroteodolit használata az előadások szemléltetésére a Bányászati Technikumban (német),
- *Kolozsvári Gábor*: A geodézia és bányamérés a magyar oktatásban, kutatásban és a gyakorlatban (német),
- *Fónay Valér*: Új bányák létesítéséhez kapcsolódó bányamérői feladatok (német),
- *Klemencsics István, Farkas Béla*: Bányaművelés okozta károk pénzügyi szabályozása (német),
- *Cziglina Vilmos*: A rekonstrukció gazdasági szempontjai és a bányászat által károsított épületek és berendezések javítása (német),
- *Kádár István, Ágfalvi Mihály*: Geodéziai hálózatok kezelése APL programozási nyelven (német),
- *Halmi Endre*: Egy fotogrammetriai eszköz és kiértékelési módszer a föld alatti bányászatban (német),
- *Geffert E.*: A geodézia, bányamérés és térképezés szerepe a nemzeti nyersanyag-információs rendszer geometriai modelljének létrehozásában (angol),
- *Staudinger János*: Kőzetmozgás a kőzettestben (német),

A kongresszuson szekcielnöki feladatokat látott el: *Klemencsics István, Kolozsvári Gábor és Kádár István*.

VI. ISM Kongresszus, Harrogate, 1985

A szimpózium kiadványköteteinek száma: 2, melyekben 144 előadás található. Mindkét kötet a rendelkezésünkre állt, bennük a következő magyar előadások vannak:

- *Sárközy Ferenc*: Az integrált geodéziai/fotogrammetriai komplexumok szerepe a bányászati információs rendszerek létrehozásakor (angol),
- *Barátosi Kálmán*: Függőleges akna tervezési célú mérései (német),
- *Turza István*: Vontatókötél térbeli helyzetének közelítő meghatározása ferde aknában (angol),
- *Farkas Ervin, Graczka Gyula*: Vasbetoncsövek és szerkezetek talajba préselésének komplex lézeres ellenőrzése (angol),
- *Wisnovszky Károly*: Gondolatok a bányamérés fejlődési trendjeiről (angol),

- *Turza István*: Meredek dőlésű széntelepek fejtési homlokai fölötti kőzetmozgások (angol),
- *Staudinger János*: Süllyedési horpák jellemzőinek számítása (német),
- *Bérces József*: A kamra-pillér fejtések gazdaságossága a tatabányai szénmedencében (német),
- *Fónay Valér, Király Zoltán*: A tervezés és a megelőző intézkedések által behatárolható szerkezeti károsodás (német).

VII. ISM Kongresszus, Leningrád, 1988

A rendezvény kiadványköteteinek száma: 13. Azokban 120 előadás található. Egy kivételével minden kötet a rendelkezésünkre állt. Bennük a következő magyar előadások szerepelnek:

- *Németh József*: Bányamérési feladatok és problémák a magyar feketeszen-bányászatban (német),
- *Ormos Károly*: dr. hc. mult. dr. Mont. Tárczy-Hornoch Antal, akadémikus, 1900-1986, az ISM első tiszteletbeli tagja (német),
- *Pikli Károly, Tóth János*: Fő tendenciák a magyar bauxitbányászat bányamérésének technikai fejlődésében (orosz),
- *Sárközi Ferenc*: Többcélú adatbank felhasználásának koncepciója a geológiában és a bányászatban (magyar),
- *Rákóczi János*: Talajsüllyedés bányászati tevékenység következtében (német),
- *Szádeczky-Kardoss Gyula és szerzőtársai*: Nagypontosságú mozgásmegfigyelések vizsgálata (magyar),
- *Barátosi Kálmán*: Mozcásvizsgálatokkal kapcsolatos mérések a Jókai akna térségében (magyar),
- *Staudinger János*: Kőzetmozgások a védőtelepes bányaművelésnél (német),
- *Halmi Endre*: A fotogrammetriai adatgyűjtés és feldolgozás berendezései és módszerei a konvergencia-méréseknél (angol).

VII. ISM kongresszus, Leningrád, 1988

VIII. ISM Kongresszus, Lexington, 1991

A konferencia kiadványköteteinek száma: 1. Abban 125 előadás található. A kiadvány a rendelkezésünkre állt. Benne a következő magyar előadások vannak publikálva:

- *Pikli Károly*: Bányamérési munkák automatizálása, a bányamérési információs rendszer kifejlesztése a magyar bauxitbányászatban (orosz),

- *Barátosi Kálmán*: Geokód-alapú bányászati információkereső rendszer (német),
- *Wéber József*: Egy rendszer a mélyfúrások földrajzi, geodéziai és földtani adatainak számítógépes feldolgozására (német).

VIII. ISM Kongresszus, Lexington, 1991

IX. ISM Kongresszus, Prága, 1994

A szimpózium kiadványköteteinek száma: 1. Abban 100 előadás található. A kiadvány a rendelkezésünkre állt. Benne a következő magyar előadások vannak:

- *Wéber József*: A digitális térképezésre átállás tapasztalatai a magyar olajiparban (német),
- *Barátosi Kálmán*: Bányászati koncessziós tevékenység térképmellékletei (német).

IX. ISM Kongresszus, Prága, 1994

X. ISM Kongresszus, Fremantle, 1997

X. ISM Kongresszus, Fremantle, 1997

A rendezvény kiadványköteteinek száma: 1. Abban 102 előadás található. A kiadvány rendelkezésünkre állt. Benne a következő magyar előadásokat publikálták:

- *Graczka Gyula*: A légkör szelektív hatása a GPS lépésekre és magasságra (angol),
- *Tarján Iván*: Az aktív és egységes nemzeti GPS geodéziai ellenőrző hálózat koncepció, rádiotelemetria (angol),
- *Barátosi Kálmán*: Környezetvédelmi térképek a magyar bányászatban (angol).

XI. ISM Kongresszus, Krakkó, 2000

A konferencia kiadványköteteinek száma: 2. Azokban 128 előadás található. Mindkét kötet a rendelkezésünkre állt. Bennük a következő magyar előadás szerepel:

- *Barátosi Kálmán*: A magyar hites bányamérők tevékenységéről (angol).

XII. ISM Kongresszus, Fuxin–Peking, 2004

A kiadványkötetek száma: 1. Abban 233 előadás található. A kiadvány a rendelkezésünkre állt. Benne a következő magyar előadások vannak:

- *Barátosi Kálmán*: A magyar hites bányamérőkről (angol),
- *Havasi István*: Tesztmérések az abszolút és relatív GPS-mérések pontosságára (angol).

XII. ISM Kongresszus, Fuxin–Peking, 2004

XIII. ISM Kongresszus, Budapest, 2007

A rendezvény kiadványköteteinek száma: 1. Abban 148 előadás található. A kiadvány rendelkezésünkre

XIII. ISM Kongresszus, Budapest, 2007

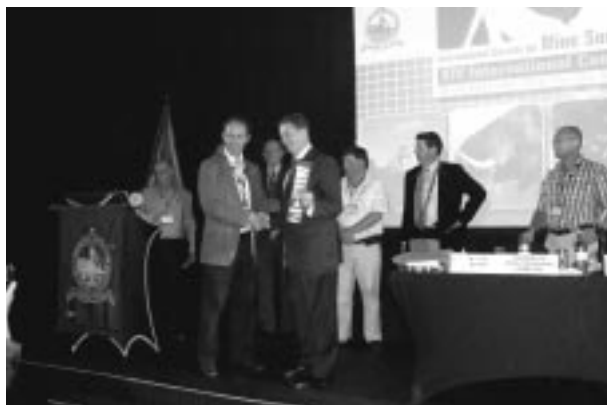
állt. Benne a következő magyar előadásokat publikálták:

- *Szemán Attila*: Egy eddig ismeretlen Schinzeug ábrázolás (német),
- *Barátosi Kálmán*: A bányamérés feladatairól – Magyarországon és a világon (angol),
- *Havasi István, Csörgics Péter*: A Hasznosi völgyzárógát magassági értelmű mozgásvizsgálata (angol),
- *Siskáné Szilasi Beáta*: Bezárt bányaterületek társadalmi jellemzői és problémái (angol).

XIV. ISM Kongresszus, Sun City (Dél-Afrika), 2010

A szervezőbizottság nyomtatott kiadványt nem készített. A rendezvény előadásait egy pendrive tartalmazza, továbbá egy ISBN-számmal megjelölt internetes publikációgyűjtemény is elérhető az érdeklődők számára. Ebben 107 előadás található. Ez az anyag tehát a rendelkezésünkre állt. Benne – sajnos – csak egy magyar előadás szerepel:

- *Havasi István, Ferenc Marcell*: Numerikus térfogat-számítás a magyar bányászati gyakorlatban (angol).

XIV. ISM Kongresszus, Sun City, 2010

A kongresszuson *Havasi István* szekcióelnöki feladatokat is ellátott.

További magyar szerepvállalások

A 2. táblázatban látható, hogy mi, magyarok milyen ISM eseményeknek adtunk otthont.

13. ISM Elnökségi Ülés, Siófok, 1986

31. ISM Elnökségi Ülés, Miskolc, 2003

2. táblázat:

Magyar szervezésű ISM ülések és kongresszusok

Sorsz.	Rendezvény	Helyszín	Dátum
1.	Az alapszabályt előkészítő munkabizottság ülése	Budapest	1972. február 13-17.
2.	II. ISM Konferencia	Budapest	1972. június 6-10.
3.	ISM II. Közgyűlés	Budapest	1972. június 6.
4.	1-2. ISM üv. elnökségi munkaülés	Budapest	1972. június 6-7.
5.	10. ISM üv. elnökségi munkaülés	Budapest	1976. április 20-22.
6.	1. ISM elnökségi ülés (11 ország)	Budapest	1977. április 19-23.
7.	ISM 4. sz. munkabizottsági ülés	Miskolc	1985. május 20-23.
8.	ISM 3. sz. munkabizottsági ülés	Siófok	1986. október 5-8.
9.	13. ISM elnökségi ülés (13 ország)	Siófok	1986. október 7-10.
10.	ISM 1. sz. munkabizottsági ülés	Siófok	1989. október 4-6.
11.	ISM 4. sz. munkabizottsági ülés	Siófok	1989. szeptember 12-14.
12.	ISM 4. sz. munkabizottsági ülés	Balatonyörök	1996. szeptember 10-14.
13.	ISM 5. sz. munkabizottsági ülés	Budapest	1996. szeptember 17-19.
14.	ISM 3. sz. munkabizottsági ülés	Budapest	1998. szeptember 14-16.
15.	31. ISM elnökségi ülés	Miskolc	2003. december 7-11.
16.	ISM 5. sz. munkabizottsági ülés	Miskolc	2003. december 11-12.
17.	XIII. ISM Kongresszus	Budapest	2007. szeptember 24-28.
18.	35. ISM elnökségi ülés	Budapest	2007. szeptember 24-28.

Tisztség	Név	Időszak
Az alapszabályt előkészítő munkabizottság tagja	Klemencsics István	1969-1972
Az első ügyvezető elnökség főtitkára	Klemencsics István	1972-1976
Az ISM tiszteletbeli tagja	Dr. hc. mult. dr. Tárczy-Hornoch Antal	1976-1986†
Az ISM elnökségének tiszteletbeli tagja	Klemencsics István Dr. Barátosi Kálmán	1985-2003† 2008-2009†
Az ISM elnökségének tagja	Klemencsics István	1976-1984
	Wisnovszky Károly	1985-1988
	Pikli Károly	1989-1997
	Dr. Graczka Gyula	1998-
	Dr. Barátosi Kálmán	1998-2009†
	Dr. Havasi István	2004-2009, 2010-
Az ISM elnöke	Dr. Barátosi Kálmán	2005-2007
Az ISM alelnöke	Dr. Barátosi Kálmán	2000-2004 2007-2009†
A 3. sz. Munkabizottság elnöke	Dr. Graczka Gyula	1999-2006
1. sz. Munkabizottság <i>Oktatás, jog, szakmatörténet, web prezentáció</i>	Feigly Béla	1979-1980
	Dr. Kolozsvári Gábor	1981-1989
	Dr. Barátosi Kálmán	1991-2009†
	Dr. Graczka Gyula	1990-2000
	Dr. Havasi István	2000-
2. sz. Munkabizottság <i>Ásványtelepek geometrizálása, ásványi nyersanyagok kezelése</i>	-	-
3. sz. Munkabizottság <i>Műszerek, bányabeli mérések, bányászati térképezés</i>	Dr. Alpár Gyula	1979-1983
	Parragh Ferenc	1984-2007
	Dr. Graczka Gyula	1994-
	Dr. Ládai András Dénes	2008-
	Dr. Tóth Zoltán	2008-
4. sz. Munkabizottság <i>Kőzet- és felszínmozgások, bányakárok</i>	Kőhalmy Gábor	1979-1983
	Fónay Valér	1984-1994
	Dr. Ládai Tamás	1995-2005†
	Somosvári Zsolt	
	Dr. Debreczeni Ákos	2011-
5. sz. Munkabizottság <i>Környezetvédelmi tervezés</i>	Dr. Barátosi Kálmán	2000-2009†
	Abuczki Attila	2000-
6. sz. Munkabizottság <i>Gazdasági átalakítások, fenntartható fejlődés, földterület újrahásznosítása, új energiaforrások</i>	Siskáné dr. Szilasi Beáta	2008-

Ezek után pedig a 3. táblázat segítségével tekintsük át azt, hogy magyar részről kik és milyen tisztségekben dolgoztak, illetve dolgoznak jelenleg is a Nemzetközi Bányamérő Egyesületben.

Köszönetnyilvánítás

A tanulmány/kutatómunka a TÁMOP – 4.2.1.B – 10/2/KONV – 2010 – 0001 jelű projekt részeként – az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében – az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- K. Georgiev*: International Society for Mine Surveying, Review, Leningrád, 1988
- Klemencsics István – Farkas Béla*: Visszatekintés a Bányamérési Szakcsoport tevékenységére XXVIII. Bányamérő Továbbképző és Tapasztalatsere, Miskolc, 1989
- Farkas Béla – Klemencsics István*: Visszapillantás a Bányamérő Szakcsoport 1963-2000 közötti főbb tevékenységére XXXIX. Bányamérő Továbbképző és Tapasztalatsere, Salgótarján, 2000
- Havasi I. – Kurgyis K. – Hegedűs R.*: Az OMBKE Bányamérő Szakcsoportjának nemzetközi tevékenysége a Nemzet-

közi Bányamérő Egyesület (ISM) kongresszusi anyagának tükrében. 50. Jubileumi Bányamérő Továbbképző és Tapasztalatcsere kiadvány (pp. 39-50) Sopron, 2011. június 8-10.

Az ISM kongresszusok általunk hozzáférhető összegyűjtött kiadványai

DR. HAVASI ISTVÁN okl. bányamérnök, PhD. 1985-ben szerzett bányamérnöki oklevelet a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen. 1985-1986-ban a Miskolci Közlekedésépítő Vállalatnál munkahelyi mérnöki feladatokat látott el. 1986-tól a Miskolci Egyetem Geodéziai és Bányamérési Tanszékén dolgozik mint egyetemi docens, 2000-től a Tanszék vezetője. Az ISM elnökségi tagja, az OMBKE Bányamérő Szakcsoport elnöke, az OMBKE Egyetemi Osztály elnöke. Elsősorban a mérnökgeodézia, a bányamérés és a műholdas helymeghatározás területén folytat rendszeres publikációs tevékenységet magyar és angol nyelven.

KURGYIS KATA a Miskolci Egyetem MFK műszaki földtudományi alapszakának olaj- és gázmérnök szakirányra szakosodott végzős hallgatója. Kiváló tanulmányi munkájáért kétszer nyert el Köztársasági Ösztöndíjat és kétszer kapta meg a Tanulmányi Emlékérem ezüst fokozatát. Jelenleg szakdolgozatán dolgozik, amelynek témaköre a geotermia és a rezervoárméchanika. Többször vett részt előadással Bányamérő Továbbképző és Tapasztalatcsere rendezvényeken. 2010-ben Legjobb Fiatal Előadó Díjat ért el.

HEGEDŰS RÉKA végzős hallgató 2009-ben kezdte el egyetemi tanulmányait a Miskolci Egyetem MFK műszaki földtudományi alapszakán. 2010-ben földtudományi szakirányra szakosodott. Szakmai érdeklődési területe a geofizika, ezen belül a szeizmikus mérések. Az egyetemi diák közéletben több funkciót is ellát. Az elmúlt időszakban több Bányamérő Továbbképző és Tapasztalatcsere rendezvény aktív résztvevője volt.

Lapszemle

Kódolva volt egy gátszakadás?

A fenti címen jelent meg a ZIP Magazinban¹ dr. Somody Anikónak, a KSZGYSZ² Kármentesítési Munkacsoport vezetőjének 4 oldalas tanulmánya a kolontári vörösiszap-tároló X. kazetta gátjának 2010. október 4-ei átszakadása vizsgálatáról, tanulságairól.

A szerző részletesen elemzi a X. kazetta helykiválasztásának folyamatát, a hely földtani jellemzőit, melybe beletartozott a Torna patak mederáthelyezése is. Foglalkozott a IX. kazetta kialakításával és a mintegy 20 évvel korábbi vízszivárgási problémákkal és azok megoldásával, illetve a résfal megépítésével és az azáltal bezárt lúgos talajvíz hatásával az agyagos talajra. Ugyancsak vizsgálta a gátszakadás előtti különleges időjárási jelenségeket (nagy csapadék, szél).

Az elemzés összefoglalása: „A résfalal körbezárt terület jelentősen megváltoztatta a terület vízháztartását, módosította a talajvíz kémiai összetételét, és az agyagásványokban ioncsere-folyamatot indított el, amely az agyag felső részének elszappanosodásához vezetett. A gát kivitelezése nem volt szakszerű, mivel töltésalapozás helyett a meglévő terepszint 30 cm-es lehumuszolását követően csak a 20-30 cm-es „feltalajt” tömörítették. A gátat így nem kötötték be az altalajba, és 2010-ben a lehullott csapadék, valamint az októberben megváltozott szélirány az amúgy is 'gyöngye' gátestet tovább terhelte. A fenti jelenségek együttes hatása miatt a gátestet megzuhan, és a gát átszakadt.”

A katasztrófa kapcsán felveti, hogy fontos lett volna a jobb kommunikáció, a szakértő, ill. a kárelhárításban közreműködő csoportok jobb összhangja, együttműködése. Felhívja a figyelmet, hogy a „történelmi” szennyezések felszámolása mindenképpen Magyarországra marad – természetesen élni kell az uniós források lehetőségével –, de nem lehet számítani a külföldi befektetőkre, akik inkább bezárták a megvásárolt régi üzemeket, és zöld mezős beruházással létesítettek újakat – ha létesítettek, és nem csak a piacot szerezték meg.

Végül arra a kérdésre, hogy az iszapkatasztrófa ipari vagy természeti volt-e, így válaszol a szerző: „Nem lett volna szabad erre a helyre megtervezni és megépíteni az ismert földtani, vízföldtani, talajmechanikai viszonyok mellett a X. tározót. Ha magát a tervezési „hibát” – amelyben, mint láttuk, az összes érintett hatóság részt vett – nem vesszük figyelembe, akkor egyértelműen természeti katasztrófának kell nevezni, mert a gátszakadás kódolva volt. Akkor is bekövetkezett volna, ha a privatizáció nem sikerül, és az Ajkai Timföldgyár megszűnik. Ekkor a tározó csapadékvízzel telt volna meg, és idővel ugyanígy, csak kisebb vörösiszap-tartalmú vízzel öntötte volna el Kolontárt.”

¹A Zöld IPar – röviden ZIP – Magazin 2011-től jelenik meg ezen a néven (azelőtt Hulladéksors). A 4000 példányban igényes minőségben megjelenő szakmai havilap egyszerre foglalkozik a hulladékgazdálkodás, a környezetvédelem és a megújuló energiahordozók hasznosításának témakörével. Egyszerre szól a zöld ipar területén dolgozó vállalkozóknak, a kibocsátó oldalon tevékenykedő termelő és szolgáltató cégeknek, az állami és önkormányzati szférának, valamint a témái iránt érdeklődő civileknek.

²KSZGYSZ – Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetsége szakmai érdekképviselet, közhasznú szervezet, 1992 decemberében alakult. A szervezet tagsága: környezetvédelmi szolgáltató cégek, tervező-szakértő cégek, e területen kutatási-fejlesztési tevékenységet végzők, vízellátás-csatornaszolgáltatásban, hulladékkezelésben, hulladékhasznosításban, levegőtisztaság-védelemben, zaj- és rezgésvédelemben, kármentesítésben stb. tevékenykedő cégek, beleértve e tevékenységekhez szükséges eszközök gyártóit és forgalmazóit is, összesen közel 270 cég.

PT

Emlékezés a 200 éve született Pettkó János selmeci geológus professzorra

DR. VITÁLIS GYÖRGY okl. geológus, a földtudományok kandidátusa, ny. tud. fősztályvezető (Budapest)

Nézegetve Selmecbánya régi és mai képeit és a helyszínen is többször járva, lelki szemeink előtt megelevenedik az ősi alma mater múltja, amikor a hajdani nagyhírű Bányászati és Erdészeti Akadémia, illetve Főiskola tanáira emlékezünk. A következő sorokban a 200 éve született Pettkó János geológus professzor emléke előtt hajtjuk meg fejünket.

Pettkó János Drétoma (Felsődrétoma) Trencsén vm., 1812. november 11. – Pozsony, 1890. október 26. Apja Pettkó Dániel, Trencsén vm. táblabírája, anyja Hradsky Krisztina, morva-lierszkői protestáns hitszónok leánya.

A középiskolát a pozsonyi ág. hitv. ev. líceumban végezte, utána két évig teológiát hallgatott. Az eperjesi kollégiumban jogot végzett, majd a bécsi egyetemen az ásványtanban képezte magát. Bányamérnöki oklevelet 1839-ben Selmecbányán szerzett. 1861-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező taggá választotta. Székfoglaló értekezését 1863-ban „Az őslénytani és földtani fő korszakoknak alapokáról” címmel tartotta.

1843-tól a selmeci akadémia mineralógia – geológia – paleontológia tanszékén helyettes, 1847-től 1871-ig rendes tanár és bányatanácsos. Ő volt az első magyarországi geológus professzor, megszervezte a tanszékot, felszerelte a tanításhoz és kutatáshoz szükséges eszközökkel. Fejlesztette a *Scopoli János Antal* által létrehozott, de távozása (1779) óta elhanyagolt ásvány-földtani gyűjteményt, amely később híressé vált. *Pettkó* vezetése alatt az új tanszék erőteljes fejlődésnek indult.

1847-ben jelen volt és előadást tartott a Magyar Orvosok és Természetvizsgálók soproni VIII. Nagygyűlésén, 1848-ban Vidéfalván tagja volt a Magyarhoni Földtani Társulatot megalapító bizottságnak.

Szakmai munkássága az oktatói tevékenysége mellett elsősorban Selmecbánya, Körmöcbánya közelebbi és távolabbi környéke földtani viszonyainak vizsgálatára és földtani térképezésére terjedt ki. A nyomtatásban megjelent, ma is figyelemre méltó munkái közül a következőket emelem ki:

A „Geologisches Alter der schemnitzer Erzgänge” (A selmeci ércelések földtani kora) című, 1847-ben bemutatott beszámolója (Berichte über der Mittheilungen von Freunden der Naturwissenschaften in Wien, 1848), melyben három körülményre hívja fel a figyelmet: a kiemelkedések azon kora, amelyek a hasadékokat létrehozták, majd a teléreket kitöltötték, és végül a nem kitöltött kőzetféséségek.

Az első nagyobb lélegzetű műve a „Geognostische Skizze der Gegend von Kremnitz” (Földtani vázlatok Körmöc/bánya/ környékéről) (Abhandlungen der

Freunde der Naturwissenschaften in Wien, 1847), melyben részletesen leírja – és a területet bemutató 14 féle földtani képződményt tartalmazó vonalkázott földtani térképen is szemlélteti – az egyes kőzetféséségeket.

1855-ben jelent meg a „Geologische Karte der Gegend von Schemnitz” (Selmec környékének geológiai térképe) (Abhandlungen der k. k. geologischen Reichsanstalt in Wien), amelyben a földtani képződmények leírása mellett egy már 1853-ban elkészült, 20 féle földtani képződményt tartalmazó színes geológiai térképet is közöl.

Legkiemelkedőbb tanítványa, *Szabó József*, a legnagyobb magyar geológus a következő szavakkal méltatta Pettkó térképét:

„Beudant után ismét jelentékeny idő, vagy 30 év múlt el, míg újból akadt egy geolog, ki ezen a vidéken oly terjedelmes tanulmányt tett, hogy annak kimutatása térképen egy új geológiai térkép létrejövésére szolgálhatott. Ez Pettkó geológiai térképe, mi 1853-ban jelent meg. Végre tehát egy selmeczi bányászakadémiai tanárt látunk sorompóba lépni és pedig méltán, mert Pettkó szorgalmasan kutatott és felette fontos adatokkal vitte előbbre ismereteinket. Ezek közé sorolhatjuk a nummulit-réteg és a trias kővületeket Vichnye-völgyből, valamint az azokból levont fontos chronologiai következtetéseket.” (Szabó József: Selmec geológiájának története. A bányászati, kohászati és földtani congressus alkalmával, Budapesten 1885-ben, 3-13. p. 6.)

A „Jelentés Magyarországnak March /Morva/ folyóval határos részéről...” (A Magyarhoni Földtani Társulat Munkálatai I. füzet. Pest, 1856) című úttörő tanulmánya 19 féle földtani képződményt feltüntető színes geológiai térképpel, amely később a *Böckh Hugó* által 1913-ban megkezdett eredményes egbelli kőolajkutatás földtani megalapozását is előkészítette.

A „Szklenó s Vihnye fürdőhelyek Selmechnél” *Rombauer Lajos dr.* fürdőorvossal kiadott, német nyelven is közzétett tanulmányban (A Magyarhoni Természetbarát I. évf. Nyitra, 1857) részletesen leírja és 18 féle földtani képződményt tartalmazó színes földtani térképen is szemlélteti a fürdőhelyek földtani helyzetét, és érdekes kirándulásokat javasol mindkét fürdőhelyről. Ez

1. kép: Pettkó János arcképe a paradicsomhegyi geológiai tanösvény tablóján (Vitalis Nóra Eszter felvétele, 2011)

2. kép: Pettkó János emléktáblája a Szabó-szikla déli oldalán (Szerző felvétele, 1999)

a munka kiválóan érzékelteti a földtan és a balneológia egymáshoz kapcsolódását.

A „Selmezbánya környékének természetrajzi nevezetességeiről” írott cikke (A Magyar Orvosok és Természetvizsgálók ... Sopronban tartott VIII. nagygyűlésének történeti vázlatok munkálatai. Pest, 1863) népszerűen ismerteti a terület állat- és növényvilágát, valamint a földtani viszonyokat.

Az „Érdekesebb geológiai pontok Selmezbánya környékén” „Földtani Közöny, 1871. VIII. sz.) című tanulmányának földtani adatai ma is érdemben hasznosíthatók.

Végül megemlítem, hogy a Selmezbánya Műemlékkönyvtárban (Miskolci Egyetem) található „Bányászati szöveggyűjtés” című (Selmezbánya, 1845) első magyar-német kéziratos bányászati szótárt vezetésével állították össze az akadémia hallgatói, köztük Szabó József.

Tanítványai közül kerültek ki a magyar geológia 19. századi aranykorának nagyjai, a hazai földtudományok megalapozói: Szabó József, Hantken Miksa, Zsigmond Vilmos, Böckh János, Pávai-Vajna Elek, Winkler Benő, Gesell Sándor, Cseh Lajos és Dionýz Štur. Mesterüknek nem voltak nyelvi gondjai, a szlovák és latin mellett német, francia és angol nyelven is kitűnően beszélt.

Pettkó János eredményes munkásságát Szlovákiában ma is tisztelik. Szülőfalujában halálának 75. évfordulóján a Dionýz Štur Földtani Intézet emléktáblát állított. A selmezbányai Paradicsomhegy Geo Parkjában a Vörös-tó és az Ottergrundi-tó közötti tanösvényen a selmezbányai híres professzorok tablóján Pettkó János képét (1. kép) is megtaláljuk. A Selmezbányától északnyugatra található geoteknológiai völgyben a Szabó-szikla alatt szlovák nyelvű emléktáblája látható (2. kép).

Pettkó János élete és munkássága ma is követendő példának és mintának szolgál, amely mindnyájunkat emlékeztet arra a hivatástudattal átitatott hozzáállásra, amivel mind az oktatás, mind a tudományos tevékenység során maradandót alkotott. Az elvetett mag kiváló tanítványai életében és munkásságában ugyancsak kimagasló értékeket teremtett.

IRODALOM

- Csáky Pál: Híres selmezbányai tanárok. Lilium Aurum. Dunaszerdahely, 2003. 137-138.
- Csiky Gábor: Pettkó János. Magyarok a Természetudományok és a Technika Történetében. Országos Műszaki Inf. Központ és Könyvtár. Budapest, 1992. p. 409.
- Mednyánszky Dénes: Pettkó János emlékezete. Akadémiai Értesítő, III. 8. 1892. 429-438.
- Pojják Tibor: Az ásvány-földtani tudományok oktatásának története Magyarországon. Bányászati Lapok, 97. 9. 1964. 638-644.
- Székeley Lajos: A Magyar Tudományos Akadémia elhunyt „bányász” tagjai. BKL Bányászat, 102. 1. 1969. 54-56.
- Vadász Elemér: Tudománytörténeti jegyzetek Pettkó Jánosról. Bányászati Lapok, 100. 9. 1967. 641-642.
- Vitalis György: A 19. században született magyar evangélikus földtudományi szakemberek élete és műve. Credo Evangélikus Műhely, 1-2. 2004. 16-18.
- Zsámboki László szerk.: A selmezbányai Bányászati és Erdészeti Akadémia oktatóinak rövid életrajza és szakirodalmi munkássága 1735-1918. Egyetemi Bibliográfia I. Nehézipari Műszaki Egyetem. Miskolc, 1983. 275-276.

Diplomaátadás a Miskolci Egyetemen

2012. június 22-én a Miskolci Egyetem ünnepi szenátus ülésén került sor a Műszaki Földtudományi, a Műszaki Anyagtudományi és a Gazdaságtudományi Karokon végzetek diplomaátadására.

A Műszaki Földtudományi Karon záróvizsgát tett 123 fő, oklevelet szerzett 93 fő. Az okleveleket dr. Patkó Gyula rektor és dr. Tihanyi László dékán adta át.

A Műszaki Anyagtudományi Karon záróvizsgát tett 40 fő,

oklevelet szerzett 21 fő. Az oklevelet dr. Patkó Gyula rektor és dr. Gácsi Zoltán dékán adta át.

A Gazdaságtudományi Karon okleveles közgazdász diplomát 70 fő, közgazdász oklevelet 40 fő, szakirányú diplomát 24 fő szerzett. Az okleveleket dr. Patkó Gyula rektor és dr. Kocziszky György dékán adta át.

Ezt követően több egyetemi kitüntetés, elismerés átadására került sor. Az ünnepi beszédet Kocziszky György tartotta, az ünnepi műsort a Bartók Béla Zeneművészeti Intézet növendékei adták.

Dr. Horn János

Életünk az energia 5.

Eltékozolt energiánk: a hulladék hő

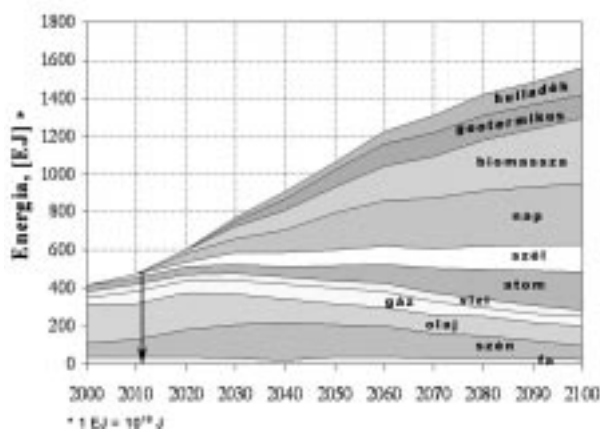
LIVO LÁSZLÓ okl. bányamérnök, geotermikus szakmérnök, ügyvezető, MARKETINFO Bt.

Korábban bemutatottuk, hogy mennyire alacsony – csupán néhány százalékos – összehatásfokkal használja fel az emberiség a gyors fogyásuk miatt egyre értékesebbé váló primer energiaforrásokat. Viszont az is a tények közé tartozik, hogy mind a felhasznált, mind a gyenge hatásfok miatt nem hasznosuló primer energia szándékainktól függetlenül előbb-utóbb teljes egészében hővé válik. Írásunkban azt vizsgáljuk, mi lesz, illetve mi lehetne e nagy mennyiségű hőenergia sorsa?

A természet szemszögéből a hulladék hő fogalma nem értelmezhető. Olyannyira nem, hogy a természet nem tesz különbséget a számunkra – emberek számára – hasznos, illetve nem hasznosuló hőenergia hatásai között. Csupán reagál rá, s ez a válasz számunkra nem minden esetben kellemes. A világegyetemben bármely történet energiát alakul át. S az átalakulások végső állomása minden esetben ugyanaz: hőenergia képződése. Az emberi technika hasznos (és haszontalan) folyamatai során hasonló a helyzet. A kérdést csupán úgy érdemes feltennünk, hogy létünk fenntartásához a felhasznált mennyiségű energiára egyáltalán szükségünk van-e?

Tisztában vagyunk vele, hogy minden cselekedetünk energiát emészt. Azzal már kevésbé törődünk, honnan származik, és milyen következményekkel jár az előállítás, szállítása. A lehetséges mutatók közül egyedül a forintban mért ára jut el szinte mindannyiunk tudatába. Az érem másik oldala, hogy a különböző energiaformák – közlekedési, villamos, fűtési, élelem, ivóvíz, ipari termékek stb. – előállításánál is energiát használunk fel. Évszázadok óta „jól bevált”, továbbfejlesztett, költségoptimalizált technológiákat alkalmazunk. Így a termék mellett kisebb – bár az esetek többségében inkább a kívánatosnál jóval nagyobb – mennyiségű hőenergia keletkezik és megveszendőbe. Amit nemes egyszerűséggel „hulladék hőnek” hívunk.

1. ábra: A világ energiafogyasztása (forrás: IEA)

Ha megvizsgáljuk a Földön élő, folyamatosan növekvő létszámú emberiség összes energiafogyasztásának eredő számértékét, összetételét és a várható növekedés ütemét, egy megállíthatatlannak tűnő folyamatot ismerünk meg (1. sz. ábra).

A diagram részleteit elemezve látjuk, hogy a 2011-es metszékben egy meredeken emelkedő igényről tartunk, melyet a fosszilis primer energiaforrások készletünk egyre kevésbé fedez. Kitermelésük csekély növekedése után, az időben előre haladva döntő szerephez olyan primer energiaforrások jutnak majd, melyek használatában ma az emberiség kellő tapasztalattal, technológiával és olcsó technikával sem rendelkezik.

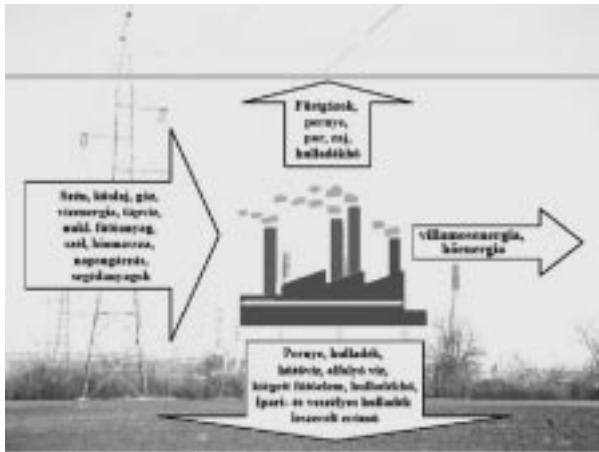
Gondolnánk, a kutatás gőzerővel folyik. A valóság azonban ennél sokkal prózaibb; nehezen tudjuk ugyanis eldönteni, mi a „gazdaságosabb”: a hagyományos primer energiaforrások energiataralmának magasabb hatásfokú kinyerésébe, vagy az „új” primer energiaforrások alkalmazás-technológiájába és eszközeibe fektetni. Sajnos egyelőre úgy tűnik, egyik sem a fenntarthatóságot szolgáló döntési változat. Az 1. ábra kitékinthető szerint ma még nem, de néhány éven belül már nagyon jól láthatóvá válik az energetikai zsákutca végén a fal, mivel ez az út továbbra is kényszerű és „felesleges” energiafelhasználást indukál a kívánatos takarékos helyett. Pl. unióknak energiatakarékosági célkitűzését akkor teljesíthetjük, ha az energiapazarlást már a primerenergia felhasználása során megszüntetjük, és azután mintegy ráadásaként jöhet a felhasználói vertikum megtakarítása. Ehhez azonban olyan új tüzelési, elgázosítási, gázbontási, áramfejlesztési, napenergia befogási és számos más technológia kifejlesztése és tömeges alkalmazása lenne szükséges, mely a mainál lényegesen magasabb hatásfokú, vagy alapelvei miatt jár érezhetően kisebb hulladék hő-kibocsátással.

Példaként jelen gyakorlatunkra a [4] összefoglaló adatsorát vehetjük. Eszerint a természetnek az emberiség által történő hőterhelése meredeken növekszik (1. ábra). Kérdés, mennyi ebből az „elengedhetetlenül” szükséges, és mennyi a felesleges? Sajnos a mai technika összességében nem tart még ott, hogy e két számérték legalábbis megközelítse egymást, a hasznosítatlan

hő – hulladékhő – mennyisége változóan, de általában jóval nagyobb.

Hogyan mérhető az emberi behatás a Földünket érő többi hőhatáshoz? A Nap 173000 TW hőteljesítménnyel folyamatosan bombáz bennünket, melynek egy része „itt marad”. A Föld mélyéből a felszín felé áramló hő pedig mintegy 5200 TW-ot tesz hozzá. Az 1. ábra szerint az emberi tevékenységé 2011-ben közel 1700 TW, és ennek négyszerese, kb. 6900 TW valószínűsíthető a XXII. évszázad kezdetére. Az összes, a földi klímát érő hőhatást az emberi tevékenységhez hasonlítva azt mondhatnánk, szinte elhanyagolható mértékben melegítjük a környezetünket ($<<0,1\%$). Azt viszont meggyőződéssel állíthatjuk, hogy a globális felmelegedéshez tevékenységünk is hozzájárul, aminek ismerve lehet az üvegházgázok fokozódó mennyisége mellett a hulladékhő-kibocsátásunk mértéke is.

Nézzük meg, e globálisan mérve csekély mennyiségű hulladékhőnek milyen hatásai vannak helyileg. Például ha valahol 1000 MW teljesítményű villamos erőművet építünk – legyen az bármennyire magas hatásfokú –, mai „tudományunk” szerint biztosak lehetünk benne, hogy környezeti hőmérsékletnövelő hatása télenyáron egyaránt több mint 100 km távolságban is mérhető (2. ábra). [2]

2. ábra: Az energiaátalakítás folyamata az erőművekben (Kádár Péter után)

Ugyanez történik városainkban mai közlekedési szokásaink – egyszemélyes „szabad” autózásunk – okán. Könnyen ellenőrizhetjük, hiszen egy 500 m hosszúságú közlekedési dugóban órákon keresztül álló legalább 20 MW összteljesítményű robbanómotoros járműtömeg óránként 7,2 GJ hőt fejleszt. Ha a sor lassan halad, a helyzet még rosszabb...

Térjünk át a repülésre. Erre [1] szerint pl. az Egyesült Királyságban mindenki naponta 33 kWh energiát fordít, ami a lakosság létszámára vetítve bődületesen nagy számot – 2,6 EJ hőt – jelent a Föld légtere számára évente. (Hazánk éves primerenergia-fogyasztásának több mint kétszeresét.) Repülőgépeink a légkörben 8-12 km magasan haladnak, mintegy fűtőtestként ontva magukból a hulladékhőt. (3. ábra) S a légifolyosóknak esélyük sincs „visszahúlni” eredeti – például az ózon-

egyensúlyt biztosító – hőmérsékletükre. Hiszen csupán Európa repülőtereiről óránként 22000 (huszonkettőezer!) utas- és teherszállító repülőgép száll fel. (A nem publikus katonai repülés ezt bizonytalannal fokozza.)

3. ábra: Légáramlás egy repülőgép mögött [1] (Fotó: NASA Langley Kutatóközpont)

A példákból már sejtjük, hogy a bemutatott hőhatások helyileg (lokálisan) okoznak problémát. Hiszen az erőmű a több km-es környezetét, a repülőgép a közlekedőterét melegíti. S ha ezek a helyek közel vannak egymáshoz, az a teljes érintett térben melegedést, és ezzel energiabevitelt, fizikai és kémiai változást okoz a számkra oly fontos levegőben, a magas légrétegekben, a vízben és így tovább.

Vizsgáljuk meg lehetőségeinket, mit tehetnénk a sok – elpocsékolt, fel nem használt – környezeti szennyezést okozó hulladékhővel.

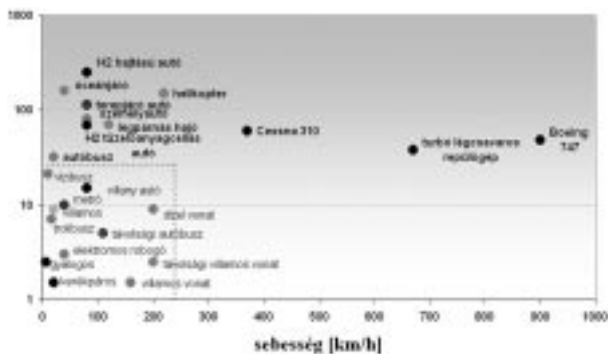
A legnagyobb energiaigényű tevékenységünket még nem is említettük. A fűtés ugyanis – földi méretekben – a mi éghajlati körülményeinktől a sarkok felé érdekes. Ennek fedezetére környezetünk kíméletére már feltaláltuk a passzív házat és a Napházat, mely a legjobb megoldásokat jelentheti. A régebbi építésű, ma még üzemelő épületeinket hőszigetelhetjük. Ami kézenfekvő lenne: villamos erőműveink hulladékhőjét távfűtésrel településeinken használhatnánk fel. Persze a jelenleg gyakorlott fosszilis atom és megújuló stb. villamos áram előállításának szokásaink, erőműveink centralizált elhelyezkedése miatt nem nagy eredményt érhetünk el. Viszont ha áttérnénk – ahol csak lehet – a helyi áramtermelésre, azzal a hulladékhő elhelyezését is jobban megoldhatnánk, a fűtés mellett mezőgazdasági és ipari alkalmazást „találva” számára. A siker érdekében meg kellene küzdenünk régebbi beidegződéseinkkel, új lehetőségeket, technológiákat, szervezési módokat kellene felkutatnunk, esetenként „bebetonozott” energetikai és energiagazdasági téziseket kellene elvetnünk, újraértékelnünk. Cserébe kapnánk, hogy a felmelegedés, üvegházhatás tőlünk függő mértéke valóban kézben tarthatóvá válna.

Térjünk vissza most személyi szabadságunk megtestesítőjéhez, a közlekedéshez. Szokásaink gyökeres

átalakítása nélkül a hulladékhő-kibocsátás jelentős csökkentése ezen a területen sem megy. A hagyományos autóiparban és a repülésben megközelítettük az alkalmazott technika fizikai határait. [1] Jelentős energiafogyasztás csökkenés a járt úton nem várható. Napjaink kutatási eredményeinek egy része nem hoz energiamegtakarítást, sőt -növekményt okozhat.

A ma ismert közlekedési lehetőségeket [1] alapján foglaltuk össze a 4. ábrán.

4. ábra: Közlekedésünk és energiaigénye (kWh/100 utaskm)

Ebből egyrészt az adott közlekedési eszköz energiafogyasztására és utazási idő igényére nyerhetünk információkat. Láthatjuk a szaggatott vonallal körbekerített területen a minimális energiaigényű – így a legkisebb hőkibocsátású – közlekedési módokat is.

Nem meglepő, hiszen naponta szembesülünk vele, hogy a villamos energia hajtotta közlekedési eszközök látszanak a jövő reménységének. Azonban a villamos energia előállítása során – ma még – a „hasznos” teljesítmény mellett jelentős mennyiségű hulladékhő és egyéb nem kívánt kibocsátás keletkezik (2. ábra). Talán mégsem ez a legjobb gondolat?

LIVO LÁSZLÓ 1977-ben szerzett oklevelet az NME Bányamérnöki Karán. 2009 óta geotermikus szakmérnök. Tanszéki mérnök, majd az MTA kutatómérnöke. A Nógrádi Szénbányák megszűnésekor annak Technikai Főmérnöke. 1990 óta mérnökirodát vezet.

Jó szerencsét! című kiállítás

Sajnos csak a kiállítás bezárása után, az Új Művészet 2012. júniusi számából értesülhettünk, hogy a 2B Galéria három azonos generációhoz tartozó művész alkotásait mutatta be:

Böröcz András dédapja Pécsen dolgozott bányásként, András az iskolai szüneteket nála töltötte.

Gerber Pál tatabányai születésű, édesapja volt a Tatabányai Szénbányák főgeológusa.

Kicsiny Balázs Nagybátonyban nőtt föl, édesapja volt a helyi művelődési ház, majd a salgótarjáni Bányamúzeum igazgatója.

Kiváló és érdekes anyagokat láthatott a látogató. A teljesség igénye nélkül Nagy T. Katalin *Alászállás a 2B aknába* c. írásából:

„Terv a bánya sakk-készlethez (Böröcz 1986, papír, tus) akár egy bányászlelmű tervvázlata is lehetett volna”

„Télapó a bányában” (Kicsiny, 1987, papír, szén, akvarell). A kép történetét a művész így fogalmazta meg: A

Nézzük meg, az energiamegtakarítás, a „felesleges” hőkibocsátás csökkentése mit hozhatna számunkra. Egyértelmű hatásokkal számolhatunk: a kevesebb primerenergia-felhasználás kisebb kitermelési volumet vagy nagyobb létszámú fogyasztót, a felhasználói energiatakarékosság jobb hatásfokú erőműveket, fűtőműveket, közlekedési eszközöket jelent a felhasználók számának növelhetősége és a környezet terhelésének szinten tartása mellett is. Új technológiák kutatásába fektetve elkerülhető a pénzügyi hanyatlás, hiszen azok elterjedésük alatt magas árszinten értékesíthetők. Csupán a helyes arányokat kell megtalálnunk.

Lehetőségeink ma is vannak. Például, ha a korábban említett, szinte korlátlanul érkező napenergiát, vagy a régebben alkalmazott, de mára elfeledett szénégázosítást használnánk villamos-, közlekedési- és hőenergia-termelésre, illetve ipari műanyagaink előállítására, talán jóval kevesebb hulladékhővel megúsztatnánk.

IRODALOM

- [1] David Jc. Mackay: Fenntartható energia – mellébeszélés nélkül (Vertis-Typtex Kiadó Bp. 2011)
- [2] Dr. Bobok Elemér – Dr. Navrátil László: Műszaki fizika II. (Miskolci Egyetemi Kiadó 1993)
- [3] Livo László: Életünk az energia (BKL 2008/6. szám)
- [4] Livo László: Életünk az energia 2. (BKL 2010/1. szám)
- [5] Livo László: Életünk az energia 3. (BKL 2011/4. szám)
- [6] Livo László: Életünk az energia 4. (BKL 2011/6. szám)
- [7] Dr. Kamarás Béla – Livo László: A klíma változásáért a CO₂-n kívül a H₂O is felelős (BKL 2011/6. szám)

’60-as évek közepén az a bányász szomszédunk halt meg a bányában, karácsony előtt két nappal, akit előtte Mikulásnak öltöztettek a ház lakói. A képen a bányász-télapó mint szellem tolja maga előtt a szénrel megrakott csillét.”

„Egy könyvszekrény szén” (Gerber, 2012, tus, papír) üvegajtós bútordarabjának előképét Az olvasó bányász egyik csőlátomásos fotóján fedezhetjük fel.”

A kiállítás azért is érdekes volt, mert az alkotások mellett családi relikviákat is kiállítottak (pl.: Gerber Pál édesapjának bányász egyenruhája, bányász csákányok, bányászlámpa, Böröcz dédapja által készített kanári-kalitka).

A kiállításról a MŰÉRTŐ 2012. áprilisi számában is olvashatunk.

A kiállított művek listáját a 2B Galéria vezetőjétől lehet megkérni (és esetleg megvásárlási igényt jelezni): 2bgaléria@gmail.com

Dr. Horn János

Miszt- és Láposbánya bányászata

RÉTHY KÁROLY okl. geológus (Budapest)

A cikk a Nagybánya közelében lévő Misztbánya és Láposbánya ércbányászatának és -feldolgozásának történeti áttekintését adja a kezdetektől a közelmúltban történt befejezéséig. A szerző irodalmi kutatások alapján részletes adatokkal szolgál.

A kezdetek

Miszt- és Láposbánya bányaterülete Nagybányától (Baia Mare, Románia) kb. 15 km-re nyugatra, a Borpatak- és a Sikárló-völgy között terül el, ahol több mint negyven kitermelhető ércet ismert. A Miszti-völgyben található Misztbánya v. Mistburg (Nistru) település, melynek neve az ismeretlen eredetű Miszt v. Mysuch folyónévből ered (1231), valamint a Sárga- és a Tüzesi-völgyek találkozásánál fekvő Láposbánya v. Werken-dorf (Baipa), egykor a történelmi Magyarország egyik ásványkincsekben leggazdagabb területéhez tartoztak, és ősidők óta a bányászatról nevezetesek. Ahol a hidrotermális (epi- és mezotermális) eredetű ércetekben igen ritka ásványokkal is találkozhatunk, mint: a hessit, petzít, szilvanit, altaít, akantit, diszkrazit, freibergit, stefanit és a xantokon [5, 12].

Az itteni hegyek közötti régi horpákból, bányamunkálatokból és az előkerült leletekből arra lehet következtetni, annak ellenére, hogy Nagybánya környéke kívül esett a rómaiak által elfoglalt területet határoló límes vonalán, a szabad rómaiak – talán az itteni lakosság egyetértésével – Miszt- és Láposbányán is folytattak bányászati tevékenységet. A honfoglalást követő évtizedekben a magyarok és a betelepített németek kezdtek el aranyat, ezüstöt, majd ólmot, cinket és rézet bányászni.

A II. András idejéből (1216-1231) származó dokumentumokban már más nevek mellett a Misztot (misztbányai) patak neve is szerepelt [9]. Az 1280 utáni okmányokban Iloba és Sikárló nevei mellett Lapus néven Láposbánya nevét is említik, amit Károly Róbert király 1329-ben adományként Asszonypataka (Nagybánya) városának adományozott. A pápai tizedszedők 1332-es lajstromában pedig, amikor már ismert volt, hogy Láposbányán a Tarnicza-hegyekben, a Sárgapatak-völgyében és a Szt. György-völgyében aranyban és ezüstben gazdag ércet termeltek ki, azt írták: „A Tarnicza-hegyekben gazdag aranyerek vannak”.

Ezt a területet 1442-ben a színérváraljai Morócz-uraldomhoz csatolták, s 1475-ben adományként a Bélteki-család kapta meg, majd a Báthoryak örökölték, akik Herberstein Feliciánnak adták bérbe. Jól kimutatható, hogy 1490-től Misztbánya lakossága már az Aranykorona, a Szófia, a Kisasszony, József, Arthur, valamint az Ethel-Karolina bányákból kitermelt aranyból élt.

A 16-19. század

Szatmár vármegye 1518-as kőbányái nyilvántartásában Misztbánya már a mai nevéen szerepelt. A nagybányai levéltári adatok szerint pedig Láposbánya 1579-ben Laposfodina, 1594-ben Lapos Bania néven volt ismert. Itt 1648-ig a Szt. György-völgyben található Nigra Fodinához, (1612, 1620) vagy Fekete-bányához (más néven Fekete Szt. György-bányához), ahol főleg ezüstérc kitermelése folyt, több zúzda és kohó is tartozott. A nagybányai levéltári iratok a 16-17. századból több láposbányai bánya tulajdonosának és bérlőjének a nevét is említik. 1579-ben a láposbányai fejedelmi bánya gondnoka Krakker Georgius volt. Fekete-bánya pedig néhány évig nem állt kitermelés alatt, de 1614-ben Lisibona Gellért újból kinyitatta, majd átadta a Herberstein családnak, s 1620-ban a bérletet a város vette át, amit 1622-ben három évre meghosszabbítottak. Utána 1634-ig Herberstein Friedrich és Sigismund voltak a bérlők, 1640-41-ből Stadt Joannes és Városi Johannes Litteratus, 1644-ben Flak Joannes, 1646-ban pedig Petri Stephanus gondnok neve szerepel az itteni bányák nevei mellett. A levéltári iratok 1650-51-es évekből Proczner Bálint, Vasmező Bálint Deák és Flak Joannes bányatulajdonosok neveit említik. Fekete-bánya 1674-ben újból nem állt művelés alatt, mivel hivatalos jelentések szerint vízzel volt elöntve [1]. Ezekben az években (1660, 1687) Tollius Jacopus németalföldi tudós járt Nagybánya vidékén, aki Fekete-bányáról (Schwarze Berchwerk) az arany és ezüst jelenlétét említette. 1690-től Posch Georgius volt a láposbányai bányák felügyelője [1]. A szatmári béke után (1711) Láposbányát gróf Károlyi Sándor kapta meg. De az 1717-es tatárjárást követő években ezekről a bányákról elég kevés adat maradt fenn. Azt azonban tudjuk, hogy 1717-ben a város Láposbánya határában a „Kis Misztfolyó” nevű bányát vette művelés alá, ahova két felügyelőt nevezett ki, Sepsi Sámuel és Debreceni Nagy Jánost, 1726-ban pedig megvette a Torkos- és a Lauzbánya felét [3]. 1770-ben pedig Born Ignác számolt be Miszt-, Lápos- és Fekete-bánya bányáiról. Aki arról írt, hogy itt aranyat, ezüstöt szolgáltató ólombányák találhatóak, és arról, hogy Misztbánya rézet is szolgáltat. Az aranyban gazdag rézérc korai felszíni és felszín közeli kitermelésének nyomai még ma is jól láthatók. Az is is-

mert, hogy az első magyarországi népszámláláskor (1784-87) Miszt- és Láposbánya, valamint Misztótfalu települések és a hozzájuk tartozó területek, s ezzel az ott található bányák gróf Károlyi Antal tulajdonában voltak. Egy 1788-ban készült térkép és az 1793-ból fennmaradt iratok azt igazolják, hogy Misztbányán a Nepomuk-bányában ekkor már három szinten folyt az aranyban gazdag rézérc kitermelése. Ám ezen nem lehet csodálkozni, hiszen a későbbi vizsgálatok kimutatták, hogy az itteni pirit 4-5 g/t aranyat és 28 g/t ezüstöt, a kalkopirit pedig 5 g/t aranyat és 133 g/t ezüstöt tartalmazott. 1817-ben Zipser Christian Andreas, majd 1862-ben Cotta Bernhard von és Fellenberg Edmund von tettek említést Fekete-bányáról és az itt előforduló ásványokról.

A Göttman Károly nagybányai bányamérnök által 1840-ben és 1846-ban készített térképen Misztbánya térségében három koncessziós terület volt bejegyezve:

- A Handalkő vulkáni kürtőtől északra a Szófia, az Adolf, István és Mária Hilf telérekkel,
- Az Aranykorona a Laurenciu, Anna, Péter-Pál, Alsó-Antal és a Flórián telércsoport,
- A Karolina-Ethel, ahol aranyércet termeltek (a Bethlen-család tulajdonában).

Azonban az első területről nem említi Zsidoviát, Baltost és Szentháromságot, a harmadik területen pedig szintén kimaradt több kisebb kitermelőhely, úgymint: Mihály, ami 1802-től van művelés alatt, valamint Ferencz, Terézia, Maximilian, Salvador és a Sárga-patak völgyéből János [10], továbbá a Máté, István, Ferdinand és Magdaléna magánvállalkozásban működő bányák [8]. Ezért arra gondolunk, ezeket a bányákat a későbbi években nyitották meg.

A Kisasszony-völgyben, a Misztbánya-Handal néven említett településen 1843-ban alakult meg a „Kisasszony-bánya Rt.”. Az 1854-ben létesült nagybányai bányakapitányság irataiból már sokkal többet is megtudhatunk az itt működő bányákról. Az 1875. évi képviselőházi napló VIII. kötetéből pedig azt tudhatjuk meg, hogy Boros Bálint képviselő beadványához, amelyben a közigazgatási székhely Nagykárolyból Szatmárnémetibe való áthelyezését kérte, más települések mellett Misztbánya is csatlakozott.

1882-ben Tóth Mike tett említést néhány itt található ásványról. Majd 1894-ben, amikor a Fekete Szt. György-bánya évi ezüsttermelése 179,069 kg volt, Szellemly Géza írt részletes tanulmányt az itteni bányákról, ércestekről és ezüstben gazdag ásványokról.

Abban az időben már a környék több bányájában folyt arany- és ezüstérc-kitermelés:

- az Ulmasza-völgyben a Három-Király, a Fekete Kisasszony és a Fekete Ulmasza Júliána bányatársulatok termeltek,
- a Limpede-völgyében a Márton bányatársulat fenntartási munkálatokat végzett [6],
- az eruptív és üledékes kőzetek határán húzódó közeli Tüzesi (Tyuzoşa) főtélereken feltárási és felszínközeli kitermelési munkálatok folytak,
- a Szeketura-hegységben a Márton, Ilona, Könyörülj Isten és a Szt. Háromság bányákban, valamint a Kohl-

patak völgyében is voltak kutatási és kitermelési munkálatok [10].

1890 környékén a láposbányai bányákban már 225 bányász dolgozott [4]. A Kapitány-patak völgyében is folyt kitermelés, ahol a Mihály és Nepomuk telérek voltak aranyban gazdagok [10]. 1895-ben Szokol Pál számolt be részletesen a Fekete Szt. György-bánya telércsoportról, ahol tíz ÉK-DNy fekvésű párhuzamos ércetest ismert, valamint az ott található ásványokról [11]. 1899-ben Böckh János és Gessel Sándor szintén beszámoltak a Fekete Szt. György-, az Ulmasza- és a Limpede-völgyek bányáiról [2].

A 20. század

A 19. század végén és a 20. század elején Miszt- és Láposbányán több aranyat, ezüstöt és más fémeket kitermelő magán bányatársulat (*a továbbiakban bt.*) működött. Ilyenek voltak 1898-ban a gróf Bethlen Sándor, a Vajai Sándor, a Mihály bt., továbbá az Alsó- és Felső Kisasszony bt. tulajdonában lévő magánbányák. Az utóbbinak Tersánszky Jakab, Tersánszky József író apja volt az igazgatója, majd 1900-08 között Ketney Mihály, aki a borpataki Pokol-féle bányák igazgatója is volt. De ide sorolható még a Karolina bt., valamint a Némethegy Erzsébet bt., amelynek igazgatója 1898-ban és 1900-ban Tersánszky Jakab volt, aki 1900-tól az Ethel-bánya igazgatója, majd tulajdonosa lett. 1898-ban kitermelés alatt volt még a Sárga-bánya, a Thyrsa Szt. Mihály-bánya, a Márton bt., valamint Limpegyén a Pokol Elek igazgatta Tárnicza Szt. János-bánya és az általa képviselt Zsigmond-bánya. 1900-ban kitermelés alatt állt még az Istensegíts bt., a Szt. Ferencz bt., a János Evangélista és Szt. Pál Apostol bt., valamint a Fábrián Sándor-féle bánya. Azonban Limpegyén a Márton bt. ekkor már beosztotta tevékenységét [7].

A 20. század elején, pontosabban 1905-ben, Misztbányán az András, Ethel, Istensegíts, Szt. Ferencz és a Kisasszony bt.-ok, valamint a Magyar Horganymű és Ércbánya-társulat bányái voltak művelés alatt, mely utóbbi tulajdonosa a porosz-sziléziai Henckel von Donnersmark család (Arthur, Hugo és Lazy), igazgatója pedig Schulz Udo volt. Láposbányán a Fábrián Sándor-bánya, a Karolina bt., Sándor bt., Zsigmond bt. és a Paulai-féle Sárga-bánya, valamint a francia „Société de Mihály” tulajdonában lévő Szt. Mihály bt. működött.

Később Miszt- és Láposbánya bányáinak legfőbb birtokosa már a királyi kincstár és Nagybánya város volt, de néhány magánbánya is üzemelt.

1910-ben és 1913-ban Misztbányán kitermelés alatt állt gróf Bethlen Sándor bányája, az Ethel-bánya, valamint az Aranykorona bt., a Szt. Mihály bt., az Istensegíts bt. és Virág András bányái. Bertalan Miklós bányamérnök igazgatása alatt működött a Szt. Ferencz-bánya, a Ketney Mihály igazgatása alatt az Alsó- és Felső-Kisasszony bt., ahol polimetallikus ércet termeltek ki. Továbbá a Magyar Horganymű és Ércbánya-társulat bányája.

Láposbányán a Szt. Demeter bt., a Némethegy Erzsébet bt., a Sándor-bánya, a Zsigmond-bánya és a

Fekete Szt. György-bánya – igazgatója ekkor Farkas Jenő –, Tárniczán az Aranyházú Szt. János és Nepomuk János-bánya volt művelés alatt [7]. Ebben az időben, Tersánszky Jakab igazgatásával ezüstben gazdag ércet tártak még fel a Fekete Kisasszony-bányában, valamint a Fekete Ulmasza Júliána-bányában és a Limpedeavölgyben a Márton-bányában [2, 7]. Misztmogyoróson a Borpataki Szt. Antal bt., a Kosztén György-féle arany-ezüst bánya, és Misztótfalunál a Dorottyá bt. üzemelt.

1913-tól már a Thyrza Szt. Mihály-bánya mellett a Karolina, az Istensegítség és a Paulai-féle Sárga-bánya is a párizsi székhelyű Francia Aranybánya-társulat, a „Société Française d'or de Láposbánya” tulajdonában volt, amelynek bányagondnoka P. Paquet bányamérnök volt [7]. Láposbányán a Fekete Szt. György-bányában, az ezüst alacsony ára és egyéb indokok miatt, 1915-ben már nem folyt kitermelés, csak egyik részlege, a Pince-bánya működött, ahol egy antimonban gazdag, a többi ércetestet diagonálisan átszelő teléren folytak kutatómunkálatok. Ilyen irányú kisebb munkálatokat 1984-ben is végeztek ezen az É-D fekvésű antimonit ércesten.

Miszt- és Láposbánya területéről 1916-29 között Pálffy Mór készítette a legjelentősebb feljegyzéseket, aki ezen a területen felbecsülhetetlen értékű földtani kutatásokat végzett. Ebben az időben, mivel Magyarországnak a háború miatt több rézre volt szüksége, Pálffy Mór javaslatára 1917-től Misztbányán újra elkezdték a réz-érc-kitermelést.

Ez a terület 1918 végén Romániához került, és 1922-ben Misztbányán a Kisasszony-bányát bezárták, amit 1930-ban nyitott újra a Weiser-család tulajdonában lévő „Phoenix Rt.”. 1930 után Láposbányán a Francia Aranybánya-társulat kollektív flotálásra ércelőkészítő üzem épített. 1940 után Király István bányamérnök javaslatára pedig, aki 1935-43 között a Francia Aranybánya-társulat igazgatója volt, a Ganz-féle cellák beépítésével az ércek kollektív flotálásáról szelektív flotálására tértek át.

A második bécsi döntés után (1940), miután a terület ismét visszakerült Magyarországhoz, az Államkincstár a Weiser-családtól megvásárolta a Phoenix Rt. (Hungária Rt.) Vegyi- és Kohóműveket, amelynek 100%-os tulajdona volt a nagybányai Ólom- és Cinkbánya Rt.-ben, így a misztbányai Kisasszony-völgyben található József-, Kisasszony- és Arthur-bányák, ahol ekkor aranytartalmú polimetallikus (ólom, cink) és rézérc kitermelése folyt, a Magyar Államkincstár tulajdonába kerültek. Láposbányán a Sárga- és a Szt. Mihály-bányát továbbra is a Francia Aranybánya-társulat művelte.

A II. világháborút követő években, amikor a területet újból Romániához csatolták, a bányászati tevékenység folytatásáról határoztak. Az 1948-as államosítás után Miszt- és Láposbánya térségében nagyszabású földtani kutatómunka kezdődött az ismert ércestek mélységi továbbkutatására, ill. és új ércestek felkutatására. Ez az itteni bányászati tevékenység és érc-kitermelés folyamatos növekedéséhez vezetett. Az ötvenes évek elején (1950-54) a misztbányai érc-kitermelő vállalat (E. M. Nistru) bányáiban főleg politikai elítéltek dolgoztak.

Az '50-es évek végére csökkent a kitermelhető ércestek fém tartalma, így újabb feltáró munkálatokkal addig kevésbé ismert vagy ismeretlen ércesteket nyitottak meg. Így kerültek a Szófia mellett megnyitásra és kitermelésre a '60-as évek elejéig a „Május 9” bányánál az 1-15 m vastag 3, 5, 6, 7 és 9-es polimetallikus ércestek. Ezekben az években „Június 11” bányánál is megnyitották és kitermelés alá vették a rézércben gazdag Nepomuk telércsoport alsó szintjeit, és a rézérc feldolgozására flotálóüzemet építettek Misztbányán.

A polimetallikus zónában 0,9-5,4 g/t Au-, 64,6-649,0 g/t Ag-, 1,38-23,82% Pb- és 2,34-22,10% Zn-tartalmú ércestek álltak kitermelés alatt. De ezek közül egyes telérek, mint a 143 és 144 számúak északi részein, az arany mennyisége a 40-1000 g/t-t is elérte. Ahol az arzén, arzenopirit nagyobb mennyiségben volt jelen (pl. a 130-as telér), az arany kinyerése igen körülményessé vált. A kitermelt ércet a '70-es évek közepéig a láposbányai, majd a nagybányai flotálómű dolgozta fel. Az aranyban gazdag Ethel és Mihály telérek, ahol a felszín közelében az arany 5-40 g/t mennyiségben volt jelen, a mélyben fokozatosan polimetallikus jelleget kaptak, így csak a '60-as évek elejéig voltak kitermelés alatt. Ezekben az években a Tüzesi-bánya polimetallikus jellegű ércestnek a mélységi kutatása is folyamatban volt, majd a 80-as évek elején itt is elkezdődött az érc-kitermelés.

1997-ben Romániában elhatározták, hogy az ország területén található gazdaságtalan bányákat bezárják, környezetüket pedig rekultiválják. Így a Nagybánya környéki bányák, a misztbányai érc-kitermelő vállalat (E. M. Nistru) körzetéhez tartozó „Május 9” és „Június 11”, valamint a Láposbányán található „Tüzesi” bánya is erre a sorsra jutott. Mivel Miszt- és Láposbánya, valamint a környező települések lakossága évszázadok óta a bányászatból élt, az itteni bányák bezárásával nem csupán egy évezredes tevékenység szűnt meg, de ezek a régi települések is az enyészet útjára léptek.

IRODALOM

- [1] Balogh B. & Oszóczy K.: Bányászat és pénzverés a Gutin alatt. Miskolc-Rudabánya, 2001
- [2] Böckh J. & Gessel S.: A magyar korona országainak területén művelésben és feltárásban lévő nemesfém, érc, vaskó és egyéb értékesíthető ásványok előfordulási helyei. MKFI évi jel., Budapest, 1898. p. 15-16.
- [3] Borovszky S.: Magyarország vármegyéi és városai. Szatmár vármegye
- [4] Faller J.: Jó szerencsét! Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1971, 1975
- [5] Földtani Közlöny. 1886, 1892
- [6] Gessel S.: A nagybányai ércbánya-terület bányageológiai felvétele. A MKFI évi jelentése 1890-ről. Budapest, 1891. p. 137-161.
- [7] Magyar Bányakalauz – Ungarisches Montan-Handbuch – 4, 5, 8, évf., 1896, 1900, 1910
- [8] Pálffy M.: Illobabánya, Misztbánya és Láposbánya geológiai viszonyai. MKFI évi jel. 1916-ról, 1917. 434-49.
- [9] Schönherr Gy.: Nagybánya monográfiájának első fejezete. Nagybánya, 1910

- [10] *Szellemy G.*: Nagybányának és vidékének fémhányászata. OMBKE, Nagybánya, 1894. p. 46.
- [11] *Szokol P.*: A feketebányai telérek. BKL, Budapest, 1886. p. 105-107, 123-125.

- [12] *Tökody L.*: Proustit és xantokon Baia Lapușului – Láposbányáról (Románia). MNM Természettudományos Évkönyve, Budapest, 1953. p. 27-32.

RÉTHY KÁROLY 1935-ben született Margittán (Marghita, Románia). 1963-ban szerzett kutató-geológusi diplomát a Kolozsvári Tudományegyetemen, 1969-ben közgazdasági szakvizgát tett. 1963-tól Mízt- és Láposbányán volt geológus, 1967-1986-ig főmérnöki beosztásban. A kolozsvári és a bukaresti egyetemek, valamint a nagybányai főiskola megbízásából egyetemisták nyári gyakorlatait vezette, ill. diplomamunkáik tudományos irányítója volt. Több könyv, tudományos és ismeretterjesztő cikk szerzője, társszerzője.

118 éves a „Jó szerencsét” köszöntés

A Bányászati és Kohászati Lapok XXVII. évfolyam 8. számában (1894. április 15.) jelent meg az OMBKE választmányának 1894. április 7-ei, felolvasással összekötött rendes gyűlésének jegyzőkönyve, melynek 11. pontja az alábbiakat rögzítette: „Árkossy Béla a bányászköszöntésre vonatkozó ama kérdését terjeszti a választmányi gyűlés elé, hogy a német „Glück auf” köszöntést a legmagyarosabban mi módon lehetne kifejezni. Többek hozzászólása után Péch Antal tiszteletbeli tag a „Jó szerencsét” köszöntésformát tartván a legmagyarosabban hangzónak, ezt ajánlja elfogadásra – általánosan elfogadtatik.” A Bányaiipari Dolgozók Szakszervezete (BDSZ) és az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület (OMBKE) a centenáriumi (1994) óta ez alkalomból évente emlékülést tart a várpalotai Jó szerencsét Művelődési Központban. 2012-ben erre április 4-én került sor.

A Bányászhimnusz elhangzása után a Faller Jenő Szakközépiskola és Szakképző Intézet tanulói igen színvonalas kultúrprogramot adtak (felkészítő tanárok: Reiff Mónika és Sándor Zsuzsa), majd *dr. Tamaga Ferenc*, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal (MBFH) elnökhelyettese „A hazai ásványi nyersanyagkutatás és -kitermelés jövőbeni lehetőségei és esélyei” címen tartott előadást. Az előadás kitért a Nemzeti Energiatérképben meghatározott energiahordozó ásványi nyersanyagok készletgazdálkodási és -hasznosítási Cselekvési Terv koncepciójára és tartalmi követelményeire. A bányászati koncessziós pályázati kiírások előkészületének a helyzetét ismertetve a résztvevők azt is megtudhatták, hogy a közeljövőben geotermikus energia és szénhidrogének kutatására és kitermelésére koncessziós eljárásban milyen területeken lesz lehetőségük az érdeklődő vállalkozásoknak. A hazai ásványgyógyászat részletes bemutatása után a hazai természeti erőforrások kitermelésének a műszaki-gazdasági szempontú elemzése is elhangzott, ezek alapján a résztvevők megismerhették a hazai nyersanyagkutatás és -kitermelés jövőbeni lehetőségeit és esélyeit.

A résztvevők idén is megtöltötték a termet

Ezt követően – mint korábban is mindig – az aulában lévő emléktáblánál került sor az ünnepi megemlékezésre és a koszorúzásra.

Az ünnepi beszédet *dr. Fancsik Tamás*, a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet (MFGI) igazgatója tartotta. Beszédében bemutatta a Magyar Állami Földtani Intézet és a Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézet összeolvadásával létrejött intézetet, melynek egyik fő feladata a bányászat hátterének biztosítása. Fontos, hogy ez a szakma – még inkább hivatás – újra éljen és új irányokba fejlődjön, hogy biztonságának megteremtésével a magyar ásványgyógyászat feltárása és kitermelése újra lehetővé váljon. Az új intézet másik igen lényeges feladata, hogy közreműködjön a „Nemzeti energiateremtési stratégia 2030” megvalósításában. Az energiahatékonyság távlati új lehetőségeket teremtenek mind a földtan, mind a geofizika és a bányászat számára, és ezekkel a lehetőségekkel élni kell.

Ezt követően koszorút helyeztek el:

Polgárdi Imre, a Veszprém Megyei Közgyűlés alelnöke és *Talabér Márta* országgyűlési képviselő, Várpalota polgármestere,

Jászai Sándor, a MBFH elnöke és *dr. Tamaga Ferenc* elnökhelyettes,

Dr. Fancsik Tamás, a MFGI igazgatója,

Székel Jenő és *Vásas Mihály*, a BDSZ Országos Elnökség és a Tanács tagjai,

Dr. Gagyai Pálffy András, az OMBKE ügyvezető igazgatója és *dr. Havelda Tamás* választmányi tag,

Dr. Baksa Csaba, a Magyarhoni Földtani Társulat elnöke, *Cserny Tibor* főtitkár és *Krivánné Horváth Ágnes* ügyvezető igazgató,

Kovács Balázs, Bóna Kovács Károlynak, az emléktábla alkotójának gyermeke,

Huszár József, a Bányász Hagyományok Ápolásáért Egyesület (Várpalota) exelnöke és *dr. Buzási István* elnök,

Gimovfky Máté és *Domonkos Balázs*, a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar és Műszaki Anyagtudományi Kar valétaelnökei,

Mészáros András, a Faller Jenő Szakközépiskola és Szakképző Intézet szakoktatója,

Hargittai László, a Bányász Nyugdíjas Szakszervezet elnöke és *Glass Márta*, a Bányász Nyugdíjas Klub vezető helyettese,

Krausz Anna, *Schmidt László*, *Egyed László*, a Rákóczi Baráti Kör képviselői,

Horváthné dr. Csomó Orsolya, a Szindbád Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója.

Ezt követően az állófogadásnál a pohárköszöntőt *Polgárdi Imre*, a Veszprém Megyei Közgyűlés alelnöke tartotta. Az állófogadás kiváló alkalom volt arra is, hogy rég nem látott kollégák eszmét cserélhettek. A zárógondolat idén is, mint korábban minden alkalommal, a „Jövőre Veled Ugyanitt” volt.

Dr. Horn János

Interjú Várhelyi Rezsővel, a KÖBAL nyugalmazott igazgatójával, az OMBKE tiszteleti tagjával

Várhelyi Rezső okleveles gépészmérnök 1924-ben Temesváron született. Temesváron és Budapesten tanult, a középiskola utolsó két évét az Arpád Gimnáziumban végezte, ott érettségizett, majd a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen okleveles gépészmérnöki diplomát szerzett. 1950-től 1955-ig a Magyar Alumínium- és Könnyűfémipari Kutató Intézetben beosztott kutatói feladatokat látott el. 1969-ig a Kőbányai Könnyűfémű főmérnöke, illetve műszaki igazgatóhelyettese, majd 1986-ban történt nyugállományba vonulásáig annak igazgatója volt. Közben 1974-ben és 1975-ben a Magyar Alumíniumipari Trösztnél a termelési vezérigazgató-helyettesi munkakört látta el. 2012 júniusában Molnár István beszélgetett vele.

– Mikor és hogyan kerültél kapcsolatba az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesülettel?

– Amikor az abszolutóriumom megvolt a Műegyetemen, azt követően alkalmaztak a Mechanikai Technológiai Tanszéken, melynek gépműhelyében voltam tervező, szerkesztő. Másodállásban pedig a Magyar Alumínium- és Könnyűfémipari Kutató Intézetben dolgoztam, és annak osztályvezetője, dr. Domony András úr hívott az egyesületbe 1948-ban.

– Amikor beléptél az egyesületbe, mit tudtál az egyesületről? Volt ismereted arról, hogy az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület milyen egyesület, mivel foglalkozik, milyen hagyományai vannak?

– Úgy érzem, szerencsés ember voltam, hogy bekerültem az egyesületbe. A Lónyai utcában volt akkor az egyesület székháza, ahol rendszeresen összegyűltek az akkori idők „nagy öregjei”, és én fiatal, végzős mérnökként ott lehettem mellettük, hallhattam a vitáikat, észrevételeiket, hallhattam az egyesületi munkával kapcsolatos tevékenységüket. Egy olyan környezetbe csöppenem bele, ami az életem meghatározója lett, hiszen ott ismertem meg azokat a magaviseleti elvárásokat, azokat a gondolatokat, amivel az akkori bányász-kohász egyesület vezetősége rendelkezett. Ez egy életre szóló iskola volt, ami tulajdonképpen a sorsnak köszönhető, illetve Domony Andrásnak, aki engem oda elvitt.

– Mennyire volt a bányász-kohász egyesület az ötvenes években politikamentes, vagy a politika beleszólt az egyesület életébe?

– Ismereteim és visszaemlékezésem szerint politikáról sosem volt szó abban az értelemben, hogy melyik párt mit tesz. Ez fel sem merült a beszélgetésekben, véleménycserékben. A bányász-kohász hagyományok beépülése, gondozása, a különböző szakmai gondolatok, a legkülönbözőbb területekről felmerülő műszaki problémák vitája, megbeszélése folyt. Semmiféle politikai dolog nem volt.

– Amikor odakerültél, milyen feladatokat, megbízásokat kaptál? Azt tudjuk, hogy a későbbiekben nagyon komoly funkciókat töltöttél be az egyesületben.

– Ott semmiféle feladatot nem kaptam. Nagy megtiszteltetés és öröm volt számomra, hogy egyáltalán ott lehettem.

– 1972-től 1985-ig a Fémkohászati Szakosztály elnöke voltál, és mint a szakosztály elnöke, számos konferencia rendezését kezdeményezted, illetve részt vettél azokon. Hallhatnánk valamit az alumínium konferenciákról és a pigment szimpóziumokról?

– Ezt nagyon fontos területnek éreztem, és úgy is kezelttem. Alkalmam volt öt nemzetközi alumínium konferenciát (1955, 1963, 1972, 1978, 1985) rendezni, mint főrendező, majd később négy nemzetközi pigment szimpózium (1976, 1982, 1986, 1990) rendezését is megszerveztem, természetesen segítőkkel, munkatársaim közreműködésével.

– Ez akkor nagyon fontos volt, mivel egyfajta kapcsolatteremtést tett lehetővé a nyugati országok szakértőivel.

– Igen, az akkori helyzetnek megfelelően tulajdonképpen ezek a konferenciák voltak azok a kitörési pontok, azok a súlypontok, amikor nemzetközivé vált az egyesület, illetve a tevékenység. Ha visszaemlékszem a résztvevőkre, a környező országok mindegyike képviseltette magát. Alig volt olyan európai ország, amelynek képviselője ne jött volna el. A tengerentúlról az Egyesült Államokból, Kanadából az összes nagy cég képviselője minden alkalommal eljött, ez széles körű személyes kapcsolat lehetőségét teremtette meg. Az akkori világban ez volt az egyetlen olyan lehetőség, amely nemzetközi kapcsolatokat teremtett.

– Ha ki kellene emelni a konferenciák közül egyet, melyik a legemlékezetesebb számodra?

– Tulajdonképpen az első alumínium konferencia. A Fémipari Kutató Intézetben, illetve annak területén rendeztük meg a Konferenciát és a kiállítást. Meglátogatott minket Vas Zoltán is, aki nem értette, hogy minek van a „Jó szerencsét” szólás? Én elmondtam neki, hogy ez egy bányász hagyomány, amit a bányász-kohász egyesület is magáévá tett, mely tevékenységének középpontjában tulajdonképpen az emberek állnak, a bányászok-kohászok, bár én kilógtam a sorból, mert gépészmérnöki oklevéllel rendelkezem. Nagy megtiszteltetés, hogy a bányászok-kohászok engem befogadtak, és elismerték azt a tevékenységet, amit a fémkohászati vonalon, az alumíniumfólia-gyártás területén végeztem.

– **Mikor és hogyan sikerült eljutnod először Selmecebányára, a bányász-kohász egyesület megalakulásának helyszínére?**

– Selmecebányával jó kapcsolatot építettünk ki, első sorban az ottani tanácsi szervekkel, egyetemmel, melynek köszönhetően meghívtak a selmeczi napokra. Az egészségi állapotom akkor még lehetővé tette, hogy utazzak és részt vegyek ezeken. Több éven át minden alkalommal jelen voltam a rendezvényeken, természetesen úgy is, mint a szakosztály elnöke, majd később az egyesület alelnöke.

– **Úgy tudom, Selmecebányán élő magyar kollegákkal nagyon jó kapcsolat alakult ki.**

– Igen. A Selmecebányán élő magyarok nagyon szorosan kötődtek a helyi szokásokhoz, és mindenben részt vettek. Mi, akik nagyobb csoporttal vettünk részt a selmecebányai napokon, természetesen a szakosztályokon, összejöveteleken, szoros baráti, emberi kapcsolatba kerültünk velük.

– **Tudom, hogy éveken keresztül – a '70-es, '80-as években – egyik szervezője voltál a selmecebányai professzorsírok ápolásának.**

– Tulajdonképpen Török Bobi és Szalai Jenő volt a két fő régi ember, jó barát, akik révén kialakult az a gyakorlat, hogy minden évben elmentünk Selmecebányára a professzorok sírjainak ápolására, a síroknak a fenntartására, megkoszorúzására, rendben tartására. Ez kialakult gyakorlattá vált, és mi hárman mindig ott voltunk ezeken a hagyománytiszteelő eseményeken. A székesfehérváriak jeleskedtek még nagyjaink sírjának ápolásában.

– **Én az egyesületbe még az egyetemen, 1966-ban léptem be, de gyakorlatilag általad jutottam a közvetlen közelébe. Te szoltál nekem, hogy szívesen vennéd, ha ifjúsági felelősként segíteném az egyesületet. Tudom, hogy nagyon sokan hasonlóan kerültek be az egyesületbe. Sokakkal megszeretteted az egyesületet.**

– Tulajdonképpen a későbbi időben történt ennek az aprópénzre való váltása. Mindig azt igyekeztem tudatosítani a fiatalokban, hogy tevékenykedjenek, vegyenek részt az egyesületi munkákban, mert hallatlan lehetőséget, emberismeretet, tisztességet, gondolkodásmódot ad az egyesületi környezetben való tevékenykedés.

– **Emlékszem arra, amikor a Kőbányai Könnyűfém-mű nagyberuházása folyt, akkor számos segítséget kaptál rajtad keresztül a Kőbányai Könnyűfém-mű a bányász-kohász egyesület más vállalataitól. Mindig azt mondtad, hogy ez az önzetlen munkavégzés az egyesület nélkül nem is létezett volna.**

– Így is van, tulajdonképpen hallatlan eredménye volt a bányász-kohász egyesületi tevékenységemnek, hogy kapcsolatba kerültem a vállalatok vezetőivel, akik az egyesület tagjai voltak, és önzetlenül, minden ellenszolgáltatás nélkül segítettek abban, hogy a fólia beruházást, bővítést meg lehetett csinálni.

A nagyberuházás 1977. január 1-jén indult, és öt nappal az indulás után, január első napjaiban megjelent az akkori Nehézipari Minisztérium Beruházási Főosztályának 3-4 tagja, akik azt kérték, hogy mutassam meg a

jóváhagyott tervdokumentációt, az összes tervet, mondjam meg, kik a kivitelezők.

Partnerekre találtam az Aluterv munkatársaiban a tervezéskor. Naponta mentem az intézetbe, ahol megbeszéltük, hogy miről adjanak terveket. A kivitelezők, a Kohászati Vállalat, Hammer Ferencsel, a csepeli gyárból Soltész Istvánnal az élen, mindenki, amikor megke-restem és elmondtam miről van szó, maximális mértékben segítettek. Gyakorlatilag csak így jöhetett létre az a beruházás időben, a pénzügyi keret pontos betartásával. Bizonyítottan sikeresen zajlott le, hiszen a termelés hozta azokat az eredményeket, amit eredetileg a terv szerint meghatároztak.

– **Elmondhatom, hogy éveken keresztül tapasztaltam, hogy nagyon jó emberismerő voltál, nagyon jól tudtál beszélni az emberek nyelvén, nagyon jól tudtad szervezni a munkájukat. Emlékszem, azt mondtad, hogy ez annak köszönhető, hogy gyermekkorodban olyan környezetben nőttél fel, ahol ezt megtanulhattad.**

– Igen, ez tulajdonképpen életemnek egy nagyon fontos része. Mint ismeretes, Temesváron születtem, ahol mi otthon magyarul beszélünk. Édesapám Gyulán született, a szegedi felsőipari iskolában érettségizett, tehát magyar területről került ki. Az ő édesapja kalaposmester volt, aki a kalaposmesteri bölcsességével tudta azt, hogy a fiát – édesapámat – minden nyáron valamelyik kalapos ismerőshez elküldje cseregyerekként. Cse- regyerek volt a szerb, a sváb, a szlovák, a román területen, így gyerekkorában ezeket a nyelveket és az ottani szokásokat, az emberek mentalitását akarva-akaratlanul megtanulta, megismerte és magáévá tette. E szerint élt és nevelt bennünket, illetve nekem is jutott hasonló élmény azáltal, hogy cseregyerekként eltölthettem két hónapot nyáron valamelyik országban. Az életem során, amikor emberekkel kapcsolatba kerültem, ez az alapismeret, alaptapasztalat természetes módon megmaradt.

– **Ennek révén több nyelvet is megtanultál, nagyon jól tudtál több nyelven is kommunikálni.**

– Igen, ez a másik előny, hogy ezeket a nyelveket beszélőkészség-szinten megtanultam. Természetes volt számunkra Temesváron, amikor futballoztunk, hogy a román fiúhoz románul szoltunk, a svábhöz németül, a szerbhez szerbül. Ez magától értetődő volt.

– **Számos elismerést, kitüntetést kaptál az egyesületi munkád, a Kőbányai Könnyűfém-műben és más területen végzett munkáid révén. Melyek voltak ezek?**

– Az egyesületi tevékenységet a z. Zorkóczy Samu- (1980), majd Soltész Vilmos-éremmel (1988) jutalmazták, és kaptam MTESZ-díjat. Az OMBKE 1990-ben Tiszteleti Taggá választott. Szakmai munkám elismeréseként Eötvös Loránd-díjat, a „KAB csomagolási fejlesztésért 76” elismerést kaptam. A Munka Érdemrend ezüst fokozatát 1980-ban, az arany fokozatot 1986-ban kaptam.

– **Melyik az a kitüntetés, amelyik kiemelkedik a többi közül, amelyikre a legbüszkébb vagy?**

– Mindegyikre büszke vagyok. Büszke alapvetően az Eötvös-díjra, amely egy nagyobb, átfogó tevékenység elismerése, a MTESZ-díjra, amely az egyesületi tevé-

kenységgel kapcsolatos, de a csomagolásfejlesztési díj is közel áll hozzám. Mind lényeges és fontos díjak.

Kaptam más állami díjakat is. Olyan területeken is elismerést kaptam, mint a honvédségtől (az alumíniumfólia szállítása révén) Honvédelmi Érdemérmét (1985), a Tűzoltóságtól Tűzrendészeti Érmét, ugyanis nálunk sok olyan anyaggal dolgoztunk a fóliagyártás és -nemesítés során, amelyek fokozottan tűzveszélyesek, robbanásveszélyesek voltak, de az Autóklubtól is (ahol tiszteleti tag vagyok) a Magyar Autóklub Érem arany fokozatát.

– **Visszatérve az Alumínium Konferenciákra, készült egy minikönyv, amely a világon egyedülállóan, alumínium fóliára lett nyomtatva. Ennek előzménye is volt, mivel korábban az 1955-ben készült alumínium bélyeg előállításában is közreműködöttél.**

– A posta semmiképpen nem akart alumínium bélyeget, ők a hagyományos papír bélyegben gondolkodtak. Ezért négyen összefogtunk, és megcsináltuk a világ első alumínium bélyegét, egy ötforintos, repülő ábrázoló bélyeget.

A minikönyv kifejezetten az én ötletem, kezdeményezésem volt. Nagyon sok ellenzője volt, éppen ezért nem is voltak hajlandók hallgatni rám a könyvkötők. Az külön munkát jelentett, hogy meggyőzzem a könyvszakmabelieket. Nagyon büszke vagyok rá, hogy létezik egy alumínium könyv, alumíniumfóliára nyomtatva, ami témájában a konferenciákat írja le, formájában pedig egy használható könyv, nem esik szét, lapozható, olvasható.

– **Tudom, hogy nagyon szeretted az egyesületet. Minden fémkohászati rendezvényen ott voltál, számos alkalommal voltál Selmechányán is. Ez elég sok időt vett igénybe. Ezt a családot hogyan fogadta?**

– Amikor 1955-ben kikerültem Kőbányára, akkor egy új életforma alakult ki. Én minden nap reggel 7 órakor kint voltam a gyárban. Minden nap este leírtam a napi eseményeket egy rövid emlékeztetőben, majd ezt követően leírtam a másnapi teendőket. A családdal kevés időm volt foglalkozni. Lányommal gyakorlatilag csak vasárnap mentünk ki a hadi múzeumhoz az ágyúkhöz. Szerencsém volt, hogy feleségem, Klári hallatlan megértő, segítőkész munkavállalással mindig mellettem állt, és végezte a házimunkát, ezért nálunk kiegyensúlyozott családi kapcsolati rendszer alakult ki. A napi 14 óra munka számomra természetessé vált, és természetes volt mindaddig, amíg az egészségi állapotom ezt lehetővé tette.

– **Az egyesülettel kapcsolatos teendők kikapcsolódást jelentettek, vagy időnként terhes volt ez a feladat?**

– Az egyesületi tagság tulajdonképpen egy nagy szerelem, józan kapcsolati rendszer volt, meggyőződéssel vallottam mindig, hogy az egyesületi tevékenység nagyon fontos, hallatlan segítséget nyújt az emberi kapcsolatok vitelében, bővíti a szakmai ismereteket, és hallatlan segítséget tud adni a mindennapi tevékenységekhez.

– **Említetted, hogy nagyon sok szakmai ismeretet lehetett szerezni az egyesületi tagság révén. Tudom, hogy az egyesület sokszor segítette a tagjait abban, hogy tag-**

jai külföldre eljuthassanak. Hol jártál, ahol olyan tapasztalatokra tettél szert, amelyek az egyesületi tagsággal is összefüggtek?

– Az egyesület segítségét külföldi utakhoz soha nem vettem igénybe, nem kértem, nem is volt rá szükség. Az alumíniumfóliát, amit gyártottunk, a világ minden tájára exportáltuk. Ennek értékesítése, bevezetése, problémák észrevételezése, üzleti kapcsolatok alakítása, ármegállapítások, mind a tevékenységem részei voltak, így nem kellett egyesületi segítséget igénybe venni, viszont egyesületi kapcsolatokat teremtettem azáltal, hogy a különböző országokban, ahol jártam és ahol volt egyesület, a kapcsolatot létrehoztam, ezzel lehetőséget adva arra, hogy az egyesület is kapcsolatba kerüljön más országokkal, nemcsak a környező országokkal, hanem pl. Japánnal, Egyiptommal, Kuvaittal. Miután a fóliát majdnem a világ minden országába értékesítettük, szükség volt arra, hogy a nyelvtudásom révén elmenjek külföldre üzletkötésre, a fólia bevezetésére. Elmesélek egy, a '80-as évek elején megtörtént, nem szokványos esetet, ami a mexikói üzletkötésről szól. A mexikói fél ragaszkodott ahhoz, hogy kipróbálhassa a mi alumíniumfólia anyatekercsünket, mielőtt a tenyerünkbe csap. Én a repülőgépen egy 16 kg-os tekerccsel utaztam, majd Mexikóban a háztartási tekerceslő gépre feltették a tekerceset. A mexikói partnerrel jó üzletet kötöttünk.

– **A magyarországi konferenciákon a külföldi résztvevők devizában fizették a részvételi díjat. Ez devizabevételt teremtett az egyesületnek, és ennek révén lehetett utaztatni az egyesület tagjait. Mennyire hatott ez arra, hogy minél több konferenciát szervezzen az egyesület, melynek révén az egyesület tagjainak lehetősége legyen külföldre utazni?**

– A konferenciákkal kapcsolatos helyzet kialakult, a megadott időszakokon belül újra rendeztünk alumínium konferenciát, majd később pigment konferenciát. Ez automatikussá vált anélkül, hogy külön gondoltam volna arra, hogy az ebből származó bevétel lehetőséget biztosít az egyesület számára egyéb célok érdekében pl. utaztatásra.

Más vonatkozásban is termeltem devizát a Magyar Állam számára. Nyugdíjba vonulásom után, 1986-tól szakértőként dolgoztam számos országban: Norvégiában, Svédországban, Dániában, egészen Japánig. Srí Lankában UNIDO-szakértőként dolgoztam. Az akkori miniszter, Székér Gyula, állami kapcsolata révén járt Ceylonban, és ott megállapodásokat kötött, hogy magyar segítséget adunk az ottani alumíniumipar fejlesztéséhez. Hazaérkezve Székér Gyula engem jelölt meg, hogy ezt a kapcsolatot váltsam valóra. Ilyen alapon jártam számos alkalommal Ceylonban, és tevékenykedtem az ottani, elsősorban alumíniumipar létrehozásában, megvalósításában, az ottani emberek oktatásában. Ez a kapcsolat így alakult ki.

– **Beszéljünk a Kőbányai Könnyűféműről. Végül is Kőbányán világszínvonalú, alumíniumfólia hengerlésére alkalmas, illetve nemesítésre alkalmas gyárat sikerült kiépíteni, amiben a Te érdemeid vitathatatlanok, különösen azért is, mert abban az időben a gépparknál**

elsősorban a szocialista gyártású berendezések jöhetnek számításba, de neked sikerült Kőbányára valóban világszínvonalú nyugati berendezéseket telepíteni.

– Ez hosszú és nehéz munka eredménye volt. Nehéz volt meggyőzni az illetékes hatóságokat arról, hogy egy használt, de világszínvonalú alumíniumfólia-gyárat vegyünk meg. Sokáig a szememre vetették, hogy konzerválom a régi technológiát, nem haladok az új technológiákkal, az új irányzatokkal. Én úgy érzem, hogy talán mégsem volt téves intézkedés, hogy kieroszakoltam a használt japán Kikona-i üzem megvételét, hiszen ebből olyan előnyeink származtak, amit nem is éreztem előre. Az ölembe hullott egy egész gyár tervdokumentációja. Amikor ideszállították az egy hajónyi berendezést, felépíthettük a Kőbányai Könnyűfémművet. Az Aluterv hallatlan jó partner volt, élén Zámbo Jánossal, de alapvetően az ottani szakemberekkel; Láng Jenő, Golyán Géza, Meskó Gyula, Katz Pista nevét említem. Ők mindannyian partnerek voltak abban is, hogy nap mint nap minden este fogadtak a tervező intézetben, és megbeszéltük, hogy másnapra milyen terveknek tesznek át magyarrá a japán tervekből. Számos kitudó szakember segítette a munkámat, Acsády Pista nevét külön is említem, de ne vegyék rossz néven azok (akik munkáját ezúttal is köszönöm) akiket most nem sorolok fel.

– **A Kőbányai Könnyűfémmű Kecskeméti Gyáregységének – a pigmentpaszta gyárnak – a létrehozásában komoly érdemeid vannak. A KÖBAL 40 éves évfordulóján készült könyv (1989) erről is részletesen beszámol, azaz a gyár létesítésének körülményeiről, ezért a pigmentpaszta-gyártásról most csak néhány fontosabb gondolatot kérek tőled.**

– Hauska Miklós keresett meg engem azzal, hogy a pigmentgyártás nem jó helyen van a budafoki gyárban, nem foglalkoznak vele megfelelően, nem is érdekli őket, ezért szívesen átjönne hozzánk. Így került át a pigment hozzánk. Hauska Miklósban nagyszerű munkatársat találtam, aki kiválóan ismerte a pigmentgyártás csínját-bínját, számos szabadalma volt e területen. Ezt bizonyították a tények.

– **A Kőbányai Könnyűfémmű a kecskeméti gyáregységgel együtt ma már a múlté, ezt Te hogy éled meg?**

– Nem mondhatom azt, hogy túl nagy örömmel látom ezeket a dolgokat, de megértem azt, ha ma gazdagságtalan, környezetszennyező a kőbányai fólia tevékenység, azt meg kell szüntetni. Miután ez a döntés megszületett, utána már úgy éreztem, hogy helyes, ha a berendezéseket megpróbálják értékesíteni. Értékesítettek úgy-ahogy, bár pontosan nem kísértem figyelemmel az eseményeket, mondhatom fáj, hogy életem művét szétcincálták, a berendezések a világ különböző tájaira kerültek.

– **Hallatlan nagy tudás ment veszendőbe, hiszen a Kőbányai Könnyűfémmű az ismereteinek nagyon komoly részét a francia együttműködés révén szerezte. Miután megszűnt a gyár, használhatatlanná vált a megszerzett szellemi tőke.**

– A francia együttműködés úgy jött létre, hogy a fólianemesítő gépek olasz szállítója a know-how-t a francia Cegedur fóliaüzemeiből, Froges-ból adta. Így kerültem 1969-ben kapcsolatba a francia Cegedur-rel. Miután az akkori MAT vezetés is velük kötött megállapodást, az a lehetőség adódott, hogy a Cegedur-rel kötött megállapodás anyagi részét építsük be a tröszt megállapodásba. Úgy érzem, ez lényeges segítség volt a Kőbányai Könnyűfémműnek. Olyan ismeretanyagot kaptunk, amely világszínvonalú volt.

– **Nyugdíjba vonulásodat követően is szinte minden egyesületi rendezvényen ott voltál. Hogy látod az egyesület jövőjét?**

– Az egyesület jövőjét a tevékenysége, az emberek, az egyesületi tagok beszerzése, azok munkálkodása együttesen jelenti. Nagyon kemény feltételei vannak annak, hogy az egyesület fennmaradása biztosított legyen. Be kell szervezni egyre több tagot, elsősorban a fiatalságot. Nagyon fontos az egyetemen való egyesületi tevékenység. Nyugdíjba vonulásom után is elkötelezett vagyok az egyesületi életben való részvételben, igyekszem jelenlétemmel, felszólalásaimmal, állásfoglalásaimmal abba az irányba vinni a közös tevékenységünket, hogy az az egyesület jövője szempontjából hasznos legyen.

Molnár István

Személyi Hírek

Holoda Attila kinevezése

Holoda Attilát, a MOL Nyrt. Eurázsiai Kutatás-termelés igazgatóját, az OMBKE alelnökét, a Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály elnökét, a Magyar Bányászati Szövetség elnökét 2012. augusztus 21-ével a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium *energetikáért felelős helyettes államtitkárának* nevezték ki.

Kinevezéséhez gratulálunk és felelősségteljes munkájához sok sikert kívánunk!

A Miskolci Egyetem rektorának kitüntetése

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Önkormányzat *Rákóczi-lánccal* tüntette ki dr. Patkó Gyulát, a Miskolci Egyetem rektorát, aki a kitüntetés átvételkor úgy nyilatkozott, hogy azért is örül, mert ez ráirányítja a figyelmet az általa vezetett intézményre.

Mindnyájunk nevében gratulálunk, és további sikereket kívánunk!

Szerkesztőség

Egyesületi Ügyek

XIV. Bányászati, Kohászati és Földtani Konferencia Arad 2012

2012. március 29. és április 1. között immár tizennegyedszer rendezte meg az *Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT)* a hagyományos Bányászati, Kohászati és Földtani Vándorkonferenciát, melyben az OMBKE mint társrendező működött közre. Ez évben az aradi *Csiky Gergely Főgimnázium* és a mellette lévő *Jelen Ház* adott otthont a konferenciának. A konferencia helyszíne közvetlenül a Megbékélés tere (korábban Nagypiac, vagy Tűzoltó tér) mellett volt, ahol Arad legszebb műalkotása, Zala György 2004-ben újra felállított Szabadság (Hungária és a vértanúk) szobra látható.

A konferencia megnyitó ünnepségén *Wanek Ferenc*, a konferencia elnöke köszöntötte a megjelenteket, köztük a házigazda Csiky Gergely Főgimnázium és a Jelen Lap vezetőit. Az OMBKE nevében *dr. Nagy Lajos* elnök köszöntötte a résztvevőket, és *Wanek Ferenc* részére a sokéves együttműködés elismerésére egyesületi emléklapokat adott át.

A konferencia iránti érdeklődés a gazdasági recesszió ellenére nem csökkent. A közel 200 résztvevő közül nyolcvanötön képviselték az OMBKE-t.

A programot 5 plenáris és hét szekcióban 47 szekcióelőadás, valamint 7 poszterelőadás képezte. A programot a konferencia tudományos bizottsága állította össze, melynek tagjai: *Wanek Ferenc*, az EMT Földtani Szakosztályának elnöke, *dr. Gagy Pálffy András*, az OMBKE ügyvezető igazgatója, *dr. Varga Béla*, az EMT Kohászati Szakosztályának elnöke voltak.

A plenáris ülésen az OMBKE két előadással képviseltette magát: *dr. Fegyverneki György*, az Öntészeti Szakosztály titkára „*Korszerű öntészeti technológiák a járműipar szolgálatában*” címmel tartott szakmailag színvonalas, közérthető előadást, *Holoda Attila*, a Kőolaj-, Földgáz- és Víznyelési Szakosztály elnöke pedig megemlékezett a 75 éves hazai szénhidrogénbányászatról.

A bányászati szekciót *dr. Kovács Ferenc*, a geotechnológiai szekciót *dr. Molnár József*, a kohászati szekciót *dr. Bakó Károly* és *dr. Dúl Jenő* vezette. Ez évben külön szekciót képezett a technika- és tudománytörténet *Wanek Ferenc* vezetésével. A szekciókban 19 előadást tartottak az OMBKE tagjai.

A konferencia hivatalos része állófogadással zárult, ahol *Wanek Ferenc* bejelentette, hogy a tervek szerint 2013-ban a vándorkonferenciát és a szakmai kirándulást Beszterce térségében fogják megrendezni.

Kirándulások a Bánátban és Dél-Erdélyben

Az erdélyi konferenciákhoz kapcsolódó kirándulásokat a bányászok és kohászok részére hagyományosan az OMBKE szervezi. Ezen kirándulásoknak küldetése, hogy tagjaink megismerjék Erdély egy-egy földrajzi, történelmi nevezetességét, melyről olvastak, hallottak, illetve tanultak, de személyesen sokuk még nem járt ott.

Az Aradra vezető út a soknemzetiségű, korábban többnyire svábok által lakott vidéken vezetett. A március 29-én (csütörtökön) reggel Budapestről indult autóbussz utasai Makón áthaladva gyönyörködhetek a Makovecz Imre által tervezett autóbussz pályaudvarban és az uszodakomplexumban, majd a *csanádi székesegyház* előtt álltak meg. A templom előtt áll a Szent István korában alapított Csanádi Püspökség első püspöke, Szent Gellért szobra. A templomban látható Szent Gellért feltételezett szarkofágja. Itt temették el IV. (Kun) László magyar királyt is.

Nagyszentmiklóson, bár semmilyen tábla nem ad útmutatást, a község szélén megtaláltuk azt a házat, mely Bartók Béla szülőházának helyén épült. A ház falán lévő emléktáblánál az OMBKE nevében *dr. Nagy Lajos* elnök és *dr. Tolnay Lajos* tiszteleti elnök helyezte el koszorút, majd elénekeltük az „Elindultam szép hazámból...” kezdetű dalt.

Az ebédet *Szandán*, a Bánát legszínvonalasabb panziójában, a Schwabenhausban fogyasztottuk el, ahol megnézhetjük a kitelepült német nyelvű lakosság által hátrahagyott emlékekből összeállított kiállítást is.

Délután *Temesvár* belvárosának nevezetességeivel ismerkedtünk: a Dóm téren a barokk stílusban épült római katolikus dómtemplom, a szerb székesegyház, a szecessziós Brückpalota, az egykori barokk főispáni székház, a tér közepén az 1738-39-es pestisjárványnak emléket állító Szentháromság szobor. A Szent György téren áthaladva láttuk Klapka György emléktáblával megjelölt szülőházát. A Bolyai utca sarkán emléktábla hirdeti öt nyelven, hogy innen adta hírül világraszóló felfedezését Bolyai János.

A város legjelentősebb terén, a Korzón, az egykori Lloyd sor két oldalán látható palotasor emlékeztet arra, hogy Temesvár milyen nagy jelentőségű gazdasági és kereskedelmi központ volt. Az 1800-as évek második felében a többnyelvű Temesvár, az egykori Magyarország legfejlettebb városa volt. A tér egyik végét a bécsi tervező által épített Opera és Nemzeti Színház épülete határolja, melyet a két világháború között „neobizánci” stílusban átépítettek, és így a tér elvesztette eredeti, közép-európai eleganciáját. A tér közepén látható az Olaszország által 1926-ban adományozott Romulusz és Rémusz szobor. A tér másik végét Románia legnagyobb ortodox temploma zárja, mely 1936-46-ban épült.

A Lloyd sor saroképületben van a Műszaki Egyetem (Politechnika) Rektori Hivatala. Ezen az egyetemen végzett az OMBKE négy tiszteleti tagja: *dr. Martos Ferenc* volt főtítkár; *dr. Bocsányi János* volt főtítkár; *id. dr. Gagy Pálffy András* volt alelnök; *dr. Kun Béla* volt választmányi tag.

A Temesvári Politechnika Ház épülete

A tér közelében található Hunyadi-várat Károly Róbert építtette, miután a várost 1315-ben királyi székhellyé tette. Itt élt Hunyadi János a családjával, és itt nevelkedett Mátyás király is. A múzeumként működő Hunyadi-várat sajnos eltakarta a tér oldalán épített izléstelen bazársor.

A városnézés a Lloyd sor teraszán kávézással zárult. Az Aradra vezető úton megálltunk *Vingán*, a magyarul beszélő bolgár település felújított templománál. Aradon a központban, a Maros melletti kényelmes Parc Hotelben szálltunk meg.

Március 30-án (pénteken) reggel két autóbusszal indultunk a kirándulásra, melyen részt vettek a petrozsényi bányász kollégák is. Induláskor az aradi vértanúk síremlékénél *dr. Gagyi Pálffy András* mondott rövid megemlékezést. A síremlék obeliszkjéhez *dr. Nagy Lajos* elnök és *dr. Lengyel Károly* főtitkár helyezte el az egyesület nemzeti szalaggal díszített koszorúját, és elénekeltük nemzeti himnuszunkat.

Ezután a közeli *Óthalom* (Vladimirescu), az ősi Arad területén tekintettük meg az Árpád-korból megmaradt templomromokat és azt az öt halmot, melyek a monda szerint Traianus, illetve Decebal idején keletkeztek. Lehangelő volt látni, hogy az első halomban a svábok által létesített kápolna ma a hajléktalanok martaléka lett.

Óthalomtól a messzi távolban már látni lehetett Világosvár romjait. A világosi síkon keresztül haladva érkeztünk Világosra (Siria) a Bohus-kastélyhoz. Itt írta alá Görgey Artúr a feltétel nélküli megadásról szóló egyezményt 1849. augusztus 12-én. A meglátogatott kastély ma Ion Slavici román író emlékmúzeumának ad otthont.

A Világostól a Marosig vezető út két oldalán, a régi aradi villamosvonal maradványai mellett „maharadzsza” stílusban épült házak sokaságát látni. Az Alföld és az Erdélyi Érchegeység találkozásánál lévő Hegyalja (Ménés) híres a borairól. Ménés a lipicai ménesről kapta nevét. A Murfatlar mellett a hegyaljai (ménési) Románia leghíresebb bora. Erről szombat délután az opálosi község háza 300 éves pincéjében borkóstoláson győződhetünk meg.

Borkóstolás a 300 éves opálosi pincében

A következő megállóhely *Máriaradna* (ma Lippa része) volt, mely a Maros mente, a Bánság és a szegedi nagytáj legnagyobb Szűz Mária-kegyhelye. Ferences temploma híres búcsújáró hely, mely a legendák szerint a csodák helye. A hely tisztelete akkortól származik, mikor az itteni fa kápolnát a törökök 1695-ben felgyújtották, ám a tűzvészben csak a templom égett le, és a benne lévő Mária-papírkép sértetlen maradt.

A Lippán elfogyasztott ebéd után elhaladtunk a Dévát Araddal összekötő műút mellett fekvő, a Partium leglenyűgözőbb romja, *Solymos vára* mellett. A Lippa fölé tornyosuló, 13.

században épült fellegvár a törökkel vívott évszázados harcokban játszott szerepet. 1541-ben Solymoson telepedett le csecsemő fiával, János Zsigmonddal a Budáról a török által kiparancsolt Izabella királyné. A vár, mint a Maros-menti védvonal része, Bethlen Gábor törökökkel folytatott egyensúlypolitikájában is jelentős szerepet játszott, és romos állapotában is egyik legfontosabb emléke a középkori magyar királyság nemesi várépítészetének.

A Maros mentén haladva *Marosillyén* megtekintettük Bethlen Gábor erdélyi fejedelem és magyar király szülőházát. Az egykori várból jelenleg mindössze az egyik bástya áll, amit udvarháznak alakítottak át. A Bőjte Csaba alapítványának támogatásával renovált épület és kert magyar rendezvényeknek ad helyet.

Bethlen Gábor szülőháza

Mire a magyar irodalomból jól ismert *Dévára* érkeztünk és a várhegy csúcsára a kiépített siklóval feljutottunk, az addig borús, felhős égbolt kitisztult. A várból páratlan kilátás nyílt a Kenyérmezőre és az azt körülvevő hegységekre: az Erdélyi Érchegeységre – és annak Vulkán csúcsára –, a Hargitai Havasokra, és délre a Kudzsiri és Ruzska Havasokra. Az ókorban épített várat a tatárjárás után IV. Béla építtette újjá, mely később az erdélyi alvajdák székhelye volt. Ebben a várban raboskodott Dobó István, aki Izabella királyné parancsára került fogságba. A dévai vár börtönében szenvedte el rabsorsát haláláig Dávid Ferenc, Erdély első unitárius püspöke is. Déva elfoglalása az 1848–49-es szabadságharc három sikeres magyar ostromának egyike volt (a másik kettő Buda és Arad). Bem löszerraktárt rendeztetett be a várban, ami azonban a temesvári

Déva vára

csatavesztés után (1949. augusztus 13-án) rejtélyes körülmények között felrobbant. Azóta már csak a Várhegy ormán található falak állnak. Az EU-s támogatással évekkal ezelőtt megindult felújításnak csak jelei láthatók.

A várhegy aljában van az a sportcentrum, ahol a sok magyar nevet tartalmazó olimpiai bajnok román női tornászcsapat edzett. A téren a sportolók szobrai láthatók.

A csoport este érkezett vissza Aradra, a kényelmes szálláshelyre.

Március 31-én, szombaton a szakmai előadásokon nem érintett kísérők Arad városával ismerkedtek. A városközpont ma is magán viseli az alföldi nagyváros méltóságát jellegét. A Parc szálló közelében van a Bulvár (régii nevén Andrassy út), ahol az 1877-ben épült neoreneszánsz stílusú, tornyos Városháza látható. Terveit eredetileg Lechner Ödön készítette. Az egykor a Városháza előtt állott modern, többalakos Kossuth-szobrot sajnos már eltávolították. A Városházától balra eső Csanádi-palotát 1894-ben építették, részben Ybl Miklós tervei alapján. A Bulváron van a neogótikus stílusban 1906-ban épült evangélikus templom, a Vörös Templom. A belváros jellegzetes épülete az 1704-ben épült Minorita Templom. A templomban bal kéz felől látható Nepomuki Szent János barokk kőszobra, mely korábban egy téren volt felállítva. A Szentháromság-szobrot is sokáig ebben a templomban őrizték. A színes üvegablakok Árpád-házi szenteket ábrázolnak. Az udvaron őrizték a vértanúk 1918-ban eltávolított emlékművének szobrait. A Bulvárt az 1874-ben épült Állami Színház épülete zárja le, mögötte a Fő tér, ahol egykor az aradi vértanúk emlékműve állt. A színház épülete előtt újra láthatjuk a Szentháromság-szobrot.

A leglátványosabb épület Aradon a Kultúrpalota, mely Szántay Lajos tervei alapján 1913-ban épült szecessziós stílusban. Ebben van a Történeti Múzeum. A Művészeti Múzeumban (a Str. Horia és Str. Gheorghe Popa sarkán a II. emeleten) több híres magyar festő műve látható, de jelöletlensége miatt alig látogatják. Az Eminescu utcán a Tűzoltó tér felé találjuk az 1847-ben épült református templomot, ahol Horthy Miklós tartotta esküvőjét. Az új színház mögötti Fő tér túlsó végében a Gheorghe Lazar utcában nagyon rossz állapotban van az 1818-ban épült régi színház. Itt lépett fel Déryné Széppataki Róza és Petőfi Sándor is játszott itt. Itt volt a város első mozija, az Uránia.

Április 1-jén a hazafelé vezető úton megálltunk Szegeden. Az Alföld gyöngyszemének nevezetességeivel dr. Választyán Pál okl. olajmérnök ismertette meg tagtársainkat. Megtekintettük a Tisza-partot, mely egyedi karaktert ad a városnak. A mai modern körutas-sugárutas nagyvárosi alaprajz az 1879. március 12-i szegedi nagy árvíz után jött létre. Megtekintettük Közép-Európa egyik legszebb és legnagyobb terét, a Széchenyi teret. Az eklektikus palotákkal körülvett téren található a neobarokk stílusban épült Városháza. A lépcsőházat színes üvegablakok díszítik, az egyiken olvasható a Ferenc Józsefnek tulajdonított híres mondás: „Szeged szebb lesz, mint volt!” Megtekintettük a felújított sétálóutcat (Kárász utca), a mediterrán hangulatú Klauzál teret a Kossuth-szoborral, a hazai szecesszió jellegzetes alkotását képviselő Reökpálotát, az egyetem koraeklektikus palotáját, az Aradi Vértanúk terét Rákóczi Ferenc lovasszobrával, a Hősök Kapuját, melyet az első világháborúban elesett katonák tiszteletére emeltek. Innen sétáltunk a Dóm térre, ahol nevezetes épületek sora található: Püspöki Palota, Hittudományi Főiskola, egyetemi intézmények, Katolikus Konviktus és az árvízről megmenekültek hálájából 1930-ra felépült, lenyűgöző méretű, 5000 főt befogadó, neoromán Püspöki Székesegyház, ismert nevén a Fogadalmi-templom.

A városnéző séta során láttuk az ország egyik leggazda-

gabb régészeti gyűjteményét bemutató Móra Ferenc Múzeumot, a Stefániát (hivatalos nevén Várkert), a múzeum mögött a híres Kass Szállót, valamint ezzel szemben a Szegedi Nemzeti Színházat. A városnézés végén felkerestük a századfordulón mór-szecessziós stílusban épült monumentális Zsinagógát.

A kirándulás Szegeden a „Jobb mint otthon” halászcserében mindenki által dicsért kitűnő halászlé és túrós csusza elfogyasztásával zárult. Jövőre Szebent és a Keleti-Kárpátok térségét tervezzük meglátogatni.

G.P.A.

Hulladékgazdálkodási Konferencia Selmebánya, 2012. június 21-22.

Az OMBKE a Magyar Bányászati és Földtani Hivatallal és a Miskolci Egyetem Eljárás-technikai Intézetével együttműködve 2012. június 21-22-én Selmebányán konferenciát szervezett „Hulladékgazdálkodás a Bányászatban és Kohászatban” címmel. A konferenciára az Akadémia Kémia Palotájában, a mai Mikovinyi Sámuel Középsiskola előadótermében került sor 80 fő részvételével.

A megnyitón az elnökségben helyet foglalt dr. Nagy Lajos elnök, Jászai Sándor, az MBFH elnöke, Holoda Attila, az MBSZ elnöke, dr. Lengyel Károly főtitkár, Kőrösi Tamás főtitkárhelyettes, dr. Gagy Pálffy András ügyvezető igazgató. A konferencia első napján a levezető elnök Kőrösi Tamás volt.

A konferenciát dr. Nagy Lajos nyitotta meg:
„Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Vendégek!

Mai világunk kiemelt fontosságú feladata a természetes környezet megóvása, védelme. Különösen fontos kérdéssé válik elérhető környezetünk megőrzése, ha mellé állítjuk azt a látszólag elmentmondásos tény, hogy az ember a saját jóléte biztosításához szükséges javak jelentős részét a természettől veszi el. S a természetből elvett erőforrások jelentős részét bányászati technológiával termeljük ki, és a kitermelt nyersanyagok komoly hányada a kitermelés után kohósításra kerül.

A természetben azonban ritkán fordul elő, hogy a számunkra szükséges, fontos anyagok tisztán, kísérő ásvány vagy kőzettársulás nélkül kitermelhetők legyenek. Mind a bányászati termelés, mind a kohászati feldolgozás során, a mai ismereteink szerint a fontos elemek, anyagok mellett hulladék is keletkezik. Fontos, hogy szakmaink ne csak a haszonanyag jellemzőit, hanem ennek kitermelése és előállításánál keletkező hulladékok kémiai összetevőit is ismerjék. Ezen hulladékok tartalmazhatnak a természetes állapotukból magukkal hozott veszélyes kémiai anyagokat, de a kitermelés és feldolgozás során a technológiában alkalmazott veszélyes anyagok egy része is a hulladékba kerülhet.

Csak akkor tudunk a hulladék elhelyezéséről, a hulladékgazdálkodásról helyes döntéseket hozni, ha ismerjük a tevékenységünk során keletkező hulladékok fizikai és kémiai paramétereit. Ezek ismeretében lehet helyes hulladékkezelési technológiákat, biztonságos hulladéktárolókat kialakítani, amelyek fennállásuk alatt nem jelentenek majd sem fizikai, sem kémiai veszélyt a környezetre, ill. a környezeten keresztül az emberre.

S van a hulladékgazdálkodásnak gazdasági vetülete is. Az évtizedek vagy talán évszázadok során lerakott, az akkori technológiai fejlettségi szinten további feldolgozásra alkalmatlan anyagok ma már értékesek, hasznosak lehetnek számunkra. S az esetek zömében ezeknek a régi hulladéktárolóknak az újra feldolgozása, a haszonanyag kinyerése, a zömmel felszíni elhelyezés miatt gazdaságilag előnyösebb, olcsóbb lehet, mint a hagyományos bányászati módszer.

Napjainkban, amikor az egész hulladékgazdálkodás, hulladék-elhelyezés jogi környezete, megítélése átalakult, fontos, hogy

szakembereink ebben a kérdéskörben is naprakész információkkal rendelkezzenek, amelyek ismeretében mind gazdaságossági, mind környezet-biztonsági oldalról helyesen tudják kézben tartani ezt az érzékeny kérdéskört.

Ezért tartottuk fontosnak, hogy egyesületi szervezésben is biztosítsunk ismeretszerzési, konzultációs lehetőséget. Szeretném megköszönni a konferencián előadást vállalók fáradozását, és meggyőződésem, hogy szakavatott véleményeket, kiváló előadásokat fogunk hallani.

Eredményes munkát kívánok a konferencia valamennyi résztvevőjének!

Ezután Jászai Sándor köszöntötte a résztvevőket. Igen fontosnak és időszertűnek ítélte meg a konferencia által tárgyalt témákat. Szükségesnek tartotta, hogy e témában a szakemberek együttműködjenek, és kérte, hogy az egyesület segítse az MBFH ez irányú tevékenységét.

Jászai Sándor köszönti a konferenciát

A június 21-én délután elhangzott előadások:

Dr. Káldi Zoltán bányakapitány, Veszprém: „A bányászati hulladékkezelés jogalkalmazási kérdései”.

Káldi Zoltán előadása

Hevesiné Kővári Éva, minőségügyi és környezetvédelmi igazgató, DUNAFERR Zrt: „Termék- és hulladékstátusz ismérvei az EU-ban”

Dr. Csőke Barnabás egyetemi tanár – dr. Mucsi Gábor egyetemi adjunktus, Miskolci Egyetem: „A bányameddő-hasznosítás lehetőségei”

Hajnal Attila termelési igazgató, DUNAFERR Zrt.: „A termékdíj törvény változásának tapasztalatai”

Június 22-én délután folytatódott a konferencia, melynek levezető elnöke dr. Lengyel Károly főtitkár volt. Az elhangzott előadások:

Böhm Balázs cégvezető, KÓKA Kő- és Kavicsbányászati Kft.: „Bányászati hulladékok, kérdések és gondolatok az elmúlt időszak tapasztalatainak fényében”

Papp Zoltán bányafelügyeleti mérnök, MBFH: „Megfelelés a bányászati hulladékok kezelésével kapcsolatos követelményeknek. A Bányafelügyelet és a bányavállalkozók feladatai”

Dr. Károly Gyula egyetemi tanár, Miskolci Egyetem: „Kordhuzal hulladékok hasznosításának perspektívája Magyarországon”

Dr. Mucsi Gábor egyetemi adjunktus, Miskolci Egyetem: „Geopolimer előállítás ipari hulladékok hasznosításával”

Dr. Böhm József intézetigazgató – dr. Gombkötő Imre egyetemi adjunktus – dr. Fajtál József egyetemi docens – dr. Kovács Balázs intézetigazgató, Miskolci Egyetem: „Hulladékok hasznosítása bányatömedékelésre”

Erős György alelnök, OMBKE – dr. Csőke Barnabás egyetemi tanár, Miskolci Egyetem – Juhász Illés okl. építőmérnök: „Erőművi pernye és kohászati salakok hasznosítása az útépitésben”

Hajnal János cégvezető, Intermetalex: „Az elmúlt évek sikerágazata a másodlagos alumíniumipar”

Az elhangzott előadásokat a résztvevők mindkét nap nagy érdeklődéssel hallgatták. A konferencia a vállalkozók, a hatóság képviselői és a fejlesztők számára egyaránt hasznos volt. Általános vélemény, hogy a hulladékgazdálkodás témakörben 2013-ban folytatni kell a szakmai találkozót.

A konferencia a Grand Matej szállodában ebéddel zárult.
G.P.A.

A Szlovák Bányászati Egyesületek Szövetségének ülése Selmečbánya, 2012. június 22.

Dr. Ján Hrabovský, a Szlovák Bányászati Egyesület (SBS) elnöke meghívására az Egyesület megalakulásának 20. évfordulója alkalmával 2012. június 22-én Selmečbányán a Kammerhofban rendezett elnökségi ülésen az OMBKE részéről részt vett dr. Nagy Lajos elnök és dr. Gagyi Pálffy András ügyvezető igazgató.

Az elnökségi ülést dr. Mikuláš Beránek főtitkár vezette le. Az ülésen beszámoltak a Szövetség előző időszakban végzett munkájáról, majd a Selmeč-Hodrus Bányászati Egyesület nevében Richard Kaňka elnök üdvözölte a megjelenteket, köztük Ján Foltýnt, a Szlovák Bányászati Kamara alelnökét.

Dr. Jozef Labuda, a Selmečbányai Bányászati Múzeum igazgatója tájékoztatást adott a Múzeum által rendezett új kiállításról (levéltári anyagokról) és a Selmeči Akadémia alapításának 250 éves évfordulójára megemlékező „Vivat Akadémia” konferencia szervezéséről, melyre 2012. október 11-12-én kerül sor.

Ezt követően dr. Nagy Lajos emlékezett meg az OMBKE megalapításának 120. évfordulójáról. Megköszönte a vendéglátóknak, hogy jelenlétükkel megtisztelték az OMBKE előző napi jubileumi ünnepségét.

Dr. Wiesław Blaschke, a Lengyel Bányászati Egyesületek Szövetségének (SITG) elnöke megemlékezett arról, hogy 120 éve alakult meg a Lengyel Bányászati Egyesület.

Mikuláš Beránek röviden beszélt az SBS tevékenységéről, arról, hogyan alakult meg a Szlovák Bányászati Egyesület. A megemlékezés után a magyar és szlovák egyesületek közötti több éves együttműködés és a selmeči rendezvényeken a magyar részvétel megszervezése elismeréséért dr. Gagyi Pálffy Andrásnak a Szlovák Bányászati Egyesület kiténtetését adta át. (A kiténtetés mellé adott oklevélen, a Szlovák Bányászati Egyesület jelvényén az 1892 évszám szerepel – lásd alább az egyesület történetét.)

Az ülés végén *Mikuláš Beránek* ismertette a 2012. november 15-16-án, Repiskán tartandó „Haladó technológiák az ásványi nyersanyagok kutatása, feltárása, feldolgozása, értékelése és a környezet védelme területén” tárgyú szakmai konferencia előkészítését, melyre a jelenlévőket meghívta.

G.P.A.

A Szlovák Bányászati Egyesület (Sloveska Banícka Spoločnosť – SBS) története és tevékenysége

Kivonat Ing. Mikuláš Beránek ügyvezető titkár beszédéből

A bányászatban és az erdészetben a tudomány és a technika fejlődéséhez a 18. és 19. században jelentős mértékben járult hozzá a Selmecbányai Bányászati és Erdészeti Akadémia léte, amely megalapításának 250. évfordulójára ugyancsak ebben az évben emlékezünk. Ebben a régióban a bányászat történetéhez egy egész sor világelsőség kapcsolódik, amelyek közé soroljuk a robbanóanyag első föld alatti használatát 1627-ben, a progresszív vízgazdálkodási rendszer kiépítését szivattyú-berendezésekkel, a Born Ignác által bevezetett közvetett amalgamozást, amely kapcsán megalakult Szklenőfürdőn 1786-ban az első nemzetközi bányászati társaság (*Sozietät der Bergbaukunde*), a gépi berendezéseket, valamint a technológiai találmányok sorát.

Egészen természetes, hogy a bányászat további fejlődése ezen a területen tudományos társaságok megalapításának igényét hozta magával, amelyek közé főként a Bányászati Egyesület elődjét, az 1892. június 27-én Selmecbányán megalapított Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületet számítjuk...

Az OMBKE utolsó Selmecbányán tartott ülése 1902. december 13-án volt, 1903. január elsejével az egyesület áttette a székhelyét Budapestre. Röviddel előtte, 1902. október 25-én, amikor már világos volt, hogy az egyesület székhelye nem maradhat tovább Selmecbányán, megtartották a *Selmec- és a Bélabányavidéki Osztály* alapító közgyűlését. Elnöknek *J. Švehla* bányagazgatót és miniszteri tanácsost jelölték, alelnöknek az Akadémia igazgatóját, *dr. Schwartz Ottót*. Az Osztály rendes üléseket és közgyűléseket tartott 1918. január 19-ig átlagosan 70 taggal. Ekkor volt az utolsó közgyűlés, és röviddel ezután az Osztály megszűnt.

Az OMBKE Selmec- és a Bélabányavidéki Osztályának önálló alapszabálya volt. Céljai közé tartozott a bányászat és kohászat fejlesztése, a szakirodalom és a tudományos erőfeszítések támogatása, a tudományos ismeretek terjesztése, a szakmai érdeklődés fejlesztése, a bányászat és a kohászat körülményeinek és azok újdonságainak ismertetése, valamint oktatói, előadói tevékenység is. Az Osztály foglalkozott a bányászat tudományos és gyakorlati kérdéseivel, valamint nemzetgazdasági problémáival Selmecbányán és környékén. Szakvéleményeket készített és tanácsokat adott szakmai kérdésekben, és az anyaegyesület közvetítésével jelentéseket nyújtott be. Különösen aktívan foglalkozott a bányászati tudományok oktatásának fejlesztésével.

Az Osztály jelentős akciója volt 1906. november 10-én az a kezdeményezés, hogy Szabó József geológus professzor emlékére emléktáblát helyezzenek el Geletnek határában egy riolit sziklán. Az emléktábla-avatás 1908. május 30-án történt meg, ünnepi beszédet dr. Böckh Hugó mondott. Péch Antal emlékének megörökítése érdekében az Osztály az Alsó-Magyarország bányamívelésének történetét feldolgozó nagy művének befejezését szorgalmazta, amit Réz Géza vállalt el. Ugyancsak gyűjtést rendeztek Cséti Ottó professzor mellszobrának elkészítésére, melyet 1910. május 25-én avattak, ahol az

Akadémia rektora mondott ünnepi beszédet és vette át gondozásba a mellszobrot...

Meg kell állapítanunk, hogy a tudományos társaságoknak a két háború közötti időszakban (1918-1945) végzett tevékenységéről nem állnak rendelkezésünkre archív anyagok.

A II. világháború után a tudományos-műszaki értelmiség önálló jogi személyként csak 1955-ben kezdett szervezkedni, amikor megalakult a Csehszlovák Műszaki-tudományos Egyesület. Ez a szervezet tagja volt a Nemzeti Frontnak, és területi alapon dolgozott. A mostani Szlovák Köztársaság területén a legfőbb szerv a Műszaki-tudományos Egyesület Szlovák Tanácsa volt, amelynek irányítása mellett szakmai szervezetek alakultak, de ezeknek sem jogi, sem gazdasági önállóságuk nem volt. A társaság tevékenységét részben az állam támogatta, másrészt az egyes állami vállalatok fizettek tagdíjat. Az egyéni hozzájárulások elhanyagolhatók voltak.

1955-ben Jozef Šimčisko professzor, Samuel Hložka professzor, František Valachovič professzor, RNDr. Kamil Bílek és mások kezdeményezésére alakult meg a Műszaki-tudományos Egyesület mellett működő Szlovák Bányászati és Tüzelőanyag Bizottság, élén Šimčisko professzorral, aki az elnöki posztot egészen 1977-ig töltötte be. A fő tevékenységük a szakmai konferenciák szervezése és az újítási-találmányi mozgalmak fejlesztése volt. Ebből az időből megemlítem a selmecbányai volt Bányászati és Erdészeti Akadémia megalapításának 200. évfordulója alkalmából szervezett nemzetközi konferenciát, melynek programjában szerepelt a „Selmeci Akadémia” még élő végzősei által vezetett nagy Szalamanderfelvonulás, valamint a Besztercebányán 1977-ben megrendezett konferenciát, az első föld alatti robbantás 350. évfordulója alkalmából.

1969-től a szakmai egyesületek nagyobb önállóságot kaptak, ekkor tartották első kongresszusukat, így a *Bányászati Egyesület* kongresszusát is. Az egyesületek kongresszusait 5 évenként rendezték meg. A Szlovák Bányászati Egyesület szakmai tevékenységét a különféle szakmai csoportok, a megyei bányászati tanács, valamint az egyes fiókszervezetek szervezték...

1975-től rendszeres tanácskozást tartottak a szocialista országok bányászati egyesületeinek képviselői, amelyek kedvezően hatottak a nemzetközi együttműködésre.

A Bányászati Egyesület III. konferenciáján (ez lett a kongresszus helyett), 1977. október 25-én az egyesület elnöke Ing. Ján Baran, CSc, a Szlovák Bányászati Hivatal elnöke lett, aki ezt a funkciót 1990. április 1-jéig töltötte be. Egyesületünk 1989-ben érte el a taglétszáma csúcspontját, a 7503 főt.

Az 1990. év alapvető változásokat hozott a Csehszlovák Műszaki-tudományos Egyesületnél is, amely 1990. május 5-én a csehszlovák MTE brünni rendkívüli kongresszusán, mint jogi személy megszűnt, és már ezt megelőzően, 1990. március 17-én, Pozsonyban önálló jogi személyként megalakult a *Szlovák Műszaki-tudományos Egyesületek Szövetsége*.

A kongresszus résztvevőinek kezdeményezésére a Szlovák Bányászati Egyesület képviselőiből előkészítő bizottság alakult, élén ing. *Beránek* alelnökkel, melynek feladata az 1990. június 13-ai pozsonyi alakuló közgyűlés előkészítése és megszervezése volt. A *Szlovák Bányászati Egyesület (SBS)* ettől kezdve lett önálló jogi személy. Elnöke Ing. Stanislav Macko, aki 1993 decemberéig maradt a funkcióban. Az SZBE következő elnöke két választási ciklusban Doc. Ing. Martin Huba, SCs. További 2 választási ciklusban (1999-2005) Ing. Vladimír Vodzinsky CSc. professzor volt az elnök, majd 2006-tól már második választási ciklusban Ing. Ján Hrabovský, PhD. A főtitkár 1990-től 1 választási ciklust kivéve (2009-2010) Ing. Beránek. Az egyesület székhelye Besztercebánya lett.

A Szlovák Bányászati Egyesület tevékenységének fő irányvonala 1990 után:

- nemzetközi konferenciák szervezése,
- közlönyök és bányászati-geológiai évkönyvek kiadása,
- a hazai nyersanyag-felhasználás elemzése,
- a Szlovák Bányászati Kamara megalakítása,
- a nyersanyag-politika korszerűsítése,
- belföldi együttműködés,
- nemzetközi együttműködés.

1991 és 2011 között az SBS 21 nemzetközi konferenciát szervezett... Minden konferencia záró javaslatot dolgozott ki, ezeket az illetékes állami szerveknek megküldték, elfogadásuk kisebb-nagyobb sikerrel járt. Ugyanezen időszakban az egyesület 23 közlőnyt, 4 bányászati-geológiai évkönyvet és 2 geológiai-bányászati-kohászati évkönyvet jelentetett meg.

A privatizáció első éveiben a Privatizációs és Vagyonkezelő Minisztérium közreműködésével támogattuk az alkalmazotti részvénytársaságok megalakulását a jolsvai Szlovák Magnetit Üzemben, valamint a lubényi Slovmag-ban.

1994-95-ben a gazdasági miniszter tanácsadó testületeként részt vettünk a Bányászati Tanács tevékenységében. A következő évben nem volt képviselőnk a Tanácsban, és maga a Tanács is beszüntette tevékenységét. Támogattuk a Szlovák Köztársaság nyersanyag-politikájának jóváhagyását 1995-ben, valamint a nyersanyag-politika kidolgozását és jóváhagyását 2004-ben a Szlovák Köztársaság kormányának 2004. július 14-i 722. sz. kormányrendelete elfogadásával...

A Szlovák Bányászati Kamara megalakítására irányuló kezdeményezésben az SBS elnöksége együttműködött a helyi és magas szintű politikusokkal, és sikerült javaslatait elfogadtatni a törvény megalkotása során...

Az SBS elnöksége kezdeményezte a V-4 országok bányászati kamaráinak találkoztóját, hogy az EU-ba belépő országok egységes módszert fogadjanak el. Az első találkozó Selmecbányán volt 2002-ben, ennek záró határozata alapján valósultak meg a 2005. március 16-án Selmecbányán, valamint a „Javaslat az egyes EU irányelvek gyakorlatba való átültetésének a V-4-ek energetikai szektorára való negatív hatásai kiküszöbölésére irányuló közös tevékenységre” témájú 2005. október 12-én a repiskai konferencia előestéjén tartott találkozók. A találkozón részt vettek az Euracoal, Euromines, Európskel bizottság, a lengyel, cseh és szlovák bányászati kamarák képviselői, valamint magyarországi képviselők is...

A belföldi együttműködés területén megállapodást írtunk alá a Szlovák Bányászati Kamarával, a Szlovák Köztársaság Kohászati, Nyersanyagkitermelő-ipari és Geológiai Szövetségével, a Bányászati Főhivatallal, a BERG TU Kassa fakultással, a Robbantási és Fúrási Munkák Szlovákiai Társaságával és a Környezetvédelmi Minisztériummal. Több éves kapcsolatot ápolunk a Szlovák Köztársaság Bánya-, Geológia és Kőolajipari Szövetségével és egy egész sor bányászati és geológiai szervezettel. Együttműködünk a Szlovák Köztársaság Bányászvárosainak és Bányászközségeinek Egyesülésével is.

A Szlovák Bányászati Egyesület részt vállalt a Bányászati Világkongresszusok Nemzeti Bizottsága tevékenységének megújításában, és Fábíán professzor közvetítésével a Szlovák Köztársaságból új képviselőket választottak be a Bányászati Világkongresszusok Bizottságába. Az SBS elnöksége finanszírozta a Szlovák Köztársaság felvételét az Európai Földmérők Tanácsába 1997-ben, 2001-ben és 2002-ben a Szlovák Nemzeti Kőzetmechanikai Bizottság tagságának megújítását a nemzetközi kőzetmechanikával társaságban (International Society for Rock Mechanics). Sajnos ezen tagsági viszonyok optimális kihasználásához hiányoznak a pénzügyi eszközök.

Az SBS elnöksége együttműködött az EUROMINERALS-szal Európa működő bányái atlasza alapdokumentáció-

jának kidolgozása során. A Szlovák Köztársaság részéről az alapidokumentumokat térítésmentesen küldtük el 1996-ban és 1999-ben is. Sajnos az EUROMINERALS-nál is hiányoztak a pénzeszközök, úgyhogy az „Atlasz” nem jelent meg, és a 2000-ben ez a nemzetközi szervezet is megszüntette tevékenységét.

Az SBS-nek az alábbiakkal van aláírt együttműködési szerződése: Stowarzyszenie In-ynierów i Techników Górnictwa Katowice – Zarząd Glówny a SITG Kraków – Zarząd Oddziału, melyen belül sikeres munka folyik. Sikeresen fejlődött az együttműködés az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesülettel is. 2011-ben a kapcsolat megújult, és aláírtunk egy új „Megállapodást”. Nagyra értékeljük a jó kapcsolatokat a Magyar Bányászati és Földtani Hivatallal, és aktív részvételüket a konferenciáinkon. A teljesség kedvéért megemlítem, hogy sikeresen együttműködünk a Morva-Sziléziai Bányászati Egyesülettel, továbbá az ostravai Bányászati Főiskolával, valamint a Cseh Köztársaság Ipari és Kereskedelmi Minisztériumával.

Annak ellenére, hogy a Szlovák Bányászati Egyesület taglétszáma jelenleg az 1989. évi létszámának csupán a 10%-a, megvalósított tevékenységeinkkel bizonyítjuk egyesületünk létjogosultságát.

Szlovák bányásztelepülések 5. találkozója Selmecbánya, 2012. június 23.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület meghívást kapott a Szlovák Bányászati Egyesületek Szövetségétől, hogy 15 fővel vegyen részt 2012. június 23-án, Selmecbányán a szlovák bányásztelepülések 5. találkozásán.

Az Egyesület elfogadva a meghívást dr. Nagy Lajos elnök vezetésével részt vett a rendezvényen. A délelőtt 10-kor kezdődő ünnepi felvonulás a régi dohánygyártól indult, és az Újvárnál (Leányvár) lévő szabadtéri színpadnál (amfiteátrum) fejeződött be. A felvonuláson 44 bányász-kohász szervezet képviseltette magát, összesen mintegy ezer fővel. A felvonulás élén Dušan Čaplovič oktatási miniszter, Nadežda Babiaková polgármester, az Európai Bányász és Kohász Egyesületek Szövetségének (VEBH) elnökségi tagjai és Ján Foltýn, a Szlovák Bányászati Kamara alelnöke haladt.

A szlovák bányásztelepüléseken és bányászati egyesületeken, valamint az OMBKE-n kívül részt vettek cseh, lengyel, osztrák és orosz egyesületek is. Az OMBKE zászlóját a miskolci egyetemisták vitték. A városháza előtt elvonulva a rendezvény szervezői hangosbemondón üdvözölték a 120 éve Selmecbányán alapított OMBKE-t, képviselőit és vezetőit.

A mintegy 50 egyesületi zászlóval díszített amfiteátrumban tartott ünnepségen beszédet mondott, illetve üdvözölte a részt-

vevőket *Nadežda Babiaková*, Selmecebánya polgármestere, ing. *Jaroslav Malchárek*, a Szlovák Bányászati Szövetség elnöke, *Dušan Čaplovič* szlovák oktatási miniszter és *Arno Jáger*, az Európai Bányász és Kohász Egyesületek Szövetségének elnöke.

Az ünnepségen a „hagyományápolás elismeréseként” a szlovák gazdasági miniszter kitüntetésben részesítette *dr. Nagy Lajost*, az OMBKE elnökét; *dr. Gagy Pálffy András*t, az OMBKE ügyvezető igazgatóját; *dr. Wieslaw Blaschkét* és *Eugeniusz Raguszt*, a Lengyel Bányászati Egyesületek Szövetségének elnökét és ügyvezető főtitkárát, valamint a cseh bányászati egyesület három képviselőjét: *Ladislav Kajzort*, *Ján Těplíket*, és *Jozef Garlast*. A kitüntetéseket *Ján Petrovič*, a Gazdasági Minisztérium Energia Főosztályának vezetője, *Dušan Čaplovič* oktatási miniszter, *Nadežda Babiaková* polgármester és *Ján Folyán*, a Bányászati Kamara alelnöke adta át.

Az ünnepség alkalmával a résztvevő szervezetek zászlójára feltűzték a találkozó emlékszalagját. Az ünnepség végén a lengyel, cseh és magyar kitüntetettek nevében *dr. Wieslaw Blaschke*, a Lengyel Bányászati Egyesületek Szövetségének (SITG) elnöke mondott köszönetet.

Az ünnepség a Selmec-Hodrus Bányász Hagyományápoló

Egyesület énekkara által elénekelt Bányászhimnusszal fejeződött be. A találkozó a szabadtéri színpadon kulturális műsorral folytatódott.

G.P.A.

A munkabalesetben elhunyt, megrokkant dolgozók emléknapja

A Kormány a 1299/2012. sz. (VIII. 13.) határozatával „az értéktérítő munka megbecsülése, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges feltételek megteremtésének elősegítése érdekében” Magyarországon is hivatalossá tette az április 28-ai *Munkahelyi Balesetben Megsérültek és Elhunytak Nemzetközi Emléknapiját*.

Mint arról a BKL Bányászat 2011/3. számában beszámoltunk, az emléknap alkalmából már tavaly is tartottak hazánkban is országos megemlékezést. *Magyar Közlöny 2012. évi 107. szám* KF

Drótgárák Miskolcon

Drótgárákat épített Miskolcon a német Gustav Wolf GmbH cégcsoport. A mintegy 300 M Ft-os beruházással létrehozott üzemet augusztus 24-én adták át. A német társaság a Miskolci Mechatronikai Ipari Park területéből kéthektárt vásárolt meg, itt építette fel kevesebb mint 10 hónap alatt a 2400 négyzetméter alapterületű gyártócsarnokot. A gyárat *Ernst Wolf* ügyvezető igazgató elmondta: egyelőre harminc embert foglalkoztatnak, rövid időn belül pedig további félszáz dolgozó felvételét tervezik, és a létszám még bővíülhet.

A társaság az autógumikat gyártó cégeknek készít acélfontokat. Profiljába tartozik a felvonókötelek, hidraulikus csövek megerősítésére szolgáló drótok gyártása is. A cég évi 6-10 M EUR árbevétellel számol a termelés beindulása után. *www.hir24.hu, MTI* PT

A lengyel elnökség energiabiztonsági céljai

Radoslaw Sikorski külügyminiszter „Az Európai Unió válszútton – a közép-európai perspektíva” címmel tartott előadást a Magyar Tudományos Akadémián abból az alkalomból, hogy július 1-jétől Lengyelország vette át a *Visegrádi Négyek* (V4-ek) elnöki feladatkörét. Az energiabiztonság témakörét érintve Sikorski kifejtette: „Politikai támogatást szeretnénk biztosítani az észak-déli gázfolyosó megépüléséhez, a politikai témák közé szeretnénk beemelni a palagáz kinyeré-

sének a kérdését, valamint szeretnénk megkezdni a visegrádi együttműködést az atomenergia terén.”

www.budapest.polemb.net 2012. július 5.

KF

A Csepeli Erőmű bővítése

Az Alpiq Csoport a Csepeli Erőmű területén egy újabb kb. 450 MW teljesítményű kombinált ciklusú gázturbinás blokk létesítését határozta el. A létesítmény jogerős egységes környezethasználati engedéllyel, elvi építési és elvi vízigazgatási engedéllyel rendelkezik, megvalósítását 2013 első félévére tervezik. *MVM Közleményei 2012. 1-2. szám* Dr. Horn János

Megalakult az MVM Paks II. Zrt.

Az MVM Zrt. létrehozta projektársaságát a paksi atomerőmű bővítésére MVM Paks II. Atomerőmű Fejlesztő Zrt. néven. A társaság vezérigazgatója Nagy Sándor, az MVM Zrt. termelési vezérigazgató helyettese, az új társaság elnöke Baji Csaba, az MVM Zrt. elnök-vezérigazgatója, a Paksi Atomerőmű Zrt. elnöke. *Világgazdaság, 2012. augusztus 7.* Dr. Horn János

A Pécsi Erőmű bővítése

A Pannon Power Csoport a Pécsi Erőmű területén egy kb. 130 t/ó teljesítményű szalmatüzelésű kazán és hozzá tartozó segédrendszerek létesítését határozta el. A kazánt a dán Dragon Power Clean Tech cég, a gépészeti segédrendszereket a Kraftszer szállítja. A tervezett átadási határidő 2012. IV. negyedév. *MVM Közleményei 2012. 1-2. szám* Dr. Horn János

Beszállt az MVM a Déli Áramlatba

Az MVM Zrt. megvette a Déli Áramlat földgázvezeték hazai szakaszának előkészítését végző társaság 50 százalékos részvénycsomagját a Magyar Fejlesztési Bank Zrt.-től. Folyamatban vannak a szakmai egyeztetések tulajdonságával, a Gazprommal. *Világgazdaság, 2012. augusztus 6.* Dr. Horn János

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Az OMBKE vezetői, szervezetei és tagsága ezúton fejezi ki köszönetét az Egyesület **jogi-tag vállalatainak és azok vezetőinek** több éves erkölcsi és anyagi támogatásukért, kérve hogy a hazai bányászat és kohászat megőrzése, megújítása és fejlesztése érdekében továbbra is támogassák Egyesületünk munkáját!

Jó szerencsét!

ABM Kuprál Kft.

Bozó Károly ügyvezető igazgató

Alba Metall 1991 Kft.

Szombatfalvy Rudolf
ügyvezető igazgató

ALCOA-KÖFEM Kft.

Dr. Forgó Béla vezérigazgató

Alu-Block Kft.

Sőregi Csaba ügyvezető igazgató

Auroma Kft.

Dr. Vojuczki Péter
ügyvezető igazgató

Bakonyi Erőmű Zrt.

Németh Frigyes vezérigazgató

**Bányavagyon-hasznosító Nonprofit
Közhasznú Kft.**

Czémán Miklós
ügyvezető igazgató

Csefém Kft.

Dr. Takács Nándor
ügyvezető igazgató

Csepel Metall Vasöntöde Kft.

Dr. Sohajda József
ügyvezető igazgató

CST-Csepel Techno Kft.

Viola Ferenc ügyvezető igazgató

E.ON Földgáz Storage Zrt.

Dr. Axel Wietfeld elnök

FÉMALK Zrt.

Dr. Sándor József
elnök-vezérigazgató

FILT – MIX Kft.

Kálmán Lajos
ügyvezető igazgató

GEO-FABER Zrt.

Töllősy Pál elnök-vezérigazgató

GLOB-Metal Kft.

Szabó Ferenc ügyvezető igazgató

GUARDIAN Üvegipari Kft.

Sápi Lajos ügyvezető igazgató

Halimbai Volán Fuvarozási Kft.

Tóth Zoltán ügyvezető igazgató

Innováció 2000 Kft.

Nagy Sándor ügyvezető igazgató

INOTAL Alumíniumfeldolgozó Zrt.

Nagy István vezérigazgató

ISD DUNAFERR Zrt.

Valerij Naumenko vezérigazgató

ISD Power Kft.

Dr. Sándor Péter
ügyvezető igazgató

K + K Vas Kft.

Katkó Károly
ügyvezető igazgató

Kémény Zrt.

Németh Sándor
ügyvezető igazgató

KŐKA Kő- és Kavicsbányászati Kft.

Halmi Zoltán ügyvezető,
Merkl István ügyvezető

L-Duplex Pivo Kft.

Pivarsci László
ügyvezető igazgató

Magyar Horizont Kft.

Ernyey Ibolya
ügyvezető igazgató

Magyar Öntészeti Szövetség

Dr. Hatala Pál
ügyvezető igazgató

Magyar Vas- és Acélipari Egyesülés

Marczis Gáborné dr. igazgató

MAL Zrt.

Dr. Tolnay Lajos elnök

**Mangán Bányászati és Feldolgozó
Kft.**

Farkas István ügyvezető igazgató

Máttra-Haider Dózer Kft.

Hidvégi Gábor
ügyvezető igazgató

Mátrai Erőmű Központi Karbantartó Kft.

Molnár László ügyvezető igazgató

Mátrai Erőmű Zrt.

Valaska József elnök

Mecsek Öko Környezetvédelmi Zrt.

Berta Zsolt vezérigazgató

Mecsekérc Zrt.

Dr. Endrédi István
elnök-vezérigazgató

Metal-Carbon Kft.

Dr. Szirtes László
ügyvezető igazgató

MOL Nyrt.

Hernádi Zsolt
elnök-vezérigazgató

MOTIM Zrt.

Gerezdes Dávid János
vezérigazgató

MVM Zrt.

Baji Csaba elnök-vezérigazgató

NEMAK Győr Kft.

David Toth ügyvezető igazgató

Nemes Kft.

Dr. Takácsné Dobó Zsuzsa
ügyvezető igazgató

OMYA Hungaria Kft.

Dr. Nagy Lajos
ügyvezető igazgató

Patina Öntöde Kft.

Jagicza István
ügyvezető igazgató

Perlit 92 Kft.

Dr. Farkas Géza
ügyvezető igazgató

P-Metal Kft.

Pordán Zsigmond
ügyvezető igazgató

PREC-CAST Öntödei Kft.

Thomas Mergler
ügyvezető igazgató

Rath Hungária Kft.

Dr. Werner Marcov ügyvezető

RDX-REDEX Kft.

Dr. Vörös Árpád ügyv. igazgató
Dr. Vörös Árpádné ügyv. igazgató

ROTAQUA Kft.

Csécsei Tamás
ügyvezető igazgató

ROTARY Fűrési Zrt.

Juhász Ferenc vezérigazgató

Rotary-Máttra Kft.

Szalai László ügyvezető igazgató

Schmelzmetall Hungária Kft.

Varga Ferenc ügyvezető igazgató

Salker Kft.

Hertelendi Ákos
ügyvezető igazgató

Szegedi Öntöde Kft.

Kovács Sándor ügyvezető igazgató

Tét-3 Gázkút Kft.

Pataki Zoltán ügyvezető igazgató

TP Technoplus Kft.

Dr. Lengyel Károly
ügyvezető igazgató

Vértesi Erőmű Zrt.

Dr. Magyar József
elnök-vezérigazgató

Wildhorse Kft.

Szanyi Béla ügyvezető igazgató

ZE+2 Kft.

Karácsony Zoltán
ügyvezető igazgató

Szakértelem Ahol szükséges

Kiváló megoldások
az ásványok
feldolgozásában

WARMAN®

Centrifugális zagyszivattyúk

GEHO®

PD zagyszivattyúk

LINATEX®

Gumitermékek

VULCO®

Kopásálló bélések

CAVEX®

Hidrociklonok

FLOWAY® PUMPS

Függőleges tengelyű
turbínaszivattyúk

ISOGATE®

Zagyszelepek

MULTIFLO®

Bányavíz-telenítő-szivattyúk

HAZLETON®

Speciális zagyszivattyúk

LEWIS® PUMPS

Függőleges tengelyű
vegyszerszivattyúk

WEIR MINERALS SERVICES™

A Weir Minerals mindenhol biztosítja szaktudását ahol ez szükséges és átfogó, széles termékkálájával hozzájárul ahhoz, hogy üzeme költségvetéskönyvbe váljon, a kritikus folyamatok hatásfoka megnöjjen. Világszerte ismert és elismert, kiváló műszaki termékeink a Weir Minerals Szervizszolgáltatással a hátuk mögött biztosítják a hosszú távú csúcsteljesítményt.

A Weir Minerals a legkiválóbb partner a zagyszállítás, szivattyúzás, zagyleválasztás, víz-telenítés és őrlési eljárások területén.

Warman® WBR®
Centrifugális
Zagyszivattyúk

Isogate® WS
Zagyszelepek

CAVEX® CVX
Hidrociklonok

Warman® SJ
Bányászati szivattyúk

Warman® WGR
Centrifugális Zagyszivattyúk

Weir Minerals Hungary H-2800 Tatabánya, Győri u. 43.

T: +36 34 314 794 | F: +36 34 314 791 | E: sales.hu@weirminerals.com | www.weirminerals.com